

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

**Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου στη
Σχολική Μονάδα –
Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης**

**Καλές Πρακτικές
στην Προσχολική Εκπαίδευση II**

Εκθέσεις Συστηματικής Διερεύνησης

Δεκέμβριος 2012

Ο παρών τόμος αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού υλικού που παρήχθη στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου- Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» με φορέα υλοποίησης το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Ο τόμος αναφέρεται στις Εκθέσεις «Συστηματικής Διερεύνησης» που συνέταξαν σχολικές μονάδες της Προσχολικής Εκπαίδευσης, οι οποίες συμμετείχαν στο πιλοτικό έργο της ΑΕΕ. Ο τόμος αποτελεί μέρος των «Καλών Πρακτικών» των σχολείων και θα αναρτηθεί στο Παρατηρητήριο της ΑΕΕ με σκοπό την ενημέρωση των εκπαιδευτικών.

Η επιμέλεια του τόμου πραγματοποιήθηκε από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής Κ. Λάμνια, Κ. Δημόπουλο και Γ. Πασιά και ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2012. Στην επιλογή και επεξεργασία των κειμένων συμμετείχε η εκπαιδευτικός Σοφού Ευστρατία, ΠΕ60.

Επιστημονική Επιτροπή

Γεώργιος Πασιάς, Επίκουρος Καθηγητής ΕΚΠΑ, επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Κωνσταντίνος Λάμνιας, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, αναπληρωτής επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Δημήτριος Ματθαίου, Καθηγητής ΕΚΠΑ, μέλος

Κωνσταντίνος Δημόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, μέλος

Κωνσταντίνος Παπαχρήστος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε., Διευθυντής Σπουδών Π.Ε. του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Στυλιανός Μερκούρης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε., Διευθυντής Σπουδών Δ.Ε. του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Ομάδα Έργου

Γιαννικόπουλος Γεώργιος ΠΕ02, Γκυρτής Κων/νος ΠΕ19, Ζωγράφου Ελένη ΠΕ06, Ζώτος Ιωάννης ΠΕ03, Κότσιρα Αναστασία ΠΕ70, Κωστοπούλου Χαρά ΠΕ19, Μητσάκη Ευαγγελία ΠΕ09, Νίκα Μαρία ΠΕ06, Οικονόμου Ασπασία ΠΕ13, Παπαστάμου Ιωάννα ΠΕ09, Ρουσάκης Ιωάννης ΠΕ70, Σαμαρά Αντωνία ΠΕ70, Σοφού Ευστρατία ΠΕ60, Στελλάκου Βάσω ΠΕ12, Στεφάτου Ήρα ΠΕ20, Ταμπάκη Σμαρώ ΠΕ02, Τρίγκα Δήμητρα ΠΕ70, Φαντάκη Γεωργία ΠΕ04, Φέρμελη Γεωργία ΠΕ04.

Το πιλοτικό πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (2007-2013)

Πράξη : «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» (MIS : 295381) («Άξονες Προτεραιότητας 1,2,3 – Οριζόντια Πράξη»)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

1. 61ο Νηπιαγωγείο Πατρών : «Σχέσεις μεταξύ των μαθητών»6
2. 2/Θ Νηπιαγωγείο Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου Πατρών:
«Σχέσεις μεταξύ των μαθητών»10
3. 1^ο Νηπιαγωγείο Κάρλας Στεφανοβικείου Μαγνησίας : «Σχέσεις
μεταξύ νηπιαγωγείου-γονέων»17
4. 1^ο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Δεμενίκων Αχαΐας : «Σχέσεις μεταξύ
νηπιαγωγείου-γονέων»22
5. 1^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής Λέσβου : «Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου-
γονέων»28
6. 7^ο Νηπιαγωγείο Μυτιλήνης : «Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου-
γονέων»34
7. 37^ο Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης : «Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου-
γονέων»44
8. 13^ο Νηπιαγωγείο Πατρών «Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου-
γονέων»58
9. 1^ο Νηπιαγωγείο Κορινού Πετρίας : «Ανάπτυξη και Εφαρμογή
Παιδαγωγικών Πρακτικών και Αξιολόγηση των Μαθητών»..63
10. 4^ο Νηπιαγωγείο Κοζάνης : «Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών
δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων»68

Εισαγωγή

Ο παρών τόμος αποτελεί προϊόν του πιλοτικού-ερευνητικού έργου «Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου της σχολικής μονάδας: Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης», όπως αυτό εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια της διετίας 2010-2012 σε νηπιαγωγεία της χώρας μας.

Η έκδοσή του έχει στόχο αφενός να παρουσιάσει τις φιλότιμες προσπάθειες των προσχολικών μονάδων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα και αφετέρου να αποτελέσει μια βάση παραδειγμάτων αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος της αυτοαξιολόγησης στο νηπιαγωγείο. Στον τόμο περιλαμβάνονται επιλεγμένα παραδείγματα εφαρμογών της αυτοαξιολόγησης, όπως αναπτύχθηκαν από τα συγκεκριμένα νηπιαγωγεία στο πλαίσιο των διαδικασιών της συστηματικής διερεύνησης δεικτών ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου.

Ειδικότερα, το υλικό του τόμου έχει ως σκοπό να συμβάλει: α) στη μεθοδολογική υποστήριξη των εκπαιδευτικών για την εφαρμογή της αυτοαξιολόγησης στο νηπιαγωγείο και β) στη δημιουργία μιας τράπεζας ιδεών σχετικά με τις διαδικασίες που απαιτούν οι διαφορετικές φάσεις της αυτοαξιολόγησης και της βελτίωσης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου στις μονάδες της προσχολικής αγωγής.

Το υλικό αναφέρεται στη διαδικασία της «Συστηματικής Διερεύνησης», και περιλαμβάνει επιλεγμένα παραδείγματα εκθέσεων συστηματικής διερεύνησης δεικτών που συνέταξαν τα σχολεία.

**ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ
ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΤΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ
ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ**

1. 61ο Νηπιαγωγείο Πατρών :
«Σχέσεις μεταξύ των μαθητών»

Έκθεση «Συστηματικής Διερεύνησης»

Αριθμός διδασκόντων κατά το 2010-2011: 4

Αριθμός συμμετεχόντων στην ΑΕΕ: 4

Αριθμός μαθητών: 53

Αριθμός τμημάτων: 3

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η έκθεση της συστηματικής διερεύνησης επιλεγμένων τομέων του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας που συνέταξε το 61ο Νηπιαγωγείο Πατρών και περιγράφει τις διαδικασίες που ακολούθησε το νηπιαγωγείο για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.2.1 που αφορά τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών. Στο κείμενο αναφέρονται στοιχεία που αφορούν τη σύσταση της ομάδας της αυτοαξιολόγησης, τη σύνθεση της ομάδας, τον αριθμό και το αντικείμενο των συναντήσεων της ομάδας. Συμπεριλαμβάνονται στοιχεία που αφορούν το σχέδιο αξιολόγησης, δηλαδή το αντικείμενο, τον σκοπό και τους στόχους της διερεύνησης, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμησή του συγκεκριμένου δείκτη καθώς και τις πηγές και τις μεθόδους που αξιοποιήθηκαν για την άντληση των δεδομένων. Επίσης, γίνεται αναφορά στα κύρια αποτελέσματα της αξιολόγησης, όπου καταγράφονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα από τη διερεύνηση του δείκτη με βάση συγκεκριμένα δεδομένα. Τέλος, καταγράφονται οι προτεραιότητες για δράση που προκύπτουν από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων οι οποίες θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης.

A. Διαδικασίες Αξιολόγησης

Στη συνεδρίαση που έγινε στις 8 Δεκεμβρίου 2010 συζητήθηκαν προτάσεις παρουσία της σχολικής συμβούλου, σχετικά με τους τομείς που χρειάζονται συστηματική διερεύνηση. Η διάρκεια της συνεδρίασης ήταν 1 ώρα και 30 λεπτά.

Στις 17 Δεκεμβρίου 2010 ακολούθησε συνεδρίαση από τον σύλλογο διδασκόντων του νηπιαγωγείου, όπου ακολούθησε συζήτηση με τη σχολική σύμβουλο σχετικά με την έκθεση συστηματικής διερεύνησης, την μέχρι τότε εκτίμηση των αποτελεσμάτων για τη σχολική μονάδα και τον εντοπισμό των τομέων που θα διερευνηθούν αναλυτικά. Η διάρκεια της συνεδρίασης ήταν 2 ώρες.

Στις 10 Ιανουαρίου 2011 ακολούθησε νέα συνεδρίαση του συλλόγου διδασκόντων του νηπιαγωγείου μας στην οποία παρευρέθηκε και η σχολική σύμβουλος. Μέσα από την ανταλλαγή απόψεων και συλλογικό διάλογο αποφασίσαμε να γίνει συστηματική διερεύνηση στον δείκτη που αφορά τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών, καθώς παρατηρήθηκε ότι αυτό αποτελεί πρόβλημα στη σχολική μονάδα. Η διάρκεια της συνεδρίασης ήταν 2 ώρες.

Στις 19 Ιανουαρίου 2011 ακολούθησε νέα συνάντηση του συλλόγου όπου διαμορφώθηκαν τα εργαλεία διερεύνησης του συγκεκριμένου δείκτη καθώς και σχέδιο αξιολόγησης. Η διάρκεια της συνάντησης ήταν 2 ώρες.

Στις 27 Ιανουαρίου 2011 ακολούθησε νέα συνάντηση, στην οποία έγινε επεξεργασία των αποτελεσμάτων από τη συγκέντρωση των εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν και αξιοποιήθηκαν για την κάλυψη των αδυναμιών του δείκτη. Η διάρκεια της συνάντησης ήταν 2 ώρες.

Δεν προέκυψε σύνθεση περισσότερων ομάδων παρά μόνο η ομάδα του συλλόγου διδασκόντων. Επίσης υπήρξε και η εμπλοκή των μαθητών στη διαδικασία της διερεύνησης του δείκτη σχέσεις μαθητών μεταξύ τους. Οι άξονες συζήτησης ήταν η συμπεριφορά των νηπίων μεταξύ τους, η ενδυνάμωση των σχέσεων τους μέσα από συγκεκριμένες πρακτικές, η δημιουργία νέων φίλων, η αποδοχή από τα υπόλοιπα νήπια των μοναχικών νηπίων και η ένταξή τους στην ομάδα μέσα από προγραμματισμένες ομαδικές δραστηριότητες.

B. Σχέδιο Αξιολόγησης

Αντικείμενο της αξιολόγησης μας αποτελούν οι σχέσεις των μαθητών μεταξύ τους. Με αφορμή την παρατήρηση που έγινε στα νήπια κατά τη διάρκεια τεσσάρων διαλειμμάτων στον προαύλιο χώρο, καθώς και συμπεριφορές που παρατηρήθηκαν μέσα στην τάξη σε δραστηριότητες όπως το ελεύθερο παιχνίδι και η ομαδική εργασία, εντοπίσαμε πως υπήρχαν παιδιά που βρίσκονταν στο κέντρο ενδιαφέροντος των συμμαθητών τους και θεωρούνται αρχηγοί των ομάδων και άλλα παιδιά που ήταν απομονωμένα και μοναχικά, τόσο στο παιχνίδι όσο και στην εργασία. Επίσης από την παρατήρηση εντοπίστηκαν περιστατικά συγκρούσεων μεταξύ των μαθητών καθώς και πως υπήρχαν ομάδες παιδιών ίδιες κάθε φορά, που δεν δέχονταν αλλαγή στη σύνθεση της ομάδας τους και χωρίς να δίνουν ευκαιρίες για νέες φιλίες. Ακόμη παρατηρήθηκε ότι είναι απομονωμένα, παιδιά που έχουν άλλη εθνική καταγωγή και δε γνωρίζουν καλά την ελληνική γλώσσα. Παρατηρήθηκε δε ότι αρέσει στα παιδιά να δουλεύουν ή να δραστηριοποιούνται σε ομάδες, δεν φαίνεται όμως να αισθάνονται το ίδιο φιλικά και άνετα με όλους τους συμμαθητές τους.

Οι στόχοι διερεύνησης που τέθηκαν για τον δείκτη των μεταξύ των μαθητών σχέσεων, είναι οι ακόλουθοι:

1. Να διερευνηθεί αν τα παιδιά επιλέγουν να παίζουν μόνο τους ή με άλλα παιδιά με κριτήριο την απάντηση σε ανάλογη ερώτηση.
2. Να διερευνηθεί ποια παιδιά είναι τα περισσότερο δημοφιλή με κριτήριο τη συχνότητα αναφοράς ονομάτων παιδιών σε ερώτηση «Με ποιους παίζεις και ποιους θα καλούσες οπωσδήποτε στη γιορτή σου».
3. Να διερευνηθεί η προτίμηση των παιδιών για ατομική εργασία στην

καθημερινή τους ενασχόληση στο νηπιαγωγείο με κριτήριο την προτίμησή τους ως προς τα δύο είδη εργασίας.

4. Να διερευνηθεί η αποδοχή ή μη της διαφορετικότητας, της διαφορετικής εθνικής καταγωγής, διαφορετικότητας που αφορά σε επιδόσεις τους στο λόγο, στην κίνηση, στην υλοποίηση των εργασιών και γενικότερα στη διαφορετικότητα του ρυθμού των νηπίων, με κριτήριο τις καταγεγραμμένες αντιδράσεις – θέσεις – απόψεις τους πάνω σε δραστηριότητες που στηρίχτηκαν σε επιλεγμένη θεματολογία (παιδιά του κόσμου, παραμύθια που μιλούν για διαφορετικότητα, δραματοποίηση).

Το εργαλείο που θεωρήσαμε ότι θα μας βοηθήσει στη διερεύνηση των ανωτέρω στόχων, είναι η διαμόρφωση μιας συνέντευξης από τον σύλλογο διδασκόντων, που με συγκεκριμένα ερωτήματα έγινε στα νήπια και συγκεντρώθηκαν απαντήσεις που αφορούσαν τις σχέσεις των νηπίων μεταξύ τους. Με βάση αυτές τις συνεντεύξεις αναδείχτηκαν οι δημοφιλέστεροι μαθητές, οι πιο απομονωμένοι, καθώς και οι προτιμήσεις τους για ατομική ή ομαδική εργασία. Επίσης, ως εργαλείο χρησιμοποιήσαμε την εντατική παρατήρηση τόσο στο ελεύθερο παιχνίδι όσο και στην οργανωμένη εργασία των νηπίων, η οποία παρατήρηση αυτή καταγράφηκε για κάθε παιδί ξεχωριστά και σε ορισμένο χρόνο. Καταγράφηκαν αντιδράσεις, περιστατικά συγκρούσεων και ό, τι άλλο αφορούσε τις μεταξύ τους σχέσεις. Τέλος, ως εργαλείο χρησιμοποιήσαμε επιλεγμένη διδακτική πρακτική, για να αναγνωρίσουμε αδυναμίες ή θετικά στοιχεία στις συμπεριφορές που ανέπτυξαν τα νήπια μεταξύ τους. Ως καλή πρακτική θεωρήσαμε την επιλογή συγκεκριμένης – κοινής για όλα τα τμήματα του νηπιαγωγείου- θεματολογίας που αφορούσε στη διαφορετικότητα, στην αξία της φιλίας, στην αποδοχή όλων με τις ιδιαίτερες ικανότητές ή με τις ιδιαίτερες αδυναμίες τους. Επίσης η θεματολογία αφορούσε στην ανάδειξη καλής συνεργασίας, στην ανάδειξη του σεβασμού στην ομάδα και στην ανάδειξη του σεβασμού όλων των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας του κάθε νηπίου.

Γ. Κύρια Αποτελέσματα Αξιολόγησης

Με βάση τη συνέντευξη που έγινε στα νήπια, καθώς και τις καταγεγραμμένες πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από την παρατήρηση τους, τόσο στο ελεύθερο παιχνίδι τους όσο και στην οργανωμένη εργασία τους, καθώς και από τις καταγεγραμμένες θέσεις – απόψεις τους σε συγκεκριμένη θεματολογία, προέκυψαν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

1. Στην ερώτηση της συνέντευξης των νηπίων «Σου αρέσει να παίζεις μόνος σου ή με άλλα παιδιά», προέκυψε πως η πλειοψηφία των παιδιών θέλει να παίζει με τα άλλα παιδιά. Πέντε (5) παιδιά απάντησαν πως τους αρέσει να παίζουν μόνος τους, είτε γιατί τα άλλα παιδιά δεν τα παίζουν, είτε γιατί δεν τα ακούνε και τα μαλώνουν, είτε γιατί θέλουν να παίζουν με ησυχία. Επίσης ένα παιδί δήλωσε πως θέλει να παίζει με τα άλλα παιδιά αλλά όχι με τα κορίτσια.
2. Στην ερώτηση της συνέντευξης «Με ποια παιδιά θα ήθελες να παίζεις» παρατηρήθηκε πως συγκεκριμένα παιδιά ήταν αυτά που αναδεικνύονταν από τους υπόλοιπους ως δημοφιλέστερα.
3. Στην ερώτηση της συνέντευξης «Ποια παιδιά θα καλούσες οπωσδήποτε

στη γιορτή σου» παρατηρήθηκε πως επί το πλείστον ήταν τα ίδια παιδιά που είχαν αναδειχτεί ως δημοφιλέστερα στην προηγούμενη ερώτηση.

4. Στην ερώτηση της συνέντευξης «Στο νηπιαγωγείο σου αρέσει να εργάζεσαι μόνος/η ή μαζί με τα άλλα παιδιά», δόθηκαν απαντήσεις που οδήγησαν στο συμπέρασμα πως η πλειοψηφία των παιδιών θέλει να εργάζεται μαζί με τα άλλα παιδιά. Ωστόσο, υπήρχαν τρία (3) παιδιά που επέλεξαν να απαντήσουν πως τους αρέσει να εργάζονται μόνο τους γιατί τους αρέσει η ησυχία.

Με βάση, λοιπόν, τα ερωτήματα της συνέντευξης που δημιουργήθηκε από το σύλλογο διδασκόντων και δόθηκε στα νήπια, προέκυψε πως:

- Υπάρχουν παιδιά που δεν θέλουν να παίζουν με τα άλλα, αλλά προτιμούν να παίζουν μόνο τους, είτε γιατί αυτό αποτελεί δική τους επιλογή, είτε γιατί δεν γίνονται αποδεκτά από τα άλλα παιδιά στις παρέες τους.
- Υπάρχουν παιδιά που είναι δημοφιλέστερα από τα υπόλοιπα και συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον των υπολοίπων στο παιχνίδι.
- Υπάρχουν παιδιά που δεν θέλουν να εργάζονται ομαδικά αλλά ατομικά, δεν θέλουν να συνεργάζονται, αλλά προτιμούν την ατομική εργασία.

Όσον αφορά τη συστηματική παρατήρηση των νηπίων τόσο στο ελεύθερο παιχνίδι τους όσο και στην οργανωμένη εργασία τους, διαπιστώθηκε ότι:

1. Υπήρχαν περιστατικά όπου κάποιο παιδί οδηγούνταν στο μοναχικό παιχνίδι, καθώς δεν γίνονταν αποδεκτό από μία ομάδα.
2. Υπήρχαν περιστατικά συγκρούσεων ανάμεσα στους μαθητές εξαιτίας της διαφοράς ηλικίας (τα μεγαλύτερα παιδιά έδιωχναν τα μικρότερα από την παρέα τους).
3. Υπήρχαν περιστατικά απομόνωσης και μη αποδοχής ενός παιδιού εξαιτίας της καταγωγής του και γιατί δεν κατανοούσε ή δεν χειριζόταν σωστά την ελληνική γλώσσα.
4. Υπήρχαν ομάδες παιδιών με την ίδια πάντα σύνθεση, χωρίς να δέχονται την αλλοίωσή της και χωρίς να επιτρέπουν την είσοδο σε αυτήν άλλων παιδιών. Επίσης αυτή η ομάδα ήταν αρνητική στο να κάνει νέους φίλους.
5. Υπήρχε απομόνωση ενός παιδιού που δεν γινόταν αποδεκτό στις παρέες των άλλων παιδιών, εξαιτίας διαφορετικών «ρυθμών» που είχε από τα άλλα παιδιά.

Φαίνεται, λοιπόν, από τα αποτελέσματα της διερεύνησης και της αξιολόγησης που πραγματοποιήθηκε από την επιστημονική ομάδα, ότι πράγματι φανερώνει αδυναμία ο δείκτης «Σχέσεις μεταξύ των μαθητών» στη σχολική μονάδα και ότι χρειάζεται να εφαρμοστούν συγκεκριμένες διδακτικές πρακτικές για τη βελτίωση και την ανάδειξή τους ως σημεία υπεροχής του νηπιαγωγείου.

Δ. Προτεραιότητες για Δράση

Με βάση τα συμπεράσματα και τα δεδομένα που προέκυψαν από τη διερεύνηση του δείκτη «Σχέσεις μαθητών μεταξύ τους», αποφασίστηκε από τον Σύλλογο Διδασκόντων του Νηπιαγωγείου μας να υλοποιηθούν οι εξής

δράσεις:

- Ομαδικά παιχνίδια και ομαδικές εργασίες προκειμένου να ενισχυθεί η ομαδικότητα και η συνεργασία των νηπίων.
- Υλοποίηση προγραμμάτων και θεματολογία που αφορούν την διαφορετικότητα, τη μοναδικότητα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας κάθε νηπίου, προκειμένου να εξαλειφθούν τα φαινόμενα απομόνωσης παιδιών που είτε προέρχονται από άλλη χώρα, είτε δεν μπορούν να χειριστούν σωστά την ελληνική γλώσσα, είτε οι ρυθμοί τους είναι πιο «αργοί» στα μάτια των άλλων παιδιών.
- Στο ελεύθερο παιχνίδι και στα παιχνίδια του διαλείμματος θα γίνονται παιχνίδια με διαφορετικές συνθέσεις ομάδων, έτσι ώστε να δοθεί η ευκαιρία στα παιδιά να παίξουν με νέους φίλους.
- Κατά τη διάρκεια ατομικών και ομαδικών εργασιών στα τραπέζια θα οριστούν διαφορετικές ομάδες εργασίας κάθε εβδομάδα (κάθε δύο εβδομάδες τα νήπια θα κάθονται σε άλλο τραπέζι με άλλη ομάδα), προκειμένου να αναπτυχθούν νέες φιλίες και όλα τα παιδιά να νιώθουν άνετα και φιλικά με τους υπόλοιπους.
- Στα παιδιά που παρατηρήθηκε πως είναι απομονωμένα θα δοθούν περισσότερες ευκαιρίες για ανάπτυξη πρωτοβουλιών, θέτοντάς τα οι νηπιαγωγοί υπεύθυνα ομάδων σε παιχνίδια και εργασίες, αναδεικνύοντάς τα με αυτόν τον τρόπο εξίσου δημοφιλή με τα υπόλοιπα παιδιά.
- Διοργάνωση εκδήλωσης στο χώρο του νηπιαγωγείου από όλα τα τμήματα του νηπιαγωγείου που θα αφορά παραμύθι – θεατρικό έργο με γνώμονα την φυσιολογική ένταξη του νηπίου στην ομάδα, την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και την ανάδειξη της προσωπικότητάς του
- Στήριξη και συνεργασία με τους γονείς των παιδιών που αντιμετωπίζουν προβλήματα στη συμπεριφορά και επιλέγουν να είναι μοναχικά ή απομονώνονται από τα άλλα παιδιά.
- Με δραματοποίηση, βιωματικά και παιδαγωγικά παιχνίδια θα καλλιεργηθούν δεξιότητες για την ειρηνική επίλυση των προβλημάτων των παιδιών.

2. 2/Θ Νηπιαγωγείο Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου Πατρών: «Σχέσεις μεταξύ των μαθητών»
--

Έκθεση «Συστηματικής Διερεύνησης»
--

Αριθμός διδασκόντων κατά το 2010-2011: 3

Αριθμός συμμετεχόντων στην ΑΕΕ: 3
--

Αριθμός μαθητών: 50

Αριθμός τμημάτων: 3

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί απόσπασμα από την έκθεση της συστηματικής διερεύνησης που συνέταξε το 2/θεσιο Νηπιαγωγείο Πειραματικού Σχολείου Πατρών και περιγράφει τις διαδικασίες που ακολούθησε το νηπιαγωγείο για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.2.2 που αφορά τις «Σχέσεις μεταξύ των μαθητών». Στο κείμενο αναφέρονται στοιχεία που αφορούν τη σύσταση της ομάδας της αυτοαξιολόγησης, τη σύνθεση της ομάδας, το ρόλο του κάθε μέλους της ομάδας, τον αριθμό και το αντικείμενο των συναντήσεων της ομάδας και τη διάρκεια των διαδικασιών της αξιολόγησης. Συμπεριλαμβάνονται στοιχεία που αφορούν το σχέδιο αξιολόγησης, δηλαδή το αντικείμενο, τον σκοπό και τους στόχους της διερεύνησης, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμησή του συγκεκριμένου δείκτη καθώς και τις πηγές και τις μεθόδους που αξιοποιήθηκαν για την άντληση των δεδομένων. Επίσης, γίνεται αναφορά στα κύρια αποτελέσματα της αξιολόγησης, όπου καταγράφονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα από τη διερεύνηση του δείκτη με βάση συγκεκριμένα δεδομένα. Τέλος, καταγράφονται οι προτεραιότητες για δράση που προκύπτουν από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων και οι οποίες θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης.

A. Διαδικασίες Αξιολόγησης

Κατά το πρώτο στάδιο εφαρμογής της «Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου», από τον Σεπτέμβριο 2010- Ιανουάριο 2011, ακολουθήθηκαν οι εξής διαδικασίες:

A) Το πρώτο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου, διαμορφώθηκε το Φύλλο Γενικής Εκτίμησης του Νηπιαγωγείου

B) Πραγματοποιήθηκαν 5 ενημερωτικές συναντήσεις με τις Σχολικές Συμβούλους της 64^{ης} και 6^{ης} Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής

Γ) Στις 6 Οκτωβρίου και 8 Δεκεμβρίου 2010, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με τους γονείς του Νηπιαγωγείου κατά την διάρκεια των οποίων, εκτός των άλλων θεμάτων έγινε ενημέρωση και για το πρόγραμμα Αξιολόγησης του Εκπαιδευτικού Έργου». Κατά την διάρκεια των συναντήσεων μιλήσαμε με τους γονείς για τις σχέσεις των νηπίων, την επιθετικότητα (λεκτική και σωματική), τις δυσκολίες και τα προβλήματα συμπεριφοράς.

Δ) Αποφασίστηκε να συμμετέχουν στη διαδικασία, η κ. ως εκπρόσωπος του Συλλόγου Γονέων και η κ. Επίκουρη Καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών.

Ε) Τη Γενική Ευθύνη και πρακτικογράφος ορίζεται η κ....., Προϊσταμένη του Νηπιαγωγείου, τον Συντονισμό τον έχει η κ. και η κ. Θα είναι υπεύθυνη για την τήρηση του Ημερολογίου.

ΣΤ) Η ομάδα εργασίας των εκπαιδευτικών, έχει πραγματοποιήσει 7 συναντήσεις προκειμένου να αποφασίσουν για τις ενέργειες που πρόκειται να ακολουθηθούν και τις προτεραιότητες για δράση της σχολικής μονάδας.

B. Σχέδιο Αξιολόγησης

Από τη Σχολική Μονάδα έχει επιλεγεί τομέας προς διερεύνηση «Κλίμα και Σχέσεις στο Νηπιαγωγείο» και δείκτης «Σχέσεις μεταξύ των Μαθητών». Ο δείκτης αυτός θεωρήθηκε πολύ σημαντικός από τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα, αφού οι σχέσεις των παιδιών με τους συνομηλικούς τους παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο για τη συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών.

Οι στόχοι της διερεύνησης που τέθηκαν ήταν οι εξής:

A) Η ανάπτυξη των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των παιδιών.

B) Η μείωση της επιθετικής συμπεριφοράς (λεκτικής και σωματικής) που εμφανίζουν ορισμένα παιδιά, ώστε να έχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα η μαθησιακή διαδικασία.

Γ) Η αποδοχή όλων των παιδιών στο πλαίσιο της ομάδας, ώστε να ενδυναμώσει η αυτοεκτίμηση και να τονωθεί η αυτοπεποίθηση.

Δ) Η καλλιέργεια κλίματος αλληλοσεβασμού και αμοιβαίας αποδοχής μέσα από την θέσπιση ισότιμων κανόνων.

Κατά την διάρκεια του 1^{ου} τριμήνου, (Σεπτέμβριος- Νοέμβριος 2010), και στα δυο

τμήματα εκπονήθηκε σε συμφωνία με τα παιδιά, κώδικας καλής συμπεριφοράς στα πλαίσια της σχολικής τάξης. Επιπλέον προκειμένου να ενισχυθεί η έννοια της ομαδικότητας και της συνεργασίας, τα παιδιά από τα τέλη Οκτωβρίου ήταν χωρισμένα σε ομάδες.

Τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση του δείκτη, θεσπίστηκαν μέσα από:

Α) Την καθημερινή παρατήρηση, από τις νηπιαγωγούς της συμπεριφοράς των νηπίων μέσα στην τάξη στις ελεύθερες και οργανωμένες δραστηριότητες, όπως επίσης και κατά τη διάρκεια του διαλείμματος.

Β) Σε 5 διαλείμματα από τον Οκτώβριο 2010 έως τον Ιανουάριο 2011 πραγματοποιήθηκε συστηματική παρατήρηση όπου καταγράφηκαν περιστατικά σύγκρουσης μεταξύ των μαθητών, όπως επίσης και περιστατικά ειρηνικής συμβίωσης και αλληλοβοήθειας. Ανάλογες μετρήσεις έγιναν και σε οργανωμένες δραστηριότητες.

Γ) Δόθηκε στα παιδιά σε διαφορετικές ημέρες το ερώτημα «ποιο παιδί θα ήθελα να καλέσω στην γιορτή μου», και «ποιο παιδί δεν επιθυμώ να καλέσω», με σκοπό να γίνει κοινωνιομετρική μέτρηση. Η ανίχνευση έγινε μέσω του ιχνογραφήματος και ακολούθησε προφορική συνέντευξη σε κάθε παιδί.

Δ) Επιπλέον πραγματοποιήσαμε εκλογές στην τάξη θέτοντας το ερώτημα «ποιο παιδί θα ήθελα για αρχηγό στην τάξη μου για σήμερα». Η δραστηριότητα αυτή έγινε προκειμένου να εξάγουμε συμπεράσματα σχετικά με τα ποια είναι τα πιο δημοφιλή παιδιά στην τάξη και ποια απορρίπτονται από την ομάδα.

Ε) Δόθηκε ερωτηματολόγιο στους γονείς¹ που αφορά τις σχέσεις των παιδιών μεταξύ τους, τους φίλους τους και τα παιχνίδια που επιθυμούν να παίζουν (ατομικά ή ομαδικά).

ΣΤ) Από τα μέσα Ιανουαρίου 2011, μια φορά τον μήνα, κατά την διάρκεια μιας εβδομάδας και στο τέλος της ημέρας, δίνεται στα παιδιά μια ρουμπρίκα αυτοαξιολόγησης σχετικά με τη συμπεριφορά τους μέσα στην τάξη και τις σχέσεις τους με τα άλλα παιδιά. Η ρουμπρίκα αυτή δίνεται στα παιδιά με στόχο να ανιχνεύσουμε την εικόνα που έχουν τα ίδια τα παιδιά για τον εαυτό τους, να βελτιωθούν οι σχέσεις και να αλλάξουν οι συμπεριφορές.

Γ. Κύρια Αποτελέσματα Αξιολόγησης

Μέσα από τις τεχνικές που εφαρμόσαμε, όπως αναφέραμε στο Σχέδιο Αξιολόγησης, εξάγαμε ορισμένα συμπεράσματα σχετικά με τις σχέσεις και τον βαθμό κοινωνικοποίησης των παιδιών.

Α) ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Κατά την διάρκεια της καθημερινής όπως και της συστηματικής παρατήρησης από την αρχή της χρονιάς υπάρχει ποσοστό επιθετικότητας το οποίο μεταβάλλεται ανά

τακτά χρονικά διαστήματα. Έξαρση της επιθετικότητας παρατηρήθηκε κατά το διάστημα μέσα Οκτωβρίου έως μέσα Νοεμβρίου (25%). Επίσης παρατηρείται τις ημέρες που τα παιδιά δεν βγαίνουν διάλειμμα λόγω καιρικών συνθηκών, μετά από Σαββατοκύριακο ή όταν απουσιάζουν πολλές μέρες από το Νηπιαγωγείο. Και στα δυο τμήματα υπάρχει ένα ποσοστό 20% κρουσμάτων επιθετικότητας, κυρίως στα αγόρια. Συνήθως αυτά τα κρούσματα συμβαίνουν σε μικρές ομάδες των 2-3 παιδιών. Τα κορίτσια δεν εμφανίζουν καμιά μορφή επιθετικότητας και όταν αυτό γίνει είναι σε πολύ αραιά διαστήματα.

Β) ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ

Επιπλέον αυτό που παρατηρούμε είναι ότι ταυτόχρονα επικρατούν και αρκετά περιστατικά αλληλοβοήθειας που εκδηλώνονται κυρίως κατά την διάρκεια όχι μόνο των ελεύθερων δραστηριοτήτων και του διαλείμματος αλλά και στις οργανωμένες δραστηριότητες και κυρίως τις ομαδικές εργασίες και τις ατομικές χειροτεχνίες. Στο 1^ο τμήμα το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 30%. Πολλές φορές επίσης τα νήπια βοηθούν τα προνήπια σε κατασκευές και ιδιαίτερα στο ψαλίδι. Αυτό που θα έπρεπε να επισημάνουμε είναι ότι στο νηπιαγωγείο υπάρχουν 6 δίδυμα αδέρφια, τα οποία έχουν μια ιδιαίτερα στενή σχέση όπως είναι φυσικό.

Γ) 1^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Στο ερώτημα που θέσαμε «ποιον θέλω να καλέσω στην γιορτή μου», τα αποτελέσματα είναι τα εξής:

i) 1^ο Τμήμα: το 29,6% δεν πήρε καμιά ψήφο, το 41,85% πήρε 1, το 14,8% 2, και το 7,4% 3 ψήφους. Από αυτά το 37% ζωγράφισαν ένα παιδί και το 63% περισσότερα από 1, μη ακολουθώντας τις οδηγίες που τους δόθηκαν.

ii) 2^ο Τμήμα: το 50% δεν πήρε καμιά ψήφο, το 20% πήρε 1, το 15% 3 και το 5% 5 ψήφους. Το 55% ψήφισαν 1 παιδί, και το 45% πάνω από 1.

Από τα αποτελέσματα και των δυο τμημάτων εξάγεται το συμπέρασμα ότι είναι μεγάλο το ποσοστό των νηπίων που δεν πήραν καμιά θετική ψήφο, γεγονός που αποδεικνύει ότι οι ομάδες χρειάζονται μεγαλύτερη συνοχή. Ταυτόχρονα όμως είναι πολύ ενθαρρυντικό το ότι δεν υπάκουσαν τις «εντολές» μας να ζωγραφίσουν μόνο ένα παιδί.

Δ) 2^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Στο ερώτημα που θέσαμε «ποιον δεν θέλω να καλέσω στην γιορτή μου;»:

i) 1ο Τμήμα: Το 40% των παιδιών δεν είχε καμιά αρνητική κρίση, το 43% είχε 1 και το 6,7% είχε από 2. Τις περισσότερες αρνητικές κρίσεις είχαν 2 παιδιά με 4 και 5 ψήφους.

ii) 2^ο Τμήμα: Το 70% το παιδιών δεν πήραν καμιά αρνητική κρίση. Στο σύνολο των 20 νηπίων που πραγματοποιήθηκε η δραστηριότητα, 4 παιδιά πήραν αρνητική κρίση και 2 μοιράστηκαν 6 και 7 ψήφους αντίστοιχα. Από την έρευνα που κάναμε και στα δυο τμήματα διαπιστώσαμε, ότι δεν θέλουν να προσκαλέσουν στην γιορτή τους παιδιά που εμφανίζουν μεγαλύτερη επιθετικότητα.

Ε) 3^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Κατά τη διάρκεια των εκλογών θέτοντας το ερώτημα «ποιο παιδί θέλω να κάνω

αρχηγό στην τάξη μου σήμερα», είχαμε τα κάτωθι αποτελέσματα:

1^ο Τμήμα: Το 26% δεν πήρε καμία θετική ψήφο, το 37% πήρε 1 και το 11% πήρε 3.

2^ο Τμήμα: Το 40% δεν πήρε κανέναν θετικό ψήφο, το 33,3% πήρε 1, το 13,3% πήρε 2 και μόλις 1 παιδί αναδείχθηκε ο πιο δημοφιλής της τάξης με 3 ψήφους.

Και σε αυτή την δραστηριότητα που κάναμε οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι τα πιο δημοφιλή παιδιά στο σύνολο της τάξης είναι αυτά που παρουσιάζουν μεγαλύτερη ομαδικότητα, αλληλοβοήθεια και συνεργατικότητα.

ΣΤ) ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Όσον αφορά τα ερωτηματολόγια που δόθηκαν στους γονείς παρατηρήθηκαν τα εξής χαρακτηριστικά:

- i. Σύμφωνα με την κρίση των γονέων στα περισσότερα παιδιά αρέσουν και τα ατομικά και τα ομαδικά παιχνίδια(50%), μόνο τα ομαδικά (40%) και σε ένα ποσοστό 10% μόνο τα ατομικά.
- ii. Όλα τα παιδιά συζητούν με τους γονείς τους για τους φίλους τους (αναφέρουν περισσότερους από 1 φίλους) και τις σχέσεις που αναπτύσσουν στο νηπιαγωγείο.
- iii. Με βάση τις απαντήσεις των γονέων το 40% των παιδιών ενοχλείται από την επιθετική συμπεριφορά των συμμαθητών τους
- iv. Όσον αφορά τον χαρακτήρα των παιδιών, με βάση την περιγραφή των γονέων, τα περισσότερα παρουσιάζονται δυναμικά, ευαίσθητα, ανεξάρτητα και συνεργάσιμα. Σε ένα ποσοστό 30% εμφανίζονται με ηγετικές τάσεις, διεκδικητικά και εγωκεντρικά. Σε ποσοστό 15%, δεν τους αρέσει να μοιράζονται τα πράγματά τους.
- v. Όσον αφορά την επικοινωνία τους με τα άλλα παιδιά, σύμφωνα με τις απαντήσεις των γονέων, χαρακτηρίζεται «πολύ καλή» σε ποσοστό 40%, «καλή» σε ποσοστό 40%, και 20% «αρκετά καλή».

Ζ) ΡΟΥΜΠΡΙΚΕΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Παρατηρούμε ότι σχεδόν όλα τα παιδιά αξιολογούν τον εαυτό τους και έχουν μια εικόνα, η οποία ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Μάλιστα, θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα παιδιά που παρουσιάζουν επιθετική συμπεριφορά και μη σωστή επικοινωνία με το περιβάλλον της τάξης, από μόνα τους υποσχέθηκαν ότι θα προσπαθήσουν να βελτιωθεί η παρούσα εικόνα τους.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- i. Η εφαρμογή του προγράμματος παρουσίασε ενδιαφέρον τόσο για μας όσο και για τα ίδια τα παιδιά. Θετική ανταπόκριση είχαμε και από τους γονείς.
- ii. Τόσο από τις ατομικές συνεντεύξεις που πήραμε από τα παιδιά όσο και από τα ερωτηματολόγια που δόθηκαν στους γονείς έγινε εμφανές ότι η επιθετική συμπεριφορά δεν είναι αποδεκτή από το σύνολο των παιδιών.
- iii. Δημοφιλή αναδείχθηκαν τα παιδιά που τα διακρίνει η συνεργατικότητα και η συλλογικότητα. Αντίθετα αρνητικές κρίσεις απέσπασαν όσα παιδιά εμφανίζουν τάσεις επιθετική συμπεριφορά.
- iv. Τα ίδια τα παιδιά πρότειναν να προσπαθήσουμε συλλογικά ώστε να εξαλειφθεί η μη αποδεκτή συμπεριφορά.
- v. Συμπερασματικά αναφέρουμε ότι από την έναρξη του προγράμματος παρουσιάζεται μεγαλύτερη συνοχή στην ομάδα, ωστόσο θεωρούμε ότι ακόμα

δεν έχει επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Δ. Προτεραιότητες για Δράση

Ύστερα από την αξιολογική κρίση που διατυπώσαμε μέσα από τις διάφορες τεχνικές που εφαρμόσαμε για την διερεύνηση του δείκτη, μετά από διάλογο όλων των μελών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, θέσαμε ως προτεραιότητες για Δράση που προέκυψαν από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων τις εξής:

Α) Ανάπτυξη δραστηριοτήτων που έχουν ως στόχο την ενδυνάμωση της ομαδικότητας και συνεργασίας στο σχολικό περιβάλλον. Αυτό θα γίνει μέσα από διάφορες ομαδικές δραστηριότητες που θα πραγματοποιηθούν στα πλαίσια της εφαρμογής του Αναλυτικού Προγράμματος, όπως και των άλλων προγραμμάτων που έχει αναλάβει το νηπιαγωγείο. Θεωρούμε ότι κατά την διάρκεια της εκπόνησης του πολιτιστικού προγράμματος που έχουμε αναλάβει με θέμα «Παίζουμε σαν άλλοτε», σε συνεργασία με το Τμήμα Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων, της Α/θμιας Εκπαίδευσης Ν. Αχαΐας θα ενισχυθεί η συλλογικότητα.

Β) Ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών μέσα από το θεατρικό παιχνίδι, την δραματοποίηση, την προσομοίωση ρόλων και από το παραμύθι.

Γ) Πραγματοποίηση ενημερωτικών συναντήσεων με τους γονείς, όπου θα προσκληθούν ειδικοί επιστήμονες που θα μιλήσουν πάνω στις σχέσεις των παιδιών με τους συνομηλίκους τους, τις δυσκολίες, την επιθετική συμπεριφορά και τρόπους αντιμετώπισής τους

Δ) Ανατροφοδότηση των ενεργειών, στόχων και δραστηριοτήτων μέσα από τον τρόπο ανταπόκρισης των νηπίων.

**3. 1^ο Νηπιαγωγείο Κάρλας Στεφανοβικείου Λάρισας :
«Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου-γονέων»**

Έκθεση «Συστηματικής Διερεύνησης»

Αριθμός διδασκόντων κατά το 2010-2011: 4

Αριθμός συμμετεχόντων στην ΑΕΕ: 4

Αριθμός μαθητών: 45

Αριθμός τμημάτων: 2

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η έκθεση της συστηματικής διερεύνησης επιλεγμένων τομέων του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας που συνέταξε το 1ο Νηπιαγωγείο Κάρλας Στεφανοβικείου και περιγράφει τις διαδικασίες που ακολούθησε το νηπιαγωγείο για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 4.4 που αφορά την ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων. Στο κείμενο αναφέρονται στοιχεία που αφορούν τη σύσταση της ομάδας της αυτοαξιολόγησης, τη σύνθεση της ομάδας, τον αριθμό και το αντικείμενο των συναντήσεων της ομάδας. Συμπεριλαμβάνονται στοιχεία που αφορούν το σχέδιο αξιολόγησης, δηλαδή το αντικείμενο, τον σκοπό και τους στόχους της διερεύνησης, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμησή του συγκεκριμένου δείκτη καθώς και τις πηγές και τις μεθόδους που αξιοποιήθηκαν για την άντληση των δεδομένων. Επίσης, γίνεται αναφορά στα κύρια αποτελέσματα της αξιολόγησης, όπου καταγράφονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα από τη διερεύνηση του δείκτη με βάση συγκεκριμένα δεδομένα. Τέλος, καταγράφονται οι προτεραιότητες για δράση που προκύπτουν από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων που θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης

A. Διαδικασίες Αξιολόγησης

Η σχολική μονάδα για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη 3.3. «Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου– γονέων» πραγματοποίησε δύο συναντήσεις. Στην πρώτη συνάντηση, ορίστηκε η ομάδα που θα ερευνούσε τον συγκεκριμένο δείκτη. Η ομάδα αποτελούνταν από τις δύο Νηπιαγωγούς και τη Διευθύντρια του Νηπιαγωγείου. Η ομάδα, με την παρουσία της Σχολικής Συμβούλου κ ..., συζήτησε για τον άτυπο τρόπο επικοινωνίας, πρώτα της κάθε μιας νηπιαγωγού με τους γονείς, πόσο αποτελεσματικός ήταν αυτός ο τρόπος επικοινωνίας κι αν έπρεπε να είναι πιο οργανωμένος. Αναφέρθηκε από όλη την ομάδα, πόσο δύσκολη είναι η επικοινωνία με τους γονείς μαθητών με ιδιαιτερότητες και μαθησιακές δυσκολίες. Προέκυψε έτσι ο προβληματισμός και η ανάγκη για περαιτέρω διερεύνηση αυτής της επικοινωνίας, κυρίως στο αν οι εκπαιδευτικοί δεν είναι σωστά ενημερωμένοι για το πώς θα μιλήσουν στους γονείς, που έχουν τέτοιες περιπτώσεις μαθητών. Στη δεύτερη συνάντηση, με την παρουσία της κριτικής φίλης και της Σχολικής Συμβούλου, συζητήθηκαν και αποφασίστηκαν από την ολομέλεια, οι τρόποι που θα επέτρεπαν τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη, που αφορούσε στην ποιότητα και αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας του νηπιαγωγείου με τους γονείς.

B. Σχέδιο Αξιολόγησης

Στη φάση αυτή, ορίστηκε από την ομάδα του νηπιαγωγείου, ως αντικείμενο αξιολόγησης και διερεύνησης οι σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ του νηπιαγωγείου και των γονέων.

Οι στόχοι που τέθηκαν για συγκεκριμένη διερεύνηση ήταν οι εξής:

1. Αν υπάρχει τακτική και αμφίδρομη επικοινωνία, μεταξύ νηπιαγωγείου και γονέων.
2. Αν είναι ικανοποιητική η ποιότητα των πληροφοριών που ανταλλάσσονται.
3. Αν αναπτύσσεται μεταξύ του νηπιαγωγείου και των γονέων δημιουργική συνεργασία όπου χρειάζεται.
4. Αν υπάρχει εμπιστοσύνη από την πλευρά των γονιών ως προς το νηπιαγωγείο.
5. Αν το επίπεδο και ο αριθμός των συναντήσεων είναι ικανοποιητικός.
6. Αν επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας και της καλής σχέσης νηπιαγωγείου-γονέων το κοινωνικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των γονέων.

Τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση του δείκτη ήταν:

1. Οι αποτελεσματικοί μηχανισμοί για τακτική και αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ νηπιαγωγείου– γονέων.
2. Η ποιότητα των πληροφοριών που ανταλλάσσονται με τους γονείς.
3. Η ανάπτυξη πρωτοβουλιών από την πλευρά του νηπιαγωγείου, για δημιουργική συνεργασία με το Σύλλογο Γονέων π.χ. Σχολή Γονέων.
4. Η επίδοση των μαθητών στο μαθησιακό κομμάτι.

Οι μέθοδοι, οι πηγές και τα εργαλεία που αξιοποιήθηκαν για την άντληση και τη

διασταύρωση των πληροφοριών, ήταν:

- 1) τα ερωτηματολόγια που δόθηκαν στους γονείς,
- 2) οι απόψεις των εκπαιδευτικών του νηπιαγωγείου,
- 3) οι ίδιοι οι γονείς – άτυπα,
- 4) το βιβλίο πράξεων του συλλόγου διδασκόντων

Τα ερωτηματολόγια ήταν ανώνυμα, διευκολύνοντας έτσι τους γονείς να απαντήσουν με περισσότερη ευκολία και ειλικρίνεια. Μια άλλη μέθοδος άντλησης πληροφοριών, ήταν η συζήτηση και η ενημέρωση σχετικά με τα βιβλιογραφικά ευρήματα σε διεθνές επίπεδο σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών και των γονέων από τη Σχολική Σύμβουλο της 32^{ης} περιφέρειας προσχολικής αγωγής.

Γ. Κύρια Αποτελέσματα Αξιολόγησης

Κατά τη διερεύνηση του δείκτη 3.3, προέκυψε ανάγκη αλλαγής του τρόπου επικοινωνίας των γονέων με το νηπιαγωγείο. Οι εκπαιδευτικοί επιδιώκουν τη συμμετοχή, την ενημέρωση και την ανταλλαγή πληροφοριών που αφορούν τα παιδιά, για καλύτερη αποδοτικότητα μέσα στην τάξη. Οι γονείς αντιθέτως, είχαν συνδέσει τη συνεργασία, κυρίως με την ενημέρωση για την πορεία της προόδου του παιδιού τους κυρίως στο μαθησιακό τομέα και ελάχιστα στο κοινωνικό – συναισθηματικό τομέα. Οι εκπαιδευτικοί κατέληξαν στην ομόφωνη άποψη της υποστήριξης των σχέσεων αυτών, ώστε οι γονείς να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες σε δραστηριότητες και να ανοίγονται σε συζητήσεις στις συγκεντρώσεις που γίνονται. Όλες οι συγκεντρώσεις των γονέων, γίνονται εκτός ωραρίου νηπιαγωγείου (απογευματινές ώρες).

Όλα τα παραπάνω, υποστηρίζονται από τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου που δόθηκε στους γονείς. Στο ερωτηματολόγιο, απάντησε το 75,6% των γονιών.

Στην ερώτηση αρ. 1: «Είναι ικανοποιητικός ο αριθμός των συναντήσεων εκπαιδευτικών – γονέων;», το 16,1% επέλεξε το άριστα ως απάντηση, το 38,7% την απάντηση «πάρα πολύ», το 25,8% «πολύ», ενώ το 12,9% επέλεξε την απάντηση «λίγο».

Στην ερώτηση αρ. 2, «Τα θέματα των συναντήσεων πρέπει να τίθενται από: α) τους εκπαιδευτικούς, β) τους γονείς, γ) και από τους δύο», το 80,6% επέλεξε την απάντηση «και από τους δύο», το 3,2% την απάντηση «τους γονείς», ενώ το 9,6% δεν απάντησε στην ερώτηση.

Στην ερώτηση αρ. 3, το 19,3% των γονέων απαντούν ότι θεωρούν πως το νηπιαγωγείο έχει την ίδια βαρύτητα όπως και οι υπόλοιπες βαθμίδες εκπαίδευσης, ενώ ισόβαθμα σε ένα ποσοστό 38,7%, οι γονείς επιλέγουν την απάντηση «πάρα πολύ» και «άριστα».

Ερώτηση αρ. 4: εάν οι γονείς επιθυμούν να γνωρίζουν περισσότερα για τους στόχους και τις διαδικασίες του νηπιαγωγείου, το 16,1% απάντησε «πολύ», το 51,6% «πάρα πολύ»

και το 25,8% «άριστα».

Στην ερώτηση 5, εάν το νηπιαγωγείο αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να ζητά πληροφορίες από τους γονείς για τα παιδιά τους οι εκτιμήσεις των γονέων διαμορφώθηκαν ως εξής : το 6,45% «καθόλου», το 22,5% «λίγο», το 9,6% «πολύ», το 29% «πάρα πολύ» και το 29% «άριστα».

Στην ερώτηση αρ. 6 «εάν οι εκπαιδευτικοί εκτιμούν τις πληροφορίες που δίνετε στο παιδί σας;», το 45,1% των γονέων απάντησε «άριστα», το 45,1% απάντησε «πάρα πολύ», το 38,7% «πολύ» και το 9,6% «λίγο».

Στην ερώτηση αρ. 7, «εάν ενημερώνεστε συχνά για την φοίτηση του παιδιού σας;», οι γονείς θεωρούν ότι ενημερώνονται: το 38,7% «πολύ», το 29% «πάρα πολύ», το 22,5% «άριστα», το 9,6% «λίγο» και το 0% «καθόλου».

Η ερώτηση 8 «πόσο σημαντική είναι για σας η κοινωνικοποίηση του παιδιού σας» οι γονείς δήλωσαν: σε ένα ποσοστό 80,6% θεωρούν ότι είναι το πρώτιστο, ενώ ένα ποσοστό 19,35% δήλωσαν ότι το θεωρούν πάρα πολύ σημαντικό.

Στην 9η ερώτηση σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης μέσω ατομικού φακέλου οι γονείς δήλωσαν ότι τη γνωρίζουν άριστα (19,35%), το 19,35% ότι τη γνωρίζουν «πολύ», ενώ το 3,22% «καθόλου».

Τέλος στην ερώτηση 10 οι γονείς απάντησαν ότι οι τομείς προσχολικής εκπαίδευσης που επιλέγουν είναι σε ποσοστό 67,7% όλοι, 16,1% οι κοινωνικές δεξιότητες 6,45% η συμπεριφορά, 3,22% η γλώσσα και το 3,22 % τα μαθηματικά.

Η ερώτηση 11 δεν απαντήθηκε από κανέναν.

Επιβεβαιώνεται λοιπόν η ζωτική σημασία που έχει η δημιουργία ενός «εκπαιδευτικού συνεταιρισμού» μεταξύ νηπιαγωγείου και σπιτιού. Στο πλαίσιο αυτής της αμοιβαίας σχέσης, όσο περισσότερα γνωρίζουν οι γονείς για τους στόχους και τις διαδικασίες του νηπιαγωγείου, τόσο καλύτερα μπορούν να υποστηρίξουν τη μάθηση στα παιδιά τους. Το νηπιαγωγείο πρέπει να αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να ζητά πληροφορίες ενημέρωσης για τους στόχους της οικογένειας του παιδιού, επειδή η οικογένεια ίσως δυσκολεύεται να κάνει την πρώτη κίνηση. Καλό θα ήταν να εγκαινιαστεί ένα συνεργατικό βήμα επικοινωνίας μεταξύ νηπιαγωγείου και οικογενειών (π.χ. σημειώματα προς τους γονείς) μέσω του οποίου καταργείται η παραδοσιακή άποψη ότι οι επαγγελματίες γνωρίζουν ποιο είναι το καλύτερο κι ότι οι γονείς έχουν ανάγκη από επιμόρφωση.

Δ. Προτεραιότητες για Δράση

Οι προτεραιότητες για δράση, όπως προκύπτουν από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων,

ιεραρχούνται ως εξής: επαναπροσδιορισμός του ρόλου των νηπιαγωγών στην επικοινωνία με τους γονείς.

- Άμεση κρίνεται η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών προς την κατεύθυνση αυτή, ώστε να αποφεύγονται λάθος στρατηγικές.
- Ένας άλλος μεγάλος προβληματισμός των νηπιαγωγών, είναι ο τρόπος ενημέρωσης γονέα, του οποίου το παιδί, παρουσιάζει αρχόμενες μαθησιακές δυσκολίες, ιδιαιτερότητες συμπεριφοράς ή παραμονής στη σχολική τάξη κ.α. Απαραίτητη η συμβουλευτική και η επιμόρφωση των νηπιαγωγών για τη διαχείριση της επικοινωνίας με τους γονείς παιδιών με ειδικές ικανότητες. Θα αξιοποιηθεί το δυναμικό του ΚΕΔΔΥ και του κέντρου ΦΙΛΥΡΑ προς αυτή την κατεύθυνση.
- Στην προσπάθεια ελέγχου της αποτελεσματικότητας της επικοινωνίας, φάνηκε ότι δεν είναι αμφίδρομη η σχέση της επικοινωνίας νηπιαγωγείου και γονέων. Ομόφωνη εκτίμηση των εκπαιδευτικών είναι η απόκρυψη στοιχείων από την πλευρά των γονέων, τα οποία, είναι πολλές φορές αναγκαία για την πραγματική εικόνα του παιδιού αλλά και για τον προγραμματισμό δράσεων ως προς την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων αλλά και μαθησιακών. Προτεραιότητα δημιουργίας ομάδας γονέων με σκοπό την επικοινωνία, την ενημέρωση, την εμπύχωση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής. Θα αξιοποιηθούν διάφορες ειδικότητες προς αυτό το στόχο. Ψυχολόγοι, παιδαγωγοί, κοινωνικοί λειτουργοί κ.λπ.
- Σχεδιασμός νέου συνεργατικού πλαισίου νηπιαγωγείου-εκπαιδευτικών συνεκτιμώντας όλες τις καλές πρακτικές που έχουν ανακοινωθεί σχετικά με αυτό το θέμα.

4. 1^ο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Δεμενίκων Αχαΐας : «Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου-γονέων»
--

Έκθεση «Συστηματικής Διερεύνησης»
--

Αριθμός διδασκόντων κατά το 2010-2011: 4

Αριθμός συμμετεχόντων στην ΑΕΕ: 4
--

Αριθμός μαθητών: 57

Αριθμός τμημάτων: 3

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί απόσπασμα από την έκθεση της συστηματικής διερεύνησης επιλεγμένων τομέων του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας που συντάξε το 1^ο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Δεμενίκων και περιγράφει τις διαδικασίες που ακολούθησε το νηπιαγωγείο για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.3 που αφορά τη Σχέση του νηπιαγωγείου με τους γονείς των μαθητών. Στο κείμενο αναφέρονται στοιχεία που αφορούν τη σύσταση της ομάδας της αυτοαξιολόγησης, τη σύνθεση της ομάδας, τον αριθμό και το αντικείμενο των συναντήσεων της ομάδας και τις συναντήσεις με τους γονείς για την ενημέρωση και τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Συμπεριλαμβάνονται στοιχεία που αφορούν το σχέδιο αξιολόγησης, δηλαδή το αντικείμενο, τον σκοπό και τους στόχους της διερεύνησης, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμησή του συγκεκριμένου δείκτη καθώς και τις πηγές και τις μεθόδους που αξιοποιήθηκαν για την άντληση των δεδομένων. Επίσης, γίνεται αναφορά στα κύρια αποτελέσματα της αξιολόγησης, όπου καταγράφονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα από τη διερεύνηση του δείκτη με βάση συγκεκριμένα δεδομένα. Τέλος, καταγράφονται οι προτεραιότητες για δράση που προκύπτουν από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων που θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης.

A. Διαδικασίες Αξιολόγησης

Η σχολική μονάδα κατά το πρώτο τετράμηνο του 2010 ακολούθησε για τη διερεύνηση του δείκτη 3.3. «Σχέση νηπιαγωγείου- γονέων», τις παρακάτω διαδικασίες:

Με ομόφωνη απόφαση του συλλόγου διδασκόντων συντάχθηκαν δύο πράξεις με αριθμό 8 και 9. Στην πράξη με αριθμό 8, ορίστηκε η ομάδα με τη συμμετοχή και των τεσσάρων διδασκόντων του νηπιαγωγείου. Ορίστηκε συντονιστής της ομάδας η προϊσταμένη του νηπιαγωγείου, γραμματέας η και μέλη οι: Η πράξη με αριθμό 9 αναφέρεται στη συζήτηση- ανάλυση των δεδομένων του ερωτηματολογίου και στον προγραμματισμό των δράσεων.

Πραγματοποιήθηκαν δύο (2) συναντήσεις, όπως προκύπτουν και από τα πρακτικά του νηπιαγωγείου, με την παρουσία της σχολικής συμβούλου και του κριτικού φίλου Η διάρκεια των συναντήσεων αυτών ήταν τέσσερις ώρες συνολικά. Επίσης πραγματοποιήθηκαν και τέσσερις επιπλέον άτυπες συναντήσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Για την ενημέρωση των γονέων και τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα της αυτοαξιολόγησης έγιναν δύο (2) συναντήσεις. Στην πρώτη οι εκπαιδευτικοί ανακοίνωσαν ότι το νηπιαγωγείο θα συμμετάσχει στο πρόγραμμα αυτό με σκοπό την καλύτερη λειτουργία του νηπιαγωγείου και γενικότερα έγινε συζήτηση που αφορούσε τις διαδικασίες που θα ακολουθήσουν και οι δύο από την πλευρά τους. Στη δεύτερη συνάντηση μοιράστηκαν τα ερωτηματολόγια στους γονείς και τους ζητήθηκε να τα επιστρέψουν στους υπευθύνους εντός δύο (2) ημερών.

Το ερωτηματολόγιο που τους δόθηκε περιείχε δώδεκα (12) ερωτήσεις, δέκα (10) εκ των οποίων ήταν κλειστού τύπου και δύο (2) ανοιχτού, δηλαδή ζητήθηκε η προσωπική γνώμη των γονέων για κάποια θέματα. Οι απαντήσεις ήταν ανώνυμες. Στο σύνολο πενήντα επτά (57) ερωτηματολογίων συγκεντρώθηκαν τα σαράντα επτά (47). Με τη διατύπωση των συγκεκριμένων ερωτήσεων στόχος μας ήταν η ουσιαστικότερη επικοινωνία με τους γονείς.

B. Σχέδιο αξιολόγησης

Ως αντικείμενο αξιολόγησης θέσαμε τις σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου και γονέων.

Σκοπός μας ήταν να διερευνήσουμε τις τυπικές και άτυπες σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου και γονέων. Να εξετάσουμε διεξοδικά τους μηχανισμούς της ουσιαστικής και αμφίδρομης επικοινωνίας, ώστε οι πληροφορίες και από τις δυο πλευρές να είναι ποιοτικές.

Ο βασικός μας στόχος ήταν η συνεργασία μας με τους γονείς να είναι δημιουργική, ωφέλιμη και εποικοδομητική. Θέλαμε να εντοπίσουμε τα προβλήματα και τις αδυναμίες που προκύπτουν από τις σχέσεις μας. Συγχρόνως να διαπιστώσουμε τα θετικά στοιχεία αυτής της σχέσης. Αν η πληροφόρηση από την πλευρά των γονέων

είναι σωστή, ειλικρινής και αν βασίζεται στην εμπιστοσύνη που πρέπει να δείχνουν στους εκπαιδευτικούς. Επίσης ένας από τους στόχους μας ήταν η ανταλλαγή πληροφοριών να συμβάλλει στην διαμόρφωση θετικού κλίματος και στην ανάπτυξη καλών πρακτικών στο νηπιαγωγείο.

Τα **κριτήρια** που χρησιμοποιήθηκαν για τη διερεύνηση του παραπάνω δείκτη ήταν ποσοτικά και ποιοτικά. Τα ποιοτικά κριτήρια ήταν: α) η καλύτερη συνεργασία μεταξύ γονέων και νηπιαγωγείου, β) η ποιοτική και ειλικρινής επικοινωνία με τους γονείς και γ)

η εκτίμηση και εμπιστοσύνη στο έργο του εκπαιδευτικού.

Τα ποσοτικά κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν ήταν: α) οι οργανωμένες συναντήσεις διδασκόντων και γονέων, όπου και πραγματοποιήθηκαν δυο συναντήσεις και έγινε ενημέρωση για το πρόγραμμα, β) ενημερωτικό υλικό του νηπιαγωγείου προς τους γονείς, όπου δόθηκε ερωτηματολόγιο που περιελάμβανε δώδεκα (12) ερωτήσεις, γ) εκδηλώσεις του νηπιαγωγείου με την ομάδα- στόχο τους γονείς, όπου εδώ συμπεριλαμβάνονται οι συζητήσεις με τους γονείς.

Η ομάδα εργασίας του νηπιαγωγείου μας, αφού επεξεργάστηκε τα επιμέρους στοιχεία του συγκεκριμένου δείκτη διαμόρφωσε ως εργαλείο διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη για τους γονείς ένα ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε δώδεκα (12) ερωτήσεις εκ των οποίων οι δέκα (10) ήταν κλειστού τύπου και οι δύο (2) ανοικτού τύπου, όπου εκεί ζητήθηκε η γνώμη των γονέων για συγκεκριμένα θέματα. Η συμμετοχή των γονέων ήταν αρκετά μεγάλη. Σε αριθμό πενήντα επτά (57) ερωτηματολογίων που δόθηκαν, αντίστοιχα με τον αριθμό των παιδιών που φοιτούν στο νηπιαγωγείο μας, επεστράφησαν τα σαράντα πέντε (45) εντός τριών (3) ημερών, όπως είχε ζητηθεί από τους γονείς. Οι απαντήσεις ήταν ανώνυμες. Αφού συγκεντρώθηκαν τα ερωτηματολόγια, έγινε καταγραφή των απαντήσεων με τη βοήθεια της σχολικής συμβούλου και του συνεργάτη σχολικού συμβούλου. Η ομάδα εργασίας του νηπιαγωγείου μας άρχισε την ανάλυση των απαντήσεων ώστε να βγουν τα συμπεράσματα ως προς το δείκτη που διερευνήθηκε.

Για την **άντληση των πληροφοριών** χρησιμοποιήθηκαν ως πηγές το ημερολόγιο που κρατά η προϊσταμένη του νηπιαγωγείου για το συγκεκριμένο πρόγραμμα, τα πρακτικά του νηπιαγωγείου για τις συναντήσεις της ομάδας εργασίας, όπως και οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν από τις άτυπες συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν με τη σχολική σύμβουλο και τον συνεργάτη σχολικό σύμβουλο.

Γ. Κύρια αποτελέσματα αξιολόγησης

Αφού έγινε η συλλογή των ερωτηματολογίων άρχισε η διαδικασία ανάλυσης των στοιχείων. Ακολούθησε η ανάλυση στο σύνολο των απαντήσεων και για κάθε ερώτηση ξεχωριστά. Οι κλίμακες του κάθε πίνακα έχουν συγκεντρωτικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν: α) στη συχνότητα, β) στην εκατοστιαία αναλογία, γ) στην εγκυρότητα της εκατοστιαίας αναλογίας και δ) το συγκεντρωτικό δείκτη εκατοστιαίας αναλογίας και έγινε με το πακέτο SPSS. Στη συζήτηση μεταξύ των μελών της ομάδας διερεύνησης, διατυπώθηκαν απόψεις-θέσεις οι οποίες καταγράφηκαν και μας οδήγησαν στα

παρακάτω συμπεράσματα:

Α) Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα που αφορά στη συμμετοχή των γονέων στις προγραμματισμένες συναντήσεις του νηπιαγωγείου, το ποσοστό συμμετοχής είναι: 77,3% και το ποσοστό μη συμμετοχής είναι 22,7%. Συμπερασματικά, δεν παρατηρούμε σημαντική απόκλιση από την αρχική εκτίμησή μας η οποία καταγράφεται στην έκθεση για τη γενική εικόνα του νηπιαγωγείου. Ο προβληματισμός μας έχει να κάνει με τους λόγους μη συμμετοχής. Οι λόγοι που αναφέρονται στην απάντηση αυτής της ερώτησης είναι: α) μη διαθέσιμος χρόνος, β) έλλειψη ενημέρωσης, γ) χωρίς αιτιολόγηση. Υπάρχει κατανόηση για τον πρώτο λόγο, μα δεν συμβαίνει το ίδιο και για τους άλλους δύο.

Όταν προγραμματίζεται μια συνάντηση ενημερώνονται όλοι οι γονείς με σχετικό έντυπο-ανακοίνωση, ενώ οι γονείς των παιδιών που απουσιάζουν ενημερώνονται τηλεφωνικά. Η απάντηση "όχι" χωρίς αιτιολόγηση δεν αφήνει περιθώρια για σχολιασμό.

Β) Τα συγκεντρωτικά στοιχεία του πίνακα για την ερώτηση: «Πώς θα χαρακτηρίζατε την έως τώρα συνεργασία σας με το εκπαιδευτικό προσωπικό του Νηπιαγωγείου που φοιτά το παιδί σας» είναι: Το 13,3% τη χαρακτηρίζει καλή, το 33,3% τη χαρακτηρίζει πολύ καλή και το 53,3% πάρα πολύ καλή. Κύριο μέλημά του Συλλόγου Διδασκόντων είναι η καθημερινή προσπάθεια για μια ουσιαστική και εποικοδομητική επικοινωνία. Αυτό δεν είναι πάντα εφικτό και μοιάζει ακατόρθωτο στις περιπτώσεις που η προσπάθεια προσέγγισης είναι μονομερής.

Γ) Στην ερώτηση: «Στην αρχή της χρονιάς ενημερώσατε τη νηπιαγωγό του παιδιού σας για τυχόν θέματα υγείας του παιδιού, δυσκολίες του ή άλλο πρόβλημα», τα ποσοστά των απαντήσεων έχουν ως εξής: καθόλου 8,9%, λίγο 11,1%, πολύ 33,3% και πάρα πολύ 44,4%. Πραγματικά, την ίδια περίπου εκτίμηση κάναμε με το ερωτηματολόγιο που δώσαμε στην αρχή της σχολικής χρονιάς. Σκοπός μας ήταν να έχουμε μια πρώτη εικόνα των μαθητών του σχολείου μας. Αφού πέρασε ο πρώτος μήνας της φοίτησής τους, ίσως και αργότερα, τότε ενημερωθήκαμε από κάποιους γονείς για δυσκολίες-προβλήματα των παιδιών τους. Φυσικά δεν είχε καταγραφεί κάτι ανάλογο στη σελίδα του ερωτηματολογίου. Τη δυσκολία της γνωστοποίησης του προβλήματος ακολουθεί μια σειρά άλλων ενδοιασμών που δεν βοηθούν στην επίλυση του προβλήματος. Η προσπάθεια για την απόκτηση εμπιστοσύνης ίσως παίρνει περισσότερο χρόνο, μα δεν θεωρούμε πως πρόκειται για χαμένο χρόνο. Είναι ο πιο ωφέλιμος χρόνος στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Δ) Τα ποσοστά των απαντήσεων στην ερώτηση: «Νομίζετε πως χρειάζεται η ενημέρωση της νηπιαγωγού για κάποιες δυσκολίες που προκύπτουν στην οικογένειά σας και επηρεάζουν το παιδί σας», είναι: Ναι το 86,7% και Όχι το 11,4%. Κάποιες φορές συμβαίνει ένας γονέας να αναφέρει στον εκπαιδευτικό την αλλαγή στη συμπεριφορά του παιδιού του. Αναζητά τους λόγους και τις αιτίες στο νηπιαγωγείο και του είναι δύσκολο να τη συνδυάσει με δυσκολίες ή την αλλαγή των ενδοοικογενειακών σχέσεων. Η προσέγγιση σε αυτές τις περιπτώσεις γίνεται όσο πιο διακριτικά μπορούμε και μόνο όταν θεωρείται απαραίτητη για τη βοήθεια και τη στήριξη του παιδιού.

Ε) Στην ερώτηση «Θεωρείτε ότι το νηπιαγωγείο μπορεί να σας βοηθήσει στην επίλυση προβλημάτων» οι απαντήσεις έχουν ως εξής: Ποσοστό 91,1% πιστεύει πως ναι, ποσοστό 8,9% πιστεύει πως όχι. Τα παραπάνω στοιχεία δεν παρουσιάζουν απόκλιση από τις θέσεις –απόψεις των εκπαιδευτικών του νηπιαγωγείου. Απαραίτητες προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότητα της προσπάθειας αυτής είναι: η ουσιαστική επικοινωνία εκπαιδευτικών-γονέων, το αμείωτο ενδιαφέρον και η τακτική και αμφίδρομη ροή πληροφοριών.

Ζ) Τα ποσοστά των απαντήσεων στην ερώτηση : «Θεωρείτε πως η νηπιαγωγός του παιδιού σας θα έχει βοήθεια στο έργο της αν γνωρίζει από την αρχή κάποια στοιχεία που αφορούν στο παιδί σας» είναι : Ναι για το 97,8% και Όχι για το 2,2%. Παρατηρούμε μια μικρή απόκλιση –αντίφαση εάν συγκρίνουμε τα ποσοστά αυτά με τα ποσοστά της (Γ) ερώτησης που αφορά στην ενημέρωση του νηπιαγωγείου για τυχόν προβλήματα. Εάν θεωρείται από τους περισσότερους ότι το νηπιαγωγείο θα έχει βοήθεια στο έργο του, όταν γνωρίζει τυχόν προβλήματα, γιατί δεν ενημερώνεται γι' αυτά.

Ίσως οι απόψεις αποτυπώνονται με μεγάλη ευκολία στο χαρτί αλλά απέχουν πολύ από την πραγματικότητα.

Η) Στην ερώτηση: «Πιστεύετε ότι η επίσκεψη κάποιων ειδικών στο χώρο του νηπιαγωγείου θα βοηθούσε εκπαιδευτικούς και γονείς στο έργο τους» τα ποσοστά των απαντήσεων είναι: καθόλου 2,3%, λίγο το 9,1%, πολύ το 25% και πάρα πολύ το 63,6%. Οι ενδοιασμοί αφορούν τελικά ένα μικρό αριθμό γονέων. Πιστεύουμε ότι η συμβουλευτική-υποστηρικτική δράση κάποιων ειδικών επιστημόνων στο χώρο του Νηπιαγωγείου θα βοηθήσει στο έργο μας και θα επιλύσει προβλήματα.

Θ) Οι προτάσεις των γονέων στην ερώτηση: «Τι θα προτείνατε εσείς για να βελτιωθεί η επικοινωνία, συνεργασία μεταξύ νηπιαγωγείου και γονέων» είναι: α) Πιο συχνές συναντήσεις (17), β) καλές διαπροσωπικές σχέσεις (6), γ) προσωπικές συναντήσεις (5), δ) ύπαρξη ειδικού (3), ε) όλα καλά όπως έχουν (4) και στ) Σχολή Γονέων, εργασίες στο σπίτι, εκδηλώσεις των παιδιών (1).

Η πρόταση των περισσότερων γονέων για συχνές συναντήσεις μας βρίσκει σύμφωνους και θα τη συμπεριλάβουμε στα πλαίσια των δράσεων μας. Θεωρούμε απαραίτητο στον σχεδιασμό μας τον ορισμό χρονικού πλαισίου πραγματοποίησης των συναντήσεων αυτών και αυστηρή τήρησή του.

Δ. Προτεραιότητες για δράση

Η επιλογή του συγκεκριμένου δείκτη για διερεύνηση έγινε με σκοπό τη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων και την εξαγωγή συμπερασμάτων για τις δράσεις που θα ακολουθήσουν. Τα συμπερασματικά στοιχεία του ερωτηματολογίου μας οδηγούν στις ακόλουθες δράσεις:

Α) Προγραμματισμός περισσότερων ενημερωτικών συναντήσεων Νηπιαγωγείου-εκπαιδευτικών και γονέων: 1) συναντήσεις προσωπικού χαρακτήρα, όπου θα γίνεται ενημέρωση για την πρόοδο του παιδιού τους, 2) Συναντήσεις που αφορούν στη γενική λειτουργία του Νηπιαγωγείου.

Β) Προγραμματισμένες συναντήσεις όπου θα συμμετέχουν εκπαιδευτικοί, γονείς και

ειδικό επιστημονικό προσωπικό (λογοθεραπευτές, παιδοψυχολόγοι) με σκοπό την ουσιαστική ενημέρωση.

Γ) Δημιουργία περισσότερων ευκαιριών για συμμετοχή των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Ο σχεδιασμός της πρώτης δράσης μας έχει ως εξής:

A) Η τελευταία εργάσιμη μέρα κάθε μήνα, ορίζεται ως μέρα ενημέρωσης προσωπικού χαρακτήρα. Κάθε γονέας θα ενημερώνεται χωριστά για την πρόοδο του παιδιού του μετά τη λήξη του διδακτικού ωραρίου, σε εξαιρετικές περιπτώσεις θα γίνονται άτυπες συναντήσεις π.χ. για προβλήματα που ανακύπτουν στην καθημερινή ζωή του Νηπιαγωγείου.

B) Μία φορά το μήνα θα πραγματοποιείται ενημερωτική συνάντηση Νηπιαγωγείου-Γονέων με θέματα που έχουν σχέση με τη γενική λειτουργία του νηπιαγωγείου.

Δεύτερη δράση

Με χρονικό πλαίσιο το υπόλοιπο της σχολικής χρονιάς που διανύουμε θα προσπαθήσουμε για την πραγματοποίηση δύο τουλάχιστον τέτοιων συναντήσεων. Επειδή στις συναντήσεις αυτές θα συμμετέχουν άνθρωποι της ευρύτερης επιστημονικής κοινότητας ως ομιλητές, δεν μπορούμε να ορίσουμε την ακριβή ημερομηνία πραγματοποίησής τους. Πιστεύουμε όμως ότι η συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία –στη σχολική κοινότητα είναι απαραίτητη. Πέρα από το συμβουλευτικό και υποστηρικτικό τους ρόλο, διευρύνουν τους ορίζοντες του σχολικού περιβάλλοντος και δημιουργούν προϋποθέσεις επαφής και συνεργασίας με άλλες εκπαιδευτικές κοινότητες.

Τρίτη δράση

Προγραμματισμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα πλαίσια του προγράμματος: «το παιχνίδι από το χθες στο σήμερα». Η συμμετοχή των γονέων στο σύνολό τους και σε ομάδες εργασίας με σκοπό την αναβίωση παραδοσιακών παιχνιδιών θα αποτελέσει μέρος του προγράμματος. Έτσι γονείς, εκπαιδευτικοί και μαθητές θα εμπλακούν με παιγνιώδη τρόπο για ένα δημιουργικό αποτέλεσμα. Το πρόγραμμα αυτό θα υλοποιηθεί το τελευταίο τρίμηνο του σχολικού έτους. Για καθεμιά από τις παραπάνω δράσεις μας θα ενημερώνουμε το ημερολόγιο δραστηριοτήτων αυτοαξιολόγησης και θα γίνουν τα απαραίτητα πρακτικά.

5. 1^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής Λέσβου : «Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου- γονέων»

Έκθεση «Συστηματικής Διερεύνησης»
--

Αριθμός διδασκόντων κατά το 2010-2011: 4

Αριθμός συμμετεχόντων στην ΑΕΕ: 4
--

Αριθμός μαθητών: 42

Αριθμός τμημάτων: 2

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί απόσπασμα από την έκθεση της συστηματικής διερεύνησης επιλεγμένων τομέων του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας που συντάξε το 1^ο Νηπιαγωγείο Καλλονής στη Λέσβο και περιγράφει τις διαδικασίες που ακολούθησε το νηπιαγωγείο για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.3 που αφορά τη Σχέση του νηπιαγωγείου με τους γονείς των μαθητών. Στο κείμενο αναφέρονται στοιχεία που αφορούν τη σύσταση της ομάδας της αυτοαξιολόγησης, τη σύνθεση της ομάδας, τον αριθμό και το αντικείμενο των συναντήσεων της ομάδας και τις συναντήσεις με τους γονείς για την ενημέρωση και τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Συμπεριλαμβάνονται στοιχεία που αφορούν το σχέδιο αξιολόγησης, δηλαδή το αντικείμενο, τον σκοπό και τους στόχους της διερεύνησης, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμησή του συγκεκριμένου δείκτη καθώς και τις πηγές και τις μεθόδους που αξιοποιήθηκαν για την άντληση των δεδομένων. Επίσης, γίνεται αναφορά στα κύρια αποτελέσματα της αξιολόγησης, όπου καταγράφονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα από τη διερεύνηση του δείκτη με βάση συγκεκριμένα δεδομένα. Τέλος, καταγράφονται οι προτεραιότητες για δράση που προκύπτουν από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων που θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης.

A. Διαδικασίες αξιολόγησης

Ο δείκτης που επιλέχθηκε για Συστηματική Διερεύνηση Επιλεγμένου Τομέα του Εκπαιδευτικού Έργου της Σχολικής Μονάδας είναι : «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων» από τον τομέα «Κλίμα και Σχέσεις στο Νηπιαγωγείο» του 3^{ου} Πεδίου. Οι διαδικασίες που ακολούθησε η Σχολική Μονάδα για τη Συστηματική Διερεύνηση ήταν οι παρακάτω:

- Η διάρκεια της αξιολόγησης ήταν ένας μήνας περίπου.
- Την ομάδα εργασίας αποτέλεσε η Προϊσταμένη και οι εκπαιδευτικοί του Νηπιαγωγείου (συνολικά 4 άτομα).
- Ορίστηκαν οι ημερομηνίες , οι ώρες και το θέμα κάθε συνάντησης.
- Απαραίτητη κρίθηκε η τήρηση ημερολογίου από την ομάδα εργασίας.
- Η επιλογή του συγκεκριμένου δείκτη έγινε λόγω του εντοπισμού αδυναμιών στις σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου και γονέων. Κατά την διερεύνηση του 3^{ου} Πεδίου, δόθηκε ερωτηματολόγιο στους γονείς με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών για την συνεργασία και επικοινωνία με το νηπιαγωγείο. Παρατηρήθηκε ότι η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ γονέων – νηπιαγωγείου παρουσιάζει προβλήματα και αδυναμίες. Επίσης ένα μικρό ποσοστό γονέων για διάφορους λόγους δεν συμμετέχει ενεργά στις δράσεις και πρωτοβουλίες του νηπιαγωγείου.
- Τέθηκαν οι στόχοι διερεύνησης και τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την αποτίμηση του δείκτη.
- Αποφασίστηκε ποιες θα είναι οι πηγές για την άντληση πληροφοριών.
- Ορίστηκαν οι τεχνικές για τη συλλογή πληροφοριών (ερωτηματολόγια, φόρμες καταγραφής, ανάλυση εγγράφων, κ.ά.).
- Ορίστηκε το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της διερεύνησης.
- Άξονες συζήτησης ήταν: η ανάπτυξη αποδοτικής συνεργασίας των εκπαιδευτικών με τους γονείς, οι προσδοκίες των γονέων από το νηπιαγωγείο, η δημιουργία κλίματος σεβασμού και εμπιστοσύνης με τους γονείς, η ποιότητα επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων και η συμμετοχή των γονέων σε πρωτοβουλίες του νηπιαγωγείου για προώθηση της μάθησης των παιδιών εκτός σχολικού πλαισίου.

Χρόνος έναρξης : Ιανουάριος 2011

Χρόνος λήξης: Φεβρουάριος 2011

Διάρκεια Διερεύνησης : 1 μήνας

Αριθμός ομάδων: 1

Άτομα : 4

Αριθμός συναντήσεων ομάδας: 8

Αριθμός συναντήσεων με άλλους φορείς: ---

Αριθμός συναντήσεων με γονείς : 1

Αριθμός συναντήσεων με σχολική σύμβουλο : 1

Αριθμός συναντήσεων με σύμβουλο Επιστημονικής Καθοδήγησης : ---

Αριθμός συναντήσεων με «κριτικό φίλο» : ---

B. Σχέδιο αξιολόγησης

Αντικείμενο της αξιολόγησης:

Ο δείκτης που επιλέχτηκε για συστηματική διερεύνηση, περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων. Εξετάζει τη συνεργασία, την επικοινωνία, την ανταλλαγή πληροφοριών και τον αμοιβαίο σεβασμό, στοιχεία που συμβάλλουν στη δημιουργία κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης και στην ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δράσεων στο νηπιαγωγείο.

Στόχοι της διερεύνησης που τέθηκαν:

- Η ανάπτυξη αποδοτικής συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων και η καλλιέργεια κλίματος αμοιβαίου σεβασμού και εμπιστοσύνης.
- Η διερεύνηση τακτικών αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ γονέων και νηπιαγωγείου και η αξιοποίηση αυτών στην ενημέρωση και την ενεργό συμμετοχή των γονέων στις δράσεις των εκπαιδευτικών εντός και εκτός νηπιαγωγείου.
- Εντοπισμός προβλημάτων και αδυναμιών του νηπιαγωγείου σχετικά με την επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων.
- Έλεγχος της ποιότητας πληροφοριών που ανταλλάσσονται με τους γονείς.

Κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση του δείκτη:

- Ανάπτυξη πρωτοβουλιών για στενή συνεργασία, συχνή επικοινωνία και τακτική ενημέρωση των γονέων καθώς και ενεργό συμμετοχή αυτών στις δράσεις του νηπιαγωγείου.
- Βελτίωση της ποιότητας πληροφοριών που ανταλλάσσονται με τους γονείς.
- Αντιμέτωπιση προβλημάτων και αδυναμιών του νηπιαγωγείου σχετικά με την επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων.

Μέθοδος εργασίας:

Αξιοποιώντας τα αρχεία του νηπιαγωγείου έγινε συλλογή και επεξεργασία των στοιχείων που αφορούν τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων. Διαμορφώθηκαν εργαλεία διερεύνησης (ερωτηματολόγιο για τους γονείς, φόρμα καταγραφής) για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του δείκτη. Εξετάστηκαν και αναλύθηκαν τα αποτελέσματα με σκοπό την αξιολόγηση των σχέσεων μεταξύ νηπιαγωγείου και γονέων.

Πηγές:

Πρακτικά νηπιαγωγείου

Ημερολόγιο σχολικής ζωής

Φάκελος ανακοινώσεων προς τους γονείς

Φάκελος ενημερωτικού υλικού

Ημερολόγιο εκπαιδευτικών

Οδηγός Νηπιαγωγού

Οδηγός Γονέα

Γ. Κύρια αποτελέσματα

Από τα κύρια αποτελέσματα της Αξιολόγησης της Γενικής Εκτίμησης του Νηπιαγωγείου, εντοπίζοντας τις αδυναμίες της σχολικής μας μονάδας, ο τομέας ο οποίος επιλέχθηκε για συστηματικότερη διερεύνηση είναι «Κλίμα και Σχέσεις στο Νηπιαγωγείο» και συγκεκριμένα ο δείκτης «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων». Διαπιστώθηκε ότι πολλοί γονείς συμμετέχουν σε σημαντικό βαθμό στην εκπαίδευση των παιδιών τους και οι σχέσεις τους με το προσωπικό του νηπιαγωγείου δεν παρουσιάζουν προβλήματα. Αντιθέτως προβλήματα εντοπίστηκαν σε μερίδα γονέων που συστηματικά αδιαφορούν για την πρόοδο των παιδιών τους και γενικά για τον θεσμό του νηπιαγωγείου. Έτσι διερευνήθηκαν συστηματικότερα στοιχεία που αφορούν τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ νηπιαγωγείου– γονέων και αποτυπώνουν τη συνεργασία, την επικοινωνία, την ανταλλαγή πληροφοριών, τους τρόπους επικοινωνίας και ενημέρωσης, την αμοιβαία εμπιστοσύνη, τη κατανόηση καθώς και τη συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή.

Μετά από εξέταση, ανάλυση και σύγκριση των στοιχείων που διερευνήθηκαν, η ομάδα εργασίας κατέληξε στα εξής αποτελέσματα:

- Οι συγκεντρώσεις που γίνονται στο νηπιαγωγείο είναι σωστά οργανωμένες ως προς την ώρα έναρξης, τη χρονική διάρκεια και τον τρόπο που διεξάγονται και εξυπηρετούν τους περισσότερους γονείς. Τα θέματα που αναπτύσσονται στις εν λόγω συγκεντρώσεις, είναι ενδιαφέροντα εφόσον αναφέρονται στην πρόοδο και συμπεριφορά των παιδιών και αφορούν άμεσα τους γονείς. Οι περισσότεροι γονείς συμμετέχουν στις συγκεντρώσεις του νηπιαγωγείου, είναι όμως μερικοί που αν και επιθυμούν, αδυνατούν να παραβρεθούν λόγω δουλειάς ή οικογενειακών υποχρεώσεων. Η θέση του νηπιαγωγείου- που βρίσκεται σε απόσταση από το κέντρο της πόλης – τελικά δεν αποτελεί ιδιαίτερο εμπόδιο όπως έχει διαπιστωθεί. Η ώρα των προγραμματισμένων συναντήσεων εξυπηρετεί την πλειοψηφία των γονέων. Ο ρόλος τους κατά την διάρκεια των συγκεντρώσεων δεν είναι τόσο ενεργητικός, λόγω ότι την περισσότερη ώρα ακούνε με ενδιαφέρον τον εισηγητή που αναπτύσσει το θέμα ή λόγω ιδιοσυγκρασίας ή καλύπτονται από τους άλλους γονείς. Γίνεται όμως πιο ενεργητικός κατά την διάρκεια των προσωπικών επαφών με τους εκπαιδευτικούς.
- Οι εκπαιδευτικοί είναι πρόθυμοι να ενημερώσουν τους γονείς για τις δραστηριότητες του νηπιαγωγείου και την εξέλιξη των παιδιών τους και

επικοινωνούν μαζί τους συστηματικά με εναλλακτικούς τρόπους. Έχουν δημιουργήσει ένα κλίμα εμπιστοσύνης και αμοιβαίου σεβασμού χωρίς να υιοθετούν κριτική στάση απέναντι στους γονείς, ώστε οι γονείς να συζητούν μαζί τους κάποιο προσωπικό πρόβλημα που αφορά το παιδί τους με στόχο την αντιμετώπισή του. Οι γονείς έχουν τη δυνατότητα να διατυπώνουν στο προσωπικό ερωτήσεις, απορίες και να αναφέρονται στις προσδοκίες που έχουν από το νηπιαγωγείο. Οι περισσότεροι αισθάνονται άνετα και φιλικά όταν επισκέπτονται το νηπιαγωγείο για να ενημερωθούν για την πρόοδο του παιδιού τους. Η πλειοψηφία των γονέων εμπιστεύεται την άποψη των εκπαιδευτικών και είναι έτοιμοι να δεχτούν αιτιολογημένη αρνητική κριτική για κάποιο θέμα. Οι εκπαιδευτικοί επιδιώκουν όσο είναι δυνατόν να καταστήσουν τους γονείς συμμετόχους στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενημερώνοντας τους για τους κανόνες λειτουργίας του νηπιαγωγείου, το πρόγραμμα, τους στόχους που θέτουν και τη βοήθεια που θα ήθελαν από εκείνους. Οι περισσότεροι γονείς σέβονται το θεσμό του νηπιαγωγείου, τηρούν τους κανόνες του και δείχνουν κατανόηση στα προβλήματά του.

- Στους τρόπους επικοινωνίας με τους γονείς δεν έχουν εντοπιστεί προβλήματα, εφόσον το προσωπικό χρησιμοποιεί κάθε δυνατό τρόπο για να έρθουν σε επαφή μαζί τους. Επίσης καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια από την πλευρά του νηπιαγωγείου, να ενημερώνονται όλοι οι γονείς για τα θέματα που ανακύπτουν. Οι εκπαιδευτικοί έχουν στη διάθεσή τους εναλλακτικούς τρόπους ενημέρωσης, όπως τηλεφωνική επαφή με τους ίδιους τους γονείς ή με συγγενικά πρόσωπα όταν αυτοί είναι απασχολημένοι, προσωπική επαφή, ενημερωτικά σημειώματα που συχνά τους αποστέλλονται, ανάρτηση ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων, άτυπες συναντήσεις με γονείς καθώς και οργανωμένες συγκεντρώσεις. Οι γονείς επικοινωνούν αρκετά συχνά με το προσωπικό, για να συζητήσουν κάποιο θέμα που αφορά το παιδί τους. Οι περισσότεροι τρόποι επικοινωνίας δεν είναι απρόσωποι - εκτός από τα ενημερωτικά σημειώματα τα οποία δεν απευθύνονται προσωπικά σε κάθε γονιό - παρέχουν όμως ουσιαστικές πληροφορίες για διάφορα θέματα του νηπιαγωγείου. Οι περισσότεροι γονείς λαμβάνουν σοβαρά υπόψη το περιεχόμενο του ενημερωτικού υλικού που τους δίνεται κατά καιρούς, υπάρχουν εντούτοις και μερικοί που το αγνοούν.
- Το νηπιαγωγείο καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε οι γονείς να ενημερωθούν επαρκώς όσον αφορά την πρόοδο και τη συμπεριφορά των παιδιών τους, μέσα σε πραγματικά θετικό και εγκάρδιο κλίμα. Οι εκπαιδευτικοί με τη μέγιστη ευαισθησία και διακριτικότητα προσπαθούν να διαχειριστούν και να επιλύσουν προβλήματα που τυχόν έχουν προκύψει με τους γονείς. Για την καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση του κάθε προβλήματος γίνεται η αντίστοιχη προετοιμασία από την πλευρά των εκπαιδευτικών ώστε κάθε θέμα να τίθεται και να αντιμετωπίζεται όσο πιο ουσιαστικά και σωστά γίνεται. Κατά διαστήματα δίνεται ενημερωτικό υλικό, με το οποίο οι γονείς με κάθε λεπτομέρεια κατατοπίζονται για διάφορα θέματα του νηπιαγωγείου, (όπως για τη λειτουργία του ολοήμερου, τους κανόνες του, τη λειτουργία της δανειστικής βιβλιοθήκης, τις υποχρεώσεις των γονέων αλλά και του νηπιαγωγείου, κ.ά.). Τα θέματα των ενημερωτικών συναντήσεων, ανακοινώνονται εκ των προτέρων και πάντα ζητούνται και από τους γονείς να προτείνουν και δικά τους θέματα προς συζήτηση.

- Το μεγαλύτερο μέρος των γονέων ενδιαφέρεται να ενημερωθεί για την φοίτηση των παιδιών τους, ενώ σε ένα ποσοστό παρατηρείται αδιαφορία παρά τις συνεχείς προσπάθειες του νηπιαγωγείου. Πολλοί από αυτούς που ενδιαφέρονται, επιδιώκουν να ενημερωθούν για την πορεία και την εξέλιξη των παιδιών τους με δική τους πρωτοβουλία, όμως αρκετοί περιμένουν να ενημερωθούν μόνο μετά από πρωτοβουλία του νηπιαγωγείου. Η επιλογή και ο τρόπος που αναπτύσσονται τα διάφορα θέματα είναι αποδεκτός από την πλειοψηφία των γονέων και η επικοινωνία και η ενημέρωση γίνονται μέσα σε θερμό και φιλικό περιβάλλον.
- Τελικά διαπιστώθηκε ότι η επικοινωνία, η συνεργασία, η ανταλλαγή πληροφοριών, οι τρόποι επικοινωνίας και ενημέρωσης μεταξύ νηπιαγωγείου και γονέων καθώς και η σχέση αμοιβαίας εμπιστοσύνης και κατανόησης, είναι σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Η συμμετοχή όμως των γονέων στις δράσεις του νηπιαγωγείου είναι περιορισμένη και υπάρχει επιθυμία από την πλειοψηφία των γονέων να συμμετάσχουν ενεργά στη σχολική ζωή και στις δραστηριότητες του νηπιαγωγείου.
- Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, αποφασίστηκε από το προσωπικό, η διαμόρφωση ενός πλαισίου συνεργασίας που θα κατευθύνει και διευκολύνει την εμπλοκή και την ενεργό συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή.

Δ. Προτεραιότητες για Δράση

Από τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης του δείκτη Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου- γονέων, διαπιστώθηκε ότι η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ νηπιαγωγείου και γονέων είναι πολύ ικανοποιητική χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα. Η συμμετοχή όμως των γονέων στις δράσεις του νηπιαγωγείου είναι περιορισμένη και υπάρχει επιθυμία από την πλειοψηφία των γονέων να συμμετάσχουν ενεργά στη σχολική ζωή και στις δραστηριότητες του νηπιαγωγείου. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, αποφασίστηκε από το προσωπικό, η διαμόρφωση ενός πλαισίου συνεργασίας που θα κατευθύνει και διευκολύνει την εμπλοκή και την ενεργό συμμετοχή των γονέων στη σχολική ζωή.

Η συνεργασία θα επικεντρωθεί στα παρακάτω σημεία:

- Τακτική επικοινωνία μεταξύ νηπιαγωγείου και οικογένειας, ώστε να υπάρχει συνεχής πληροφόρηση ανάμεσα στις δύο πλευρές.
- Οδηγίες εκ μέρους του νηπιαγωγείου για τους τρόπους με τους οποίους οι γονείς μπορούν να συμμετάσχουν σε μαθησιακές διαδικασίες στο σπίτι.
- Προσκλήσεις και συμμετοχή των γονέων στην ανάπτυξη του προγράμματος δραστηριοτήτων του νηπιαγωγείου προσφέροντας εθελοντική βοήθεια.
- Επέκταση της συνεργασίας με το σπίτι για την προώθηση της μάθησης των παιδιών εκτός σχολικού πλαισίου.
- Συμμετοχή των γονέων σε λήψη αποφάσεων που αφορούν τη λειτουργία του νηπιαγωγείου, όπου αυτό επιτρέπεται.
- Οργάνωση συζητήσεων με τη συμμετοχή ειδικών επιστημόνων.
- Αλληλοσεβασμός μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών.

Σκοπός είναι να βρεθούν οι τρόποι επικοινωνίας και συνεργασίας για να καλλιεργηθεί ένα κλίμα αλληλοεκτίμησης και εμπιστοσύνης ώστε οι γονείς να είναι πολύτιμοι αρωγοί στην προσπάθεια που καταβάλλουν οι εκπαιδευτικοί στο νηπιαγωγείο και οι εκπαιδευτικοί να στηρίξουν τη σχέση που θα αναπτύξουν οι γονείς με τα παιδιά τους στο σπίτι.

6. 7^ο Νηπιαγωγείο Μυτιλήνης : «Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου- γονέων»

Έκθεση «Συστηματικής Διερεύνησης»
--

Αριθμός διδασκόντων κατά το 2010-2011: 4

Αριθμός συμμετεχόντων στην ΑΕΕ: 4
--

Αριθμός μαθητών: 43

Αριθμός τμημάτων: 2

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η έκθεση της συστηματικής διερεύνησης επιλεγμένων τομέων του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας που συνέταξε το 7^ο Νηπιαγωγείο Μυτιλήνης στη Λέσβο και περιγράφει τις διαδικασίες που ακολούθησε το νηπιαγωγείο για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.3 που αφορά τη Σχέση του νηπιαγωγείου με τους γονείς των μαθητών. Στο κείμενο αναφέρονται στοιχεία που αφορούν τη σύσταση της ομάδας της αυτοαξιολόγησης, τη σύνθεση της ομάδας, τον αριθμό και το αντικείμενο των συναντήσεων της ομάδας και τις συναντήσεις με τους γονείς για την ενημέρωση και τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Συμπεριλαμβάνονται στοιχεία που αφορούν το σχέδιο αξιολόγησης, δηλαδή το αντικείμενο, τον σκοπό και τους στόχους της διερεύνησης, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμησή του συγκεκριμένου δείκτη καθώς και τις πηγές και τις μεθόδους που αξιοποιήθηκαν για την άντληση των δεδομένων. Επίσης, γίνεται αναφορά στα κύρια αποτελέσματα της αξιολόγησης, όπου καταγράφονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα από τη διερεύνηση του δείκτη με βάση συγκεκριμένα δεδομένα. Τέλος, καταγράφονται οι προτεραιότητες για δράση που προκύπτουν από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων που θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης.

A. Διαδικασίες Αξιολόγησης.

Η συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.3. «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων» άρχισε στις 17-01-2011 και ολοκληρώθηκε στις 4-02-2011. Στη διαδικασία αυτή συμμετείχαμε σε μια ομάδα εργασίας-ολομέλεια όλοι οι εκπαιδευτικοί του νηπιαγωγείου μας: 1)....., Προϊσταμένη, 2), 3) και 4)

Για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.3 «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων» πραγματοποιήθηκαν, εκτός ωραρίου, συνολικά 5 συναντήσεις των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα, σε επίπεδο ολομέλειας και μία συνάντηση ολομέλειας με τους γονείς των μαθητών μας. Η διευρυμένη συνεργασία, που σε κάθε περίπτωση επιδιώκει το νηπιαγωγείο μας με τους γονείς, προϋποθέτει σαφή γνώση των αντιλήψεων και των προτεραιοτήτων των δύο πλευρών και, ασφαλώς, ένα υψηλό επίπεδο συναντίληψης. Γι' αυτό, όπως σε κάθε γνήσια σχέση, έγινε μια πρώτη προσπάθεια να προσδιορισθούν δικαιώματα, υποχρεώσεις και ρόλοι και για τις δύο πλευρές της σχέσης. Από την πλευρά μας οι εκπαιδευτικοί σε πρώτη φάση, μέσα από μια γόνιμη συζήτηση θίξαμε και αναπτύξαμε τους παρακάτω άξονες που κατά την άποψη μας μπορούν να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις που επιτρέπουν γόνιμες συναλλαγές οικογένειας-νηπιαγωγείου αλλά παράλληλα μας βοήθησαν να εντοπίσουμε τυχόν ακούσιες παραλήψεις μας και αδυναμίες μας:

- Οι γονείς πληροφορούνται από εμάς τους εκπαιδευτικούς τους στόχους της εκπαιδευτικής μονάδας και τις μεθόδους υλοποίησής τους;
- Οι γονείς έρχονται σε επαφή με τους εκπαιδευτικούς και συζητούν για τα κοινά προβλήματα ;
- Προτάσεις και σκέψεις των γονέων λαμβάνονται υπόψη και αξιοποιούνται στη σχολική ζωή;
- Οι γονείς ασχολούνται με σχολικές δραστηριότητες;
- Αναζητούνται από κοινού λύσεις για διάφορα σχολικά και προσωπικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά;
- Οι γονείς απευθύνονται σε μας όταν χρειάζονται στήριξη για την αντιμετώπιση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν με τα παιδιά τους στο σπίτι;

Στη συνέχεια και προκειμένου να αναπτυχθεί ένα πρόγραμμα βαθμιαίας συμμετοχής γονιών των μαθητών μας στην εκπαιδευτική μας διαδικασία κάθε εκπαιδευτικός ανέλαβε να καταγράψει και να προτείνει στην ολομέλεια τρόπους επικοινωνίας και συνεργασίας νηπιαγωγείου-γονέων. Για τη διερεύνηση των απόψεων των γονέων των μαθητών μας, τέλος, αποφασίστηκε από την ολομέλεια να συγκροτήσει τους άξονες ενός ερωτηματολογίου (ποσοτική έρευνα) που θα συμπληρωθεί από τους γονείς και θα χρησιμοποιηθεί για την διεξαγωγή συμπερασμάτων, προκειμένου να αποκτήσουμε σαφέστερη εικόνα για τις σχέσεις που πιστεύουν ότι έχουν αναπτύξει αυτοί με το νηπιαγωγείο μας.

B. Σχέδιο Αξιολόγησης

Αρχικά στην πρώτη ολομέλεια για την συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.3. «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων» και έχοντας σαν στόχο να διερευνήσουμε τη σχέση νηπιαγωγείου- γονιών, εξειδικευμένη σε σχέση εκπαιδευτικών –γονέων, για τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης, ομόφωνα συμφωνήσαμε και χρησιμοποιήσαμε τη μέθοδο εργασίας, τα ενδεικτικά ποσοτικά στοιχεία, τα ενδεικτικά ερωτήματα διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη που προτείνει το έργο: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ, για το συγκεκριμένο δείκτη.

Τα μέλη της ολομέλειας αξιοποιώντας τα αρχεία του νηπιαγωγείου, μάζεψαν και επεξεργάστηκαν με λεπτομέρεια στοιχεία που αφορούσαν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Τα συμπεράσματα τους επιβεβαίωσαν την αρχική θέση που είχαν κατά την εκτίμηση της γενική εικόνα του νηπιαγωγείου ως προς τον δείκτη αφού πράγματι διαπιστώθηκαν αδυναμίες του νηπιαγωγείου μας ως προς τον δείκτη αξιολόγησης 3.3. «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων». Αναλυτικότερα συμπεράναμε ότι «η σχέση και ιδιαίτερα η εμπλοκή των γονέων των νηπίων μας στο εκπαιδευτικό μας πρόγραμμα δεν είναι στα ίδια υψηλά επίπεδα που ήταν τα προηγούμενα χρόνια. Η επικοινωνία με τους γονείς δεν είναι τόσο ουσιαστική και περιορίζεται μέχρι τώρα, (πέντε μήνες από την έναρξη του σχολικού έτους) στην ενημέρωση τους για την δράση των παιδιών στην τάξη, την πρόδοό τους και την ενημέρωση τους για τα καινοτόμα προγράμματα που υλοποιούμε. Επίσης δεν έχουμε ανιχνεύσει τους τρόπους με τους οποίους οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν στη μάθηση των παιδιών τους και περιοριζόμαστε στην τυπική διαδικασία». Στη συνέχεια έχοντας την πεποίθηση ότι ένα νηπιαγωγείο που αντιλαμβάνεται τον ουσιαστικό ρόλο των γονέων στη βελτίωση του κλίματος που επικρατεί σε αυτό θα μπει στον κόπο να διοργανώσει δραστηριότητες που θα έχουν στόχο να εμπλέκουν όλους τους γονείς στην εκπαιδευτική διαδικασία, τα μέλη της ολομέλειας πρότειναν δράσεις και γενικότερα τρόπους επικοινωνίας και συνεργασίας προκειμένου να το πετύχουμε. Η προσπάθεια από την μεριά μας να ανιχνεύσουμε τυχόν ευθύνες μας για την περιορισμένη εμπλοκή των γονέων των μαθητών μας στην εκπαιδευτική διαδικασία κατέληξε σε μια εποικοδομητική συζήτηση όπου με διάθεση αυτοκριτικής αφού το κάθε μέλος κατέθεσε τις θέσεις του, συμπερασματικά καταλήξαμε: Παρά το γεγονός ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί αποδεχόμαστε θεωρητικά πως μια καλή συνεργασία νηπιαγωγείου-οικογένειας μπορεί να έχει θετικές επιδράσεις για όλους τους εμπλεκόμενους, εντούτοις ενθαρρύνουμε ως ένα βαθμό την εμπλοκή τους στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου μας. Στη συνέχεια η ολομέλεια έθεσε και κατέγραψε μέσα από ανταλλαγή απόψεων και δημοκρατικό διάλογο τους παρακάτω στόχους που θα μας καθοδηγούσαν στην σύνταξη ερωτηματολόγιου που με ομόφωνη απόφασή μας, θα χρησιμοποιηθεί, σαν εργαλείο συστηματικής διερεύνησης του δείκτη, για την συλλογή και επεξεργασία στοιχείων από την πλευρά των γονέων των μαθητών μας:

ΣΤΟΧΟΣ 1^{ος}: Διερεύνηση των απόψεων των γονέων σχετικά με την επικοινωνία τους με το νηπιαγωγείο και συγκεκριμένα πόσο σημαντική και απαραίτητη θεωρούν την επικοινωνία αυτή για τη βελτίωση της σχολικής επίδοσης και της σχέσης τους με το παιδί.

ΣΤΟΧΟΣ 2^{ος} : Διερεύνηση σχετικά με τους τρόπους, με τους οποίους πραγματοποιείται

η επικοινωνία και η συνεργασία των γονέων με το νηπιαγωγείο των παιδιών τους.

ΣΤΟΧΟΣ 3^{ος} : Διερεύνηση του βαθμού συμμετοχής των γονέων στη διαδικασία μάθησης του παιδιού τους.

ΣΤΟΧΟΣ 4^{ος} : Διερεύνηση των απόψεων των γονέων σχετικά με τις δυσκολίες και τα εμπόδια που οι ίδιοι παρατηρούν ότι συνήθως αντιμετωπίζει το παιδί τους κατά την διαδικασία της εκπαίδευσης.

ΣΤΟΧΟΣ 5^{ος} : Διερεύνηση των απόψεων και των συναισθημάτων των γονέων για το νηπιαγωγείο και στους εκπαιδευτικούς του παιδιού τους.

Στη δεύτερη ολομέλεια τα μέλη της εμπλούτισαν το προτεινόμενο από την ΑΕΕ ερωτηματολόγιο γονέων με ερωτήσεις έχοντας σαν σκοπό να αποτυπωθούν αφενός, οι προσδοκίες των γονέων από το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου μας και αφετέρου να διαπιστώσουμε κατά πόσο έχουμε πείσει τους γονείς ότι το Νηπιαγωγείο είναι φορέας κοινωνικοποίησης του παιδιού (μετά την οικογένεια) και το πρόγραμμα σπουδών του δεν περιορίζεται στην σχολειοποίηση της γνώσης.

Στην τρίτη ολομέλεια τα μέλη της συμπλήρωσαν και άλλες τρεις ερωτήσεις στο ερωτηματολόγιο των γονέων με σκοπό να δώσουν την ευκαιρία στους ίδιους τους γονείς να κάνουν προτάσεις για τον τρόπο που θα ήθελαν να εμπλακούν στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου μας και έτσι ολοκληρώθηκε η σύνταξη του ερωτηματολογίου που μας βοήθησε να ανιχνεύσουμε τις απόψεις που οι ίδιοι οι γονείς έχουν όσο αφορά την σχέση τους με το νηπιαγωγείο μας ,τις προσδοκίες τους αλλά και να επιβεβαιώσουμε τις όποιες αδυναμίες μας και να τις πάρουμε σοβαρά υπόψη για τις περαιτέρω δράσεις μας με σκοπό την βελτίωση τους. Η ολομέλεια ολοκληρώθηκε με τον ορισμό υπεύθυνων εκπαιδευτικών προκειμένου να δοθούν στους γονείς τα ερωτηματολόγια και να συμπληρωθούν (για το ολόημερο τμήμα υπεύθυνη για τα ερωτηματολόγια ορίστηκε η και για το κλασσικό τμήμα η).

Στη φάση αυτή η ολομέλεια των εκπαιδευτικών παρουσίασε σε οργανωμένη κατά τμήμα συνάντηση με τους γονείς τα ερωτηματολόγια και τους τα παρέδωσε να τα συμπληρώσουν προκειμένου να διεξάγουμε συμπεράσματα που θα μας βοηθήσουν να οργανώσουμε μελλοντικά δράσεις για την βελτίωση της σχολικής μας μονάδας ως προς τον Δείκτη Αξιολόγησης: 3.3. Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων. Η συνάντηση ολοκληρώθηκε με την διασαφήνιση των αποριών των γονέων που αφορούσαν κάποιες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου και τέλος διευκρινίστηκε ότι το ερωτηματολόγιο θα είναι ανώνυμο και επίσης δόθηκαν τα χρονικά περιθώρια (5 μέρες) που έχουν οι γονείς, προκειμένου να το συμπληρώσουν.

Στην πέμπτη ολομέλεια μέσα σε κλίμα συνεργασίας έγινε η αποκωδικοποίηση, η ερμηνεία των δεδομένων και η διεξαγωγή συμπερασμάτων από τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια γονέων που χρησιμοποιήσαμε ως εργαλείο διερεύνησης των ποσοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη αξιολόγησης 3.3. «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων».

Στην έκτη ολομέλεια, ολοκληρώθηκε η διαδικασία της συστηματικής αξιολόγησης με την διεξαγωγή συμπερασμάτων που συγκριτικά επιβεβαίωναν τα κριτήρια που αρχικά είχαμε θέσει για την ποιότητα του ΕΕ στον δείκτη αξιολόγησης 3.3 «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων» και καταγράφηκαν οι προτεραιότητες για δράσεις για την

βελτίωση του.

Γ. Κύρια Αποτελέσματα Αξιολόγησης

Η αποκωδικοποίηση και ερμηνεία των δεδομένων που προέκυψαν από το ερωτηματολόγιο γονέων-εργαλείο διερεύνησης των ποσοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη αξιολόγησης 3.3 «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων» κατέληξε σε ορισμένα ενδιαφέροντα συμπεράσματα που τεκμηρίωσαν την αποτελεσματικότητά του σε σχέση με τις ανάγκες που το γέννησαν και τους στόχους που τέθηκαν. Συγκεκριμένα διαφάνηκε ότι οι γονείς πιστεύουν ότι το νηπιαγωγείο μας κάνει κάθε δυνατή προσπάθεια να τους ενημερώνει για τις δραστηριότητες του (100%).

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τους εκπαιδευτικούς στις τυπικές και άτυπες συναντήσεις με τους γονείς απαντούν στα ερωτήματά τους (95%).

Οι προγραμματισμένες συναντήσεις νηπιαγωγείου/εκπαιδευτικών και γονέων είναι κατά την άποψη των γονέων προσεκτικά οργανωμένες(93%).

Για την ενημέρωση των γονέων πραγματοποιούνται προγραμματισμένες και άτυπες συναντήσεις στις οποίες οι πληροφορίες που παρέχονται απαντούν στα όποια ερωτήματα τους (95%). Οι γονείς για την πραγματοποίηση της επικοινωνίας τους με το νηπιαγωγείο και τους εκπαιδευτικούς, έχουν επιλέξει: τις άτυπες συναντήσεις (κάθε εβδομάδα 76% και κάθε μήνα 14%) και μόνο ένα μικρό ποσοστό (5%) περιορίζεται στην ενημέρωσή τους από τις προγραμματισμένες συναντήσεις που γίνονται για τον τρόπο λειτουργίας του νηπιαγωγείου στην αρχή της σχολικής χρονιάς και για τους μαθησιακούς και άλλους εκπαιδευτικούς σκοπούς στο τέλος κάθε τριμήνου. Καταγράφεται επίσης ένα μικρό ποσοστό γονέων(5%) που επικοινωνεί σπάνια με το νηπιαγωγείο του παιδιού του, δηλώνοντας όμως παράλληλα ότι αρκείτε στις θετικές διαπιστώσεις του στην εν γένει συμπεριφορά και πρόοδο του παιδιού του.

Γενικά όλοι οι γονείς (100%) δηλώνουν ότι εκτιμούν και σέβονται πολύ τους εκπαιδευτικούς των παιδιών τους και είναι ικανοποιημένοι από τη στάση του νηπιαγωγείου απέναντί τους.

Συγκεκριμένα η μεγάλη πλειονότητα (61%) των γονέων είναι πάρα πολύ ικανοποιημένοι από τις υπηρεσίες που παρέχει το νηπιαγωγείο, ένα ποσοστό 36% είναι αρκετά ικανοποιημένοι, ενώ ένα ελάχιστο ποσοστό (2%) δηλώνει ότι δεν είναι ιδιαίτερα και αναφέρεται στην κτιριακή μας υποδομή από ότι καταγράφεται στην απάντηση που δίνεται στην επόμενη ερώτηση συνέπειας του ερωτηματολογίου μας: «Από τι δεν είστε ευχαριστημένοι;».

Φαίνεται ότι ήταν πολύ καλή σκέψη η ερώτηση πολλαπλής επιλογής που βάλαμε στο ερωτηματολόγιο μας, προκειμένου να ελέγξουμε τη συνάφεια της ανοικτής ερώτησης «Είστε ικανοποιημένοι από τις υπηρεσίες που σας παρέχει το νηπιαγωγείο;» και την απάντηση της, ώστε να διαπιστώσουμε αν οι ερωτώμενοι απαντούν συνειδητά, αφού ένα μικρό ποσοστό(5%) γονέων εμμένει στο ότι είναι πάρα πολύ ευχαριστημένο και δεν έχει κανένα παράπονο. Οι κτιριακές μας εγκαταστάσεις αποσπούν την μερίδα του λέοντος της δυσαρέσκειας των γονέων (73%) στο οποίο θα πρέπει να προστεθεί και το μικρό ποσοστό γονέων (2%) που είναι δυσαρεστημένο από την οργάνωση κοινωνικών

εκδηλώσεων, αν αναλογιστεί κανείς ότι για να παρακολουθήσουν μια εκδήλωση, έστω και κατά τμήμα, οι γονείς (23νηπίων) στριμώνονται όρθιοι σε μια αίθουσα 18 τ.μ. Ακολουθεί ο τεχνολογικός μας εξοπλισμός και ιδιαίτερα η παλαιότητα του (18%) και τέλος, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον διαπιστώσαμε ότι καταγράφεται μια δυσαρέσκεια (2%) εκ μέρους αλλοδαπού γονέα, που αν και μπορούσε να κρατήσει την ανωνυμία του, μας δήλωσε και προφορικά ότι έχει πρόβλημα με την γραμματεία του νηπιαγωγείου, γιατί δεν γνωρίζει καλά την γλώσσα και δεν κατανοεί κάποιες φορές την ενημέρωση που γίνεται. Μας ικανοποίησε βέβαια ιδιαίτερα το γεγονός ότι οι γονείς είναι όλοι ευχαριστημένοι από το εκπαιδευτικό μας πρόγραμμα, από το εκπαιδευτικό προσωπικό και το ενδιαφέρον και την φροντίδα που προσφέρουμε στους μαθητές μας.

Καταλυτικά, όλοι οι γονείς (100%) δηλώνουν ότι διασφαλίζεται τακτική και αμφίδρομη ροή πληροφοριών ανάμεσα στους γονείς/κηδεμόνες και στο νηπιαγωγείο για την ανάπτυξη και την πρόοδο των μαθητών μας και οι περισσότεροι χαρακτηρίζουν την σχέση τους με το νηπιαγωγείο πολύ καλή (79%), καλή (19%) και ένα ελάχιστο ποσοστό, μέτρια (2%), καθόλου όμως αμελητέο από μας τους εκπαιδευτικούς που κάναμε την έρευνα.

Οι γονείς κατέθεσαν θετικές επί το πλείστον επιρροές στην συμπεριφορά του παιδιού τους που οφείλονται στην επίδραση του νηπιαγωγείου πλην από ένα γονέα, που όπως αναφέρει διακρίνει μια επιθετικότητα και μας έχει ενημερώσει σχετικά και προφορικά.

Η πρωταρχική επιδίωξη-προσδοκία των γονέων από το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου μας, όπως καταγράφηκε είναι: η κοινωνικοποίηση των παιδιών τους, η κατάκτηση δεξιοτήτων συνεργασίας, γραφής και ανάγνωσης, η ενεργή τους εμπλοκή στις διαδικασίες μάθησης και τέλος, η προετοιμασία τους για το Δημοτικό νηπιαγωγείο. Διαπιστώνουμε λοιπόν ότι οι περισσότεροι γονείς πιστεύουν ότι το Νηπιαγωγείο είναι φορέας κοινωνικοποίησης του παιδιού (μετά την οικογένεια). Επιμένουν, ίσως σε μεγαλύτερο ποσοστό εκφράζοντας το πνεύμα της εποχής της οικονομικής κρίσης και την αγωνία για την επαγγελματική μελλοντική αποκατάσταση των παιδιών τους, στην προετοιμασία τους για το Δημοτικό νηπιαγωγείο, δίνοντας όμως προτεραιότητα στην ενεργή συμμετοχή τους στην διαδικασία της συνεργατικής μάθησης και στην απόκτηση δεξιοτήτων γραφής και ανάγνωσης. Οι επιδιώξεις αυτές των γονέων των μαθητών μας επιβεβαιώνουν τις προσπάθειες μας να ενημερώνονται για το παρεχόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου μας και συνάδουν με την κείμενη νομοθεσία, αφού «σκοπός του νηπιαγωγείου είναι να βοηθήσει τα νήπια να αναπτυχθούν σωματικά, συναισθηματικά, νοητικά και κοινωνικά μέσα στο πλαίσιο των ευρύτερων στόχων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το Νηπιαγωγείο, ως φορέας κοινωνικοποίησης του παιδιού (μετά την οικογένεια), θα πρέπει να εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις, ώστε τα παιδιά να αναπτύσσονται και να κοινωνικοποιούνται ομαλά και πολύπλευρα. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται απαραίτητη η ισότιμη ενσωμάτωση της Προσχολικής Αγωγής στον ενιαίο σχεδιασμό της εκπαίδευσης, δεδομένου ότι η Προσχολική Αγωγή αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο του εκπαιδευτικού συστήματος κάθε προηγμένης κοινωνίας και γενικευμένη αρχή».

Το μεγαλύτερο ποσοστό των γονέων (65%) είναι ικανοποιημένο από την μέχρι τώρα συνεργασία του με το νηπιαγωγείο, ενώ το 33% των γονέων καταθέτουν: προτάσεις

βελτίωσης που αναφέρονται στην περισσότερη πληροφόρηση (33%) αλλά και την επιθυμία τους για ελαστικό ωράριο (2%), ιδιαίτερα στο ολοήμερο τμήμα. Μια παράμετρο που δεν συμπεριλάβαμε στο ερωτηματολόγιο μας είναι η καταγραφή του τμήματος της φοίτησης του κάθε παιδιού, γιατί είναι πιθανόν να υπάρχει διαφοροποίηση, όσον αφορά την συνεργασία με τους γονείς του κλασικού τμήματος, που οι νηπιαγωγοί έχουν την δυνατότητα να τους συναντούν και την ώρα της προσέλευσης των νηπίων αλλά κατά την αναχώρηση τους και της συνεργασίας με τους γονείς του ολοήμερου τμήματος του Νηπιαγωγείου μας (αλλαγή βάρδιας).

Οι γονείς ως σύνολο (49%) δηλώνουν ότι συμμετέχουν ενεργά στον προγραμματισμό και στις διάφορες δράσεις του νηπιαγωγείου. Ένα εξίσου σημαντικό μέρος των γονέων (46%) δηλώνει ότι δεν συμμετέχει στην εκπαιδευτική διαδικασία και επιβεβαιώνει την απόφαση μας να επιλέξουμε τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη Αξιολόγησης: 3.3. Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου- Γονέων με σκοπό την βελτίωση του. Οι περισσότεροι από αυτούς τους γονείς επιρρίπτουν την ευθύνη για την ενθάρρυνση και την διερεύνηση της επικοινωνίας αυτής αποκλειστικά στην έλλειψη διαθέσιμου χρόνου εκ μέρους τους και ένα ποσοστό γονέων την επιμερίζει μεταξύ νηπιαγωγείου και οικογένειας (δεν έχω χρόνο, αλλά δεν μου ζητήθηκε...,κ.ά.). Το συγκεκριμένο εργαλείο –ερωτηματολόγιο δεν έδωσε την ευκαιρία να καταγραφεί καθαρά, το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο των γονιών, που δεν επηρεάζει μόνο τις επιδόσεις των παιδιών τους, αλλά και τη σχέση τους με τον εκπαιδευτικό. Ανάλογα με την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση κάποιοι από τους γονείς των μαθητών μας που έχουν χαμηλό status είναι πιθανό να μην μπορούν λόγω της εργασίας που ασκούν να παίρνουν άδεια με ευχέρεια για να επισκεφτούν το νηπιαγωγείο ή να συμμετέχουν σε δραστηριότητες και αυτή πιθανόν να είναι η θέση που εκφράζεται σε ποσοστό 5% και όχι η άρνηση ή ακόμα χειρότερα η αδιαφορία εκ μέρους τους για το «γίγνεσθαι» του νηπιαγωγείου μας. Η παράμετρος αυτή θεωρούμε ότι είναι πολύ σημαντική και αναδεικνύει μια αδυναμία του εργαλείου-ερωτηματολογίου που συντάξαμε, αν αναλογιστεί κανείς το βάρος που πρέπει να δοθεί εκ μέρους μας απέναντι σε αυτούς τους μαθητές, προκειμένου να τους προσφέρουμε ότι καλύτερο μπορούμε αντισταθμίζοντας, όσο μας είναι δυνατόν, αυτή την δυσκολία τους (κατ' οίκων επισκέψεις, κ.ά.).

Οι τρόποι εμπλοκής στην εκπαιδευτική διαδικασία που οι γονείς πρότειναν στα ερωτηματολόγια και καταγράφηκαν είναι:

1. Με προσωπική εργασία.(66%)
2. Με υλικά μέσα.(24%)
3. Με οικονομικά μέσα.(10%)

Επιθυμία όλων των γονέων είναι να οργανωθούν στο νηπιαγωγείο μας επιμορφωτικές δράσεις (ομιλίες από ειδικά καταρτισμένους επιστήμονες, βιωματικά εργαστήρια, κ.ά.), που θα τους βοηθούσαν να αντιμετωπίσουν τα παρακάτω θέματα που τους απασχολούν και αφορούν το παιδί τους, έχουν δε καταγραφεί στην παρούσα εργασία, σε σειρά ανάλογα με τον βαθμό προτεραιότητας που τέθηκαν από την πλειοψηφία των γονέων κατά την αποδελτίωση των ερωτηματολογίων:

1. Αυτοπεποίθηση
2. Ανυπακοή – Σωστή διατροφή
3. Αδελφική ζήλια
4. Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση
5. Θυμός
6. Επικοινωνία μέσα στην οικογένεια
7. Προβλήματα συμπεριφοράς
8. Επιθετικότητα – Οικογένεια και νηπιαγωγείο
9. Μαθησιακές δυσκολίες – Το άγχος του αποχωρισμού
10. Νυχτερινή ενούρηση
11. Φοβίες
12. Επικριτική συμπεριφορά – Ονυχοφαγία – Πρωινό ξύπνημα

Επί της διαδικασίας, διαπιστώσαμε κάποιες αδυναμίες στο εργαλείο-ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήσαμε για την συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.3 «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων», τόσο στο περιεχόμενο του (ερωτήσεις που επιδέχονταν μονολεκτικές απαντήσεις, ερωτήσεις που δεν έγιναν πλήρως κατανοητές, αλλά και απουσία ερωτήσεων που θα μας βοηθούσαν να διερευνήσουμε και να διασαφηνιστούν και άλλοι παράμετροι για μια πιο στενή επαφή στις σχέσεις μας με τους γονείς των μαθητών μας: κατ' οίκον επισκέψεις, κ.ά.),όσο και στην δομή του, που τις αποδώσαμε στην απειρία μας αλλά και στον λίγο χρόνο που είχαμε στην διάθεση μας για την σύνταξη τους.

Ομόφωνα οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαμε σε αυτή την φάση της ΑΕΕ, συμφωνήσαμε, πριν προβούμε σε οποιαδήποτε άλλη δράση με σκοπό την βελτίωση των σχέσεων νηπιαγωγείου-γονέων, να επανέλθουμε στην σύνταξη ενός νέου περισσότερο οργανωμένου και χρηστικού ερωτηματολογίου που θα συνδράμει ακόμα πιο πολύ στην συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.3. «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων» και ίσως να αποτελέσει και ένα γενικό εργαλείο που θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από άλλα σχολεία ή και εκπαιδευτικούς που θα μας το ζητήσουν. Την ιδέα αυτή μας την έδωσε η Σχολική μας Σύμβουλος 49^{ης} Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής....., η οποία μας υποσχέθηκε ότι θα καταθέσει και αυτή την εμπειρία της και θα μας βοηθήσει σε αυτή την προσπάθεια μας.

Εν κατακλείδι, τα μεθοδολογικά εργαλεία που χρησιμοποιήσαμε για την συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.3. «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων» για τη σχολική μας μονάδα, τόσο τα ποιοτικά – η ομαδική συνέντευξη εκπαιδευτικών, η συστηματική παρατήρηση του δείκτη από κάθε μέλος με την ανάλυση και την αξιοποίηση αρχείων και εγγράφων της σχολικής μας μονάδας, που αφορούσαν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη και την απάντηση των ενδεικτικών ερωτημάτων διερεύνησης των ποιοτικών χαρακτηριστικών του δείκτη από το έργο της ΑΕΕ και η τελική καταγραφή συμπερασμάτων, κοινώς αποδεκτά από την ολομέλεια

των εκπαιδευτικών- όσο και τα ποσοτικά – ερωτηματολόγιο γονέων και στατιστική μελέτη των αποτελεσμάτων του-μας έδωσαν την ευκαιρία να προσεγγίσουμε σφαιρικά την ποιότητα του νηπιαγωγείου μας ως προς αυτόν τον δείκτη. Τα συμπεράσματα της ολομέλειας των εκπαιδευτικών συγκλίνουν με τις απόψεις των γονέων, που καταγράφηκαν και συνάδουν στο γενικό συμπέρασμα ότι είναι ανάγκη να οργανώσουμε σχέδια δράσης, η εφαρμογή των οποίων θα φέρει το αποτέλεσμα που επιθυμούμε όλοι οι εμπλεκόμενοι : να αναδειχθεί δυνατό σημείο του νηπιαγωγείου μας, οι σχέσεις του με τους γονείς των μαθητών μας.

Δ. Προτεραιότητες για Δράση

Οι προτεραιότητες για δράση που προέκυψαν από την συνεκτίμηση των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου που δώσαμε στους γονείς και την μελέτη των προτάσεων των εκπαιδευτικών για την βαθμιαία συμμετοχή γονέων των μαθητών μας στην εκπαιδευτική μας διαδικασία προκειμένου να έχουμε ποιοτική βελτίωση του νηπιαγωγείου μας στον δείκτη αξιολόγησης 3.3 «Σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων» είναι:

➤ Πραγματοποίηση περισσότερων τυπικών οργανωμένων συναντήσεων γονέων-εκπαιδευτικών κατά μικρά χρονικά διαστήματα.

➤ Καλύτερη ενημέρωση των γονέων αναφορικά με το πρόγραμμα δραστηριοτήτων του νηπιαγωγείου και πιο ενεργή εμπλοκή τους σε αυτό.

Οργάνωση επιμορφωτικών δράσεων (ομιλίες από ειδικά κατηρτισμένους επιστήμονες) με στόχο να στηρίξουν ζητήματα και προβλήματα που απασχολούν τους γονείς και παράλληλα να ενδυναμώσουν το σύνδεσμο μεταξύ νηπιαγωγείου και οικογένειας.

7. 37^ο Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης :
«Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου- γονέων»

Έκθεση «Συστηματικής Διερεύνησης»

Αριθμός διδασκόντων κατά το 2010-2011: 2

Αριθμός συμμετεχόντων στην ΑΕΕ: 2

Αριθμός μαθητών: 42

Αριθμός τμημάτων: 2

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η έκθεση της συστηματικής διερεύνησης επιλεγμένων τομέων του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας που συνέταξε το 7^ο Νηπιαγωγείο Μυτιλήνης στη Λέσβο και περιγράφει τις διαδικασίες που ακολούθησε το νηπιαγωγείο για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.3 που αφορά τη Σχέση του νηπιαγωγείου με τους γονείς των μαθητών. Στο κείμενο αναφέρονται στοιχεία που αφορούν τη σύσταση της ομάδας της αυτοαξιολόγησης, τη σύνθεση της ομάδας, τον αριθμό και το αντικείμενο των συναντήσεων της ομάδας και τις συναντήσεις με τους γονείς για την ενημέρωση και τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Συμπεριλαμβάνονται στοιχεία που αφορούν το σχέδιο αξιολόγησης, δηλαδή το αντικείμενο, τον σκοπό και τους στόχους της διερεύνησης, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμησή του συγκεκριμένου δείκτη καθώς και τις πηγές και τις μεθόδους που αξιοποιήθηκαν για την άντληση των δεδομένων. Επίσης, γίνεται αναφορά στα κύρια αποτελέσματα της αξιολόγησης, όπου καταγράφονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα από τη διερεύνηση του δείκτη με βάση συγκεκριμένα δεδομένα. Τέλος, καταγράφονται οι προτεραιότητες για δράση που προκύπτουν από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων που θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης.

A. Διαδικασίες Αξιολόγησης

Η Σχολική Μονάδα αποτελείται από δυο νηπιαγωγούς, οι οποίοι απαρτίζουν την ομάδα των ερευνητών – αξιολογητών. Η μία νηπιαγωγός, η κ. είναι η προϊσταμένη του νηπιαγωγείου και η δεύτερη νηπιαγωγός, η κ. είναι νηπιαγωγός του τμήματος. Τα μέσα διερεύνησης που χρησιμοποιήθηκαν ήταν ένα ερωτηματολόγιο ανίχνευσης γνώμης και μια κλείδα παρατήρησης επαφών ανάμεσα στο νηπιαγωγείο και την οικογένεια, η οποία διανεμήθηκε στους γονείς. Οι δυο νηπιαγωγοί συναντήθηκαν και μετά από διαλεκτική συζήτηση αποφάσισαν να διαμορφώσουν ένα ερωτηματολόγιο για την ανίχνευση των απόψεων των γονέων σχετικά με την αναγκαιότητα επαφών, την καταμέτρηση γνώμης για τις υπάρχουσες σχέσεις, τον τρόπο επαφής που επιθυμούν, τις προσδοκίες τους και τις προτάσεις βελτίωσης αναφορικά με τις σχέσεις των δυο πλευρών. Ωστόσο, θεωρήθηκε αναγκαίο να καταμετρηθούν οι επαφές που ήδη έχουν πραγματοποιηθεί και το είδος αυτών των επαφών. Για τον λόγο αυτό, συντάχτηκε μια κλείδα παρατήρησης. Τόσο το ερωτηματολόγιο², όσο και το φύλλο παρατήρησης και καταμέτρησης του φαινομένου, συντάχτηκε σε διάστημα μιας ημέρας (ώρες εργασίας περίπου τριών ωρών). Η κ. ανέλαβε να συντάξει το ερωτηματολόγιο και την κλείδα παρατήρησης, λόγω προγενέστερης εμπειρίας και γνώσης μεθοδολογίας έρευνας. Στη συνέχεια, οι δυο νηπιαγωγοί συναντήθηκαν και συζήτησαν τη δομή των δυο μέσων συλλογής στοιχείων και καθόρισαν τον τρόπο επεξεργασίας των στοιχείων. Αποφασίστηκε η επεξεργασία με το στατιστικό πακέτο SPSS για το ερωτηματολόγιο και η καταγραφή και μέτρηση των επαφών με το φύλλο παρατήρησης.

Ακολούθησε συνάντηση με τους γονείς κατά τη διάρκεια λήξης του ημερήσιου προγράμματος, όπου συζητήθηκαν οι λόγοι διανομής του ερωτηματολογίου. Επιπλέον, ενημερώθηκαν οι γονείς για την αναγκαιότητα να επιστραφούν τα ερωτηματολόγια σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η ενημέρωση κράτησε περίπου μισή ώρα, καθώς οι γονείς ήδη γνώριζαν την αξία της επικοινωνίας ανάμεσα στις δύο πλευρές, από τις συχνές συναντήσεις που πραγματοποιούνται ανάμεσα στις δυο πλευρές. Στη συνέχεια, διανεμήθηκε στους γονείς και καθώς ο χρόνος ήταν περιορισμένος, ζητήθηκε να επιστραφεί σε διάστημα μιας ημέρας, δηλαδή την επομένη από τη διανομή. Δόθηκαν 21 ερωτηματολόγια, όσα ήταν και τα νήπια που φοιτούν στο νηπιαγωγείο. Από αυτά επιστράφηκαν τα 17. Η καταγραφή των αποτελεσμάτων διήρκεσε 3 ημέρες.

Ταυτόχρονα, οι νηπιαγωγοί συμπλήρωσαν το φύλλο παρατήρησης³, με το οποίο συλλέγονται στοιχεία για χρονικό διάστημα ενός μήνα. Αξιοποιώντας τα

2

3

αρχεία του νηπιαγωγείου και τα υπάρχοντα στοιχεία από την έναρξη της σχολικής χρονιάς, καταμετρήθηκαν οι πραγματοποιηθείσες επαφές ανάμεσα στο νηπιαγωγείο και την οικογένεια. Η καταγραφή των αποτελεσμάτων του φύλλου παρατήρησης επαφών είχε χρονική διάρκεια μιας ημέρας.

B. Σχέδιο Αξιολόγησης

Αντικείμενο της αξιολόγησης αποτελεί η διερεύνηση των τυπικών και άτυπων Σχέσεων ανάμεσα στο Νηπιαγωγείο και στους Γονείς ή Κηδεμόνες των μαθητών. Διερευνώνται τα μέσα τακτικής και αμφίδρομης επικοινωνίας ανάμεσα στο νηπιαγωγείο και τους γονείς, η ποιότητα των πληροφοριών και η ανάπτυξη δημιουργικών σχέσεων και συνεργασιών. Επιπλέον, επιδιώκεται ο εντοπισμός προβλημάτων και δυσκολιών, όπως είναι η έλλειψη επικοινωνίας και εμπιστοσύνης. Εντοπίζονται ακόμη τα θετικά στοιχεία της υπάρχουσας σχέσης, όπως είναι η σωστή πληροφόρηση, η κατανόηση και η συνεργασία.

Μετά τη συλλογή των στοιχείων επιδιώκεται η συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων σε σχέση με άλλους δείκτες. Συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα αξιολογούνται σε σχέση με το Συντονισμό της σχολικής ζωής, την εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος, την Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών, τις Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις, τις καινοτομίες στο εκπαιδευτικό έργο.

Βασική επιδίωξη αποτελεί η σύνδεση του συγκεκριμένου δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη Σχολική Μονάδα, με στόχο την βελτίωση των αδυναμιών που εντοπίζονται στις σχέσεις και την επικοινωνία των δυο πλευρών.

Για τη διερεύνηση του δείκτη λήφθηκαν υπόψη συγκεκριμένα κριτήρια. Αυτά αφορούσαν τις οργανωμένες συναντήσεις των εκπαιδευτικών με τους γονείς και ελέγχθηκαν ο αριθμός των συναντήσεων ανάμεσα στις δύο πλευρές σε διάστημα ενός μήνα, η συχνότητα και διάρκεια των συναντήσεων και το θέμα των συναντήσεων, όπως για παράδειγμα την ατομική πρόοδο και εξέλιξη των μαθητών ή την αντιμετώπιση προβλημάτων. Ένα άλλο κριτήριο αφορά στις άτυπες συναντήσεις εκπαιδευτικών – γονέων ή κηδεμόνων. Συγκεκριμένα ελέγχθηκε ο αριθμός αυτών των συναντήσεων, το είδος και τη συχνότητα των συναντήσεων σε διάστημα ενός μήνα. Οι ειδικές διευθετήσεις του νηπιαγωγείου για την εξυπηρέτηση των γονέων, το ενημερωτικό υλικό που διανεμήθηκε στους γονείς, οι εκδηλώσεις του νηπιαγωγείου με ομάδα – στόχο τους γονείς, όπως διαλέξεις και συζητήσεις, αποτέλεσε ένα ακόμη κριτήριο διερεύνησης. Επιπλέον, συλλέχθηκαν στοιχεία για τις πρωτοβουλίες που ανέλαβαν από κοινού γονείς και εκπαιδευτικοί και συγκεκριμένα ο αριθμός αυτών των πρωτοβουλιών, το είδος ή θεματολογία της επικοινωνίας, η συχνότητα, η διάρκεια και η καταγραφή των αποτελεσμάτων. Επιπλέον, ελέγχθη η ανταπόκριση του νηπιαγωγείου σε αιτήματα των γονέων συλλογικά, εφόσον δεν υφίσταται Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων, ή μεμονωμένων γονέων. Διερευνήθηκε το πλήθος και η συχνότητα των αιτημάτων, ο τρόπος ανταπόκρισης του νηπιαγωγείου και η θεματολογία αυτών των αιτημάτων. Ένα τελευταίο κριτήριο διερεύνησης αποτέλεσαν οι

ενστάσεις γονέων σε αποφάσεις του νηπιαγωγείου. Το πλήθος αυτών των ενστάσεων, το θέμα και οι τρόποι ανταπόκρισης του νηπιαγωγείου είναι τα επιμέρους στοιχεία που διερευνήθηκαν.

Επιπλέον, επιδιώχθηκε η συλλογή στοιχείων που διερευνούν τις απόψεις των γονέων για τις υπάρχουσες σχέσεις, τις μορφές επικοινωνίας, τα θέματα επικοινωνίας και τις προτάσεις για περεταίρω βελτίωση των σχέσεων.

Οι εκπαιδευτικοί της Σχολικής μονάδας διαμόρφωσαν τα εργαλεία συλλογής πληροφοριών, όπως το ερωτηματολόγιο το οποίο διανεμήθηκε στους γονείς. Το ερωτηματολόγιο ήταν ανώνυμο και αποτελούνταν από δυο μέρη. Στο πρώτο συλλέγονται πληροφορίες για το άτομο που το συμπλήρωσε, όπως το φύλο, την εθνικότητα, το μορφωτικό επίπεδο, με στόχο να διερευνηθεί η συνάφεια των απαντήσεων με τα παραπάνω στοιχεία. Για παράδειγμα, ελέγχονται οι απόψεις των γονέων ανά φύλο για το είδος και τη συχνότητα της επικοινωνίας, οι απόψεις των γονέων ανάλογα με το μορφωτικό τους επίπεδο ή την εθνικότητά τους.

Το δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου αποτελείται από ανοιχτές και κλειστές ερωτήσεις. Στις κλειστές ερωτήσεις παρέχεται η δυνατότητα επιλογής μιας από τις τρεις απαντήσεις που δίνονται. Ο συγκεκριμένος τρόπος επιλέχθηκε επειδή οι γονείς προέρχονται από διάφορα πολιτισμικά περιβάλλοντα και έχουν δυσκολίες στη χρήση της ελληνικής γλώσσας. Για το λόγο αυτό έγινε προσπάθεια οι ερωτήσεις να αποδίδονται σε απλή γλώσσα, αποφεύγοντας ωστόσο να είναι απλοϊκή. Επιλέχθηκε ακόμα η τρίβαθμη κλίμακα απαντήσεων στις περισσότερες ερωτήσεις με στόχο την δυνατότητα ποσοτικοποίησης των ποιοτικών δεικτών. Συγκεκριμένα, οι απαντήσεις μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε μία αρνητική, μια θετική απάντηση και μία απάντηση ενδιάμεση. Ωστόσο, υπάρχουν ερωτήματα που δίνουν τη δυνατότητα περισσότερων επιλογών και αυτά αφορούν συνήθως σε προτάσεις των γονέων. Με τον τρόπο αυτόν επιδιώκεται η συγκεκριμενοποίηση των απαντήσεων, χωρίς όμως να κατευθύνεται το υποκείμενο, το οποίο έχει την επιλογή μιας διαφορετικής απάντησης. Για παράδειγμα στην ερώτηση 9 «Με ποιο τρόπο επιθυμείτε να επικοινωνεί το νηπιαγωγείο με τους γονείς;», ο ερωτώμενος μπορεί να επιλέξει περισσότερες από μια απαντήσεις. Οι απαντήσεις είναι οι ακόλουθες:

A. με έντυπο υλικό (εφημερίδες, φυλλάδια, αφίσες, κλπ)

B. με άμεση επαφή (συναντήσεις προσωπικές και ομαδικές, διαλέξεις με ειδικούς)

Γ. Τηλεφωνικά- ηλεκτρονικά (διαδίκτυο)

Δ. άλλο (αναφέρατε)

Στις ανοιχτές ερωτήσεις το υποκείμενο μπορεί να απαντήσει ελεύθερα. Ο άξονας του ερωτηματολογίου αφορά σε ερωτήσεις διερεύνησης απόψεων των γονέων

για τις υπάρχουσες σχέσεις, ερωτήσεις διερεύνησης των αναγκών επικοινωνίας τους με το νηπιαγωγείο, των θεμάτων συνεργασίας, των τρόπων επικοινωνίας που οι γονείς επιθυμούν και των προτάσεων για συμμετοχή και επικοινωνία των ίδιων με τους εκπαιδευτικούς. Επίσης, επιδιώκεται η ανίχνευση προτάσεων για τη βελτίωση των σχέσεων και της συνεργασίας ανάμεσα στις δυο πλευρές.

Διαμορφώθηκε ακόμα, μια κλείδα παρατήρησης, με άξονες παρατήρησης τις οργανωμένες και άτυπες συναντήσεις, τις διευθετήσεις του νηπιαγωγείου και τις κοινές πρωτοβουλίες ανάμεσα στους γονείς και τους εκπαιδευτικούς. Επιπλέον, παρατηρήθηκε η ανταπόκριση του νηπιαγωγείου σε αιτήματα των γονέων συλλογικά ή ατομικά, εφόσον δεν υπάρχει Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων, αλλά και οι ενστάσεις τους σε αποφάσεις του νηπιαγωγείου. Τα κριτήρια που αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης, συνέθεσαν τα στοιχεία της κλείδας παρατήρησης και αναφέρθηκαν πιο πάνω.

Τα στοιχεία που συλλέγονται και τα οποία αφορούν στα επιμέρους κριτήρια που τέθηκαν, αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας από τις δυο νηπιαγωγούς. Τα αποτελέσματα του δείκτη αναλύονται και συγκρίνονται μεταξύ τους και με τα αποτελέσματα άλλων δεικτών. Με βάση επίσης, τα αποτελέσματα του δείκτη αναπτύσσεται ένα σχέδιο δράσης στη Σχολική Μονάδα, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις των γονέων.

Γ. Κύρια Αποτελέσματα Αξιολόγησης

Διατυπώνονται με τη μορφή αξιολογικής κρίσης τα σημαντικότερα συμπεράσματα ως προς τον δείκτη που διερευνήθηκε, με σαφή αναφορά στα συγκεκριμένα δεδομένα, τα οποία υποστηρίζουν και τεκμηριώνουν τα συμπεράσματα αυτά (700 λέξεις περίπου).

Στη σχολική μονάδα πραγματοποιήθηκαν στο χρονικό διάστημα τεσσάρων μηνών, από την έναρξη δηλαδή του σχολικού έτους ως σήμερα, δυο οργανωμένες συναντήσεις. Η μία πραγματοποιήθηκε κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς, είχε διάρκεια μιας περίπου ώρας και αφορούσε τη γνωριμία με τις νηπιαγωγούς, την ενημέρωση των γονέων και κηδεμόνων για τις απαιτήσεις του νηπιαγωγείου αναφορικά με το ημερήσιο πρόγραμμα, την ώρα προσέλευσης και αποχώρησης των νηπίων και τα υλικά που απαιτούνται από κάθε παιδί. Έθεσε επίσης, τους κανόνες ομαλής λειτουργίας του νηπιαγωγείου, διευκρίνισε τις προτεραιότητες και τους στόχους του ολόημερου νηπιαγωγείου και ορίστηκε μια επιτροπή εκπροσώπησης γονέων.

Η δεύτερη οργανωμένη συνάντηση πραγματοποιήθηκε στο χώρο του νηπιαγωγείου σε ωράριο εκτός λειτουργίας του, ένα μήνα αργότερα και είχε χρονική διάρκεια δυο περίπου ωρών. Στη συνάντηση αυτή οι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας ενημέρωσαν τους γονείς διεξοδικά, με προβολή διαφανειών, για το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου. Έγινε αναφορά σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα που αναπτύσσονται στο νηπιαγωγείο, τους στόχους που τίθενται και τις μεθόδους διδασκαλίας και αξιολόγησης που ακολουθούνται.

Διευκρινίστηκε επίσης ο ρόλος των γονέων και καθορίστηκε ο χρόνος συνάντησης και ενημέρωσης των γονέων. Συγκεκριμένα, ορίστηκε κάθε Παρασκευή, την ώρα αποχώρησης των νηπίων, ενώ ορίστηκε και η «ημέρα γονιού», για όποιον επιθυμούσε να παρακολουθήσει το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου.

Επιπλέον, το νηπιαγωγείο πραγματοποίησε οργανωμένες 21 οργανωμένες συναντήσεις, ατομικές για κάθε γονέα ή κηδεμόνα, που αφορούσαν την ενημέρωση για την πρόοδο και εξέλιξη του παιδιού για το χρονικό διάστημα του πρώτου τριμήνου. Η κάθε συνάντηση είχε διάρκεια μιας περίπου ώρας. Τέλος, πραγματοποιήθηκαν τέσσερις (4) οργανωμένες συναντήσεις για προβλήματα παιδιών, διάρκειας μισής ώρας. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε ατομικά με το συγκεκριμένο γονιό και με πρωτοβουλία των εκπαιδευτικών.

Αντίθετα, ο αριθμός των άτυπων συναντήσεων είναι πολύ μεγαλύτερος. Πραγματοποιήθηκαν σε εβδομαδιαία βάση πενήντα (50) περίπου συναντήσεις, οι οποίες έγιναν άλλοτε με πρωτοβουλία των γονέων και άλλες φορές με πρωτοβουλία των νηπιαγωγών. Οι συναντήσεις ήταν ατομικές και αφορούσαν στην ενημέρωση για την πρόοδο του παιδιού τους, στην ανακοίνωση για παρακολούθηση θεαμάτων εκτός και εντός του σχολικού χώρου, στην παρουσίαση ενός διδακτικού θέματος που ολοκληρώθηκε και στην προφορική παρουσίαση στοιχείων των γονέων προς τους εκπαιδευτικούς. Άτυπες συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν ακόμα με θέμα την ενημέρωση των γονέων για προβλήματα του παιδιού, ο αριθμός των οποίων ανέρχεται σε εξήντα (60). Πραγματοποιήθηκαν σε ημερήσια διάταξη ή δυο φορές την εβδομάδα, με πρωτοβουλία άλλες φορές του γονέα και άλλες του εκπαιδευτικού και είχαν διάρκεια 10 – 15 λεπτά.

Αναφορικά με τις πρωτοβουλίες του νηπιαγωγείου εκτός από την ήδη αναφερθείσα συνάντηση που οργάνωσε το νηπιαγωγείο και αφορούσε την ενημέρωση – διάλεξη για το ετήσιο πρόγραμμα, τους στόχους, τις μεθόδους διδασκαλίας και αξιολόγησης του νηπιαγωγείου, πραγματοποιήθηκε η διανομή φυλλαδίων και η ανάρτηση αφισών. Συνολικά οι διευθετήσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν περίπου μια φορά το μήνα ανέρχονται σε πέντε και είχαν διάρκεια 10 – 15 λεπτά. Επίσης, πραγματοποιήθηκε η διανομή προγράμματος, κάθε φορά που άλλαζε το σχέδιο δράσης ή το θέμα διδασκαλίας, στο οποίο αναφέρονται οι στόχοι, τα γνωστικά αντικείμενα που εμπλέκονται, οι δραστηριότητες επιγραμματικά και προτείνονται στους γονείς τρόποι δράσης στο νηπιαγωγείο και στο σπίτι. Τα προγράμματα αυτά ανέρχονται σε έξι και διανεμήθηκαν στο χρονικό διάστημα από την έναρξη της σχολικής χρονιάς μέχρι σήμερα.

Κοινές πρωτοβουλίες ανάμεσα στο νηπιαγωγείο και στο σπίτι, πραγματοποιήθηκαν δυο αφορούσαν την κατασκευή χριστουγεννιάτικων δώρων για το χριστουγεννιάτικο παζάρι και είχαν διάρκεια περίπου δυο με τρεις ώρες.

Αιτήματα των γονέων για διαλέξεις με ειδικούς, ομαδικές συζητήσεις – διαλέξεις από τους εκπαιδευτικούς και συζήτηση για τρέχοντα θέματα δεν υπήρξαν. Ωστόσο, σε ατομικό επίπεδο υπήρξαν προσεγγίσεις με άλλους επιστήμονες. Συγκεκριμένα στην προσπάθεια των νηπιαγωγών να βοηθήσουν ένα μαθητή με προβλήματα συμπεριφοράς, ήρθαν σε επαφή με την ψυχολόγο και την κοινωνική λειτουργό του παιδικού σταθμού που φοιτούσε ο μαθητής. Επίσης, με πρωτοβουλία των εκπαιδευτικών και τη συναίνεση της μητέρας πραγματοποιήθηκε συνάντηση με ψυχολόγο και νηπιαγωγό ειδικής αγωγής από τα Α΄ ΚΕΔΔΥ Θεσσαλονίκης για τον ίδιο λόγο. Οι δυο συναντήσεις είχαν διάρκεια λιγότερο από μία ώρα η κάθε μια. Από την πλευρά των γονέων δεν υπήρξαν καθόλου ενστάσεις σε αποφάσεις του νηπιαγωγείου.

Όσον αφορά στα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου διαπιστώνουμε ότι από τα 17 ερωτηματολόγια που επιστράφηκαν (ποσοστό 80,95%) - διανεμήθηκαν 21 συνολικά ερωτηματολόγια – κατά πλειοψηφία συμπληρώθηκαν από τις μητέρες (64,7%, N=11 γυναίκες και 17,6%, N=3 άντρες), ενώ ένα ποσοστό 17,6% (N=3) δεν συμπλήρωσαν την ερώτηση. Ο μέσος όρος ηλικίας του πληθυσμού ήταν Μ.Ο.= 34,1 ετών και έχει λάβει γενική ή επαγγελματική – τεχνική εκπαίδευση (35,3%, N= 6 έχει τελειώσει Λύκειο ή Τεχνική – επαγγελματική σχολή ή ΙΕΚ, 5,9% N=1 πτυχίο ΤΕΙ, 11,8% N=2 πτυχίο ΑΕΙ και 11,8 N=2 απόφοιτοι γυμνασίου). Επίσης, παρά το γεγονός ότι η πλειονότητα είναι ελληνικής εθνικότητας (64,7%, N=11), το νηπιαγωγείο χαρακτηρίζεται από πολυπολιτισμικότητα, καθώς φοιτά σημαντικό ποσοστό Αλβανών (11% , N=2), Ρώσων (11% , N=2) και Γεωργιανών (11% , N=2).

Η άποψη των γονέων και κηδεμόνων για τις υπάρχουσες σχέσεις στο νηπιαγωγείο είναι θετική, καθώς η πλειονότητα (70,6%, N= 12) θεωρεί τις σχέσεις καλές. Αξίζει να αναφερθεί ότι το φύλλο και η ηλικία των γονέων δεν επηρεάζει τη γνώμη τους. Αντίθετα το μορφωτικό επίπεδο των γονέων φανερώνει μια μικρή τάση ενίσχυσης της θετικής γνώμης για τις υπάρχουσες σχέσεις ($p= 0.062$, $df=4$). Συγκεκριμένα, οι γονείς που είναι απόφοιτοι Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΑΕΙ και ΤΕΙ) θεωρούν άριστες τις σχέσεις, και οι γονείς που έχουν τελειώσει μέση και τεχνολογική εκπαίδευση θεωρούν αρκετά καλές τις σχέσεις.

Πιστεύουν ακόμα ότι το νηπιαγωγείο δίνει μεγάλη σημασία στην επικοινωνία και την κατανόηση ανάμεσα στους γονείς και στους εκπαιδευτικούς (52,9%, N=9). Αρκετοί γονείς θεωρούν ότι το νηπιαγωγείο δίνει σημασία στις σχέσεις ανάμεσα στις δυο πλευρές σε ικανοποιητικό βαθμό (47,1% N=8), ενώ δεν υπάρχει κανείς γονέας με αρνητική άποψη. Ωστόσο, δεν αναφέρονται σε παραδείγματα που αποδεικνύουν την άποψή τους (23,5 % N=4). Συγκεκριμένα, όσοι φέρνουν παραδείγματα, αναφέρονται στις ενημερωτικές επαφές που αφορούν στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου, στις επαφές σχετικές με την ενημέρωση για την πρόοδο των παιδιών, στις κατ' ιδίαν συζητήσεις για αντίστοιχα θέματα και προβληματισμούς, στα ενημερωτικά φυλλάδια (ενημερωτικά φυλλάδια και αφίσες με συμβουλές για καλλιέργεια δεξιοτήτων και για αντιμετώπιση απλών προβλημάτων που αφορούν τους γονείς) που εκδίδει το νηπιαγωγείο και στη

συμμετοχή των γονέων σε δραστηριότητες (ημέρα γονιού, κ.α.). Οι γονείς που θεωρούν ότι το νηπιαγωγείο δίνει μεγάλη σημασία στην επικοινωνία, θεωρούν ότι και οι ίδιοι μερικές φορές ή και συχνά ανταλλάσσουν πληροφορίες και εμπλέκονται στη διαδικασία της επικοινωνίας ($p= 0.051$, $df=2$).

Επιθυμούν επίσης, συχνές συναντήσεις ενημέρωσης (52,9%, $N=9$ μια φορά το μήνα και 35,3% $N=6$ μια φορά την εβδομάδα), κυρίως με άμεση επαφή (58,8% $N=10$), ενώ ορισμένοι προτιμούν συνδυαστική ενημέρωση με άμεση επαφή και έντυπο υλικό. Άμεση επαφή με τις νηπιαγωγούς επιθυμούν οι γονείς που περιμένουν από τις σχέσεις με το νηπιαγωγείο, ενημέρωση για την πρόοδο και την επίλυση προβλημάτων του παιδιού και όσοι προσδοκούν την ίδια την πρόοδο του παιδιού ($p= 0.047$, $df=3$). Ένα μικρό ποσοστό (5,9% $N=1$) προτείνει τη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία με προμήθεια υλικών, βιβλίων, με προτάσεις και συνοδεία σε εκδρομές. Οι Έλληνες γονείς εκδηλώνουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για συμμετοχή ($p= 0.042$, $df=6$).

Παρά το γεγονός ότι δε σημειώθηκαν πρωτοβουλίες των γονέων, όπως προκύπτει από τα δεδομένα της κλείδας παρατήρησης, σημαντικό ποσοστό (52,9%, $N=9$) θεωρεί ότι μερικές φορές υπάρχει αμφίδρομη επικοινωνία και μόνο ένα μικρό ποσοστό αναφέρει συχνή (29,4% $N=5$) ή σπάνια 17,6% ($N=3$) ανταλλαγή πληροφοριών. Εκδηλώνουν όμως, έντονο ενδιαφέρον για συμμετοχή και εμπλοκή στην επικοινωνία με το νηπιαγωγείο (64,7% $N=11$), παρόλο που ορισμένοι δεν απαντούν στο ερώτημα (23,5%, $N=4$).

Οι τρόποι συμβολής των γονέων στην επικοινωνία ποικίλουν. Συγκεκριμένα, θεωρούν ότι συμμετέχοντας στην εκπαιδευτική διαδικασία με προμήθεια υλικών, βιβλίων, συνοδεία σε εκδρομές, κλπ., συμβάλλουν στην επικοινωνία (17,6% $N=3$). Άλλοι γονείς υποστηρίζουν τη συμβολή τους με συζήτηση και ανταλλαγή πληροφοριών (11,8% $N=2$), ένας πιστεύει στην κοινή προσπάθεια διαπαιδαγώγησης, διδασκαλίας και χρήσης υλικών, φυλλαδίων, φωτογραφιών (5,9%, $N=1$) και κάποιος στην ανταλλαγή πληροφοριών, στην άμεση επαφή και στη συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία, χωρίς όμως να διευκρινίζει τι εννοεί (5,9%, $N=1$). Ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι μεγάλο ποσοστό (58,8%, $N=10$) δεν καταθέτει καθόλου προτάσεις για τις μορφές επικοινωνίας που επιθυμεί. Είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο οι Έλληνες γονείς αναφέρουν τρόπους συμβολής των γονέων, αλλά δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση.

Προσδοκούν ότι με την επικοινωνία νηπιαγωγείου– οικογένειας το παιδί τους θα σημειώσει πρόοδο, τόσο σε γνωστικό όσοι και σε συναισθηματικό επίπεδο (23,5%, $N=4$). Ορισμένοι γονείς επιθυμούν ενημέρωση για τη συμπεριφορά, την πρόοδο και για προβλήματα που τυχόν προκύπτουν (23,5% $N=4$) και κάποιος τη δημιουργία μιας ειλικρινούς και φιλικής ατμόσφαιρας (11,7%, $N=2$). Ένας γονέας (1,9%, $N=1$) περιμένει ενημέρωση για την πρόοδο και την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού και παράλληλα προσδοκά το νηπιαγωγείο να τον βοηθήσει να βρει τρόπους διαπαιδαγώγησης του παιδιού του. Ωστόσο, το μεγαλύτερο ποσοστό (35,3%, $N=6$) δεν προσδιορίζει τις

προσδοκίες του από την επαφή νηπιαγωγείου– οικογένειας.

Ωστόσο, διαπιστώνεται έλλειψη προτάσεων για συνεργασία των γονέων με το νηπιαγωγείο (52,9%, N=9), μολονότι δηλώνουν την επιθυμία τους για συνεργασία (64,7%, N=11) και θεωρούν ικανοποιητική την υπάρχουσα επαφή και συνεργασία (23,5% N=4). Προτείνουν συχνές ενημερωτικές συναντήσεις (17,6%, N=3) και ένας γονιός (5,9%, N=1) προτείνει μεγαλύτερη συμμετοχή σε δραστηριότητες του νηπιαγωγείου και συχνότερη ενημέρωση για το παιδί του παρότι έχει δηλώσει ικανοποιημένος από τη συμμετοχή και αναφέρει τα παραπάνω ως παράδειγμα για τη σημασία που δίνει το νηπιαγωγείο στην επικοινωνία με τους γονείς. Ένας άλλος (5,9%, N=1) προτείνει ουσιαστικές συγκεντρώσεις, χωρίς όμως να διευκρινίζει τι θεωρεί ουσιώδες. Αξίζει να αναφερθεί ότι δυο γονείς (11,8%, N=2) δεν καταθέτουν προτάσεις, αλλά επιθυμούν ο ένας την πρόοδο του παιδιού και ο άλλος αλλαγές στην υποδομή του σχολικού χώρου (αλλαγές στα χρώματα από καρέκλες).

Συνοψίζοντας, οι γονείς δείχνουν ικανοποιημένοι από τις σχέσεις που διαμορφώνονται στο νηπιαγωγείο, επιθυμούν ουσιαστική ενημέρωση, μέσα σε φιλικό κλίμα για την πρόοδο του παιδιού τους και ενημέρωση για την εξέλιξη του, τα προβλήματα και τις δυσκολίες που εμφανίζει και επίλυση αυτών με συζήτηση και άμεση επαφή. Παρά το γεγονός ότι επιθυμούν συμμετοχή, πληροφόρηση και συνεργασία, δεν παρουσιάζουν προτάσεις που να βελτιώνουν την υπάρχουσα κατάσταση.

Δ. Προτεραιότητες για Δράση

Το νηπιαγωγείο δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην επαφή και επικοινωνία με τους γονείς. Για το λόγο αυτό έχει υιοθετήσει κάποιες πρακτικές που ενισχύουν το καλό κλίμα ανάμεσα στις δυο πλευρές. Εκτός από τις συναντήσεις που αναλύθηκαν διεξοδικά πιο πάνω, έχουν εκδοθεί και αναρτηθεί στο σχολικό χώρο αφήσεις που αφορούν τη σημασία του παιχνιδιού για τα παιδιά και την αξία της συνεργασίας. Επίσης, έχουν διανεμηθεί φυλλάδια (δίφυλλα και τρίφυλλα) που αναφέρονται στην αυτοπειθαρχία των παιδιών, τα μαθηματικά και τη γραφή και ανάγνωση, ενώ αναμένονται να δοθούν και άλλα με περιεχόμενο τις τέχνες, τη γλώσσα και την ομαλή μετάβαση των παιδιών από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό. Όλα τα φυλλάδια αναφέρουν επιγραμματικά τους επιδιωκόμενους στόχους και την σπουδαιότητα που έχει η καλλιέργεια της κάθε δεξιότητας ή τη σημασία που αποδίδεται για την κοινωνικοσυναισθηματική ισορροπία του νηπίου. Επίσης, δίνονται μικρές συμβουλές για την επίτευξη των στόχων και συνοδεύονται από εικόνες και χιουμοριστικές εκφράσεις, ώστε να είναι ευχάριστα στην ανάγνωση και να διευκολύνουν τους γονείς που δε γνωρίζουν καλά ελληνικά.

Η υπάρχουσα επαφή με τους γονείς, όπως κατέδειξε η έρευνα, εκτιμήθηκε από

τους γονείς θετικά. Ωστόσο, το νηπιαγωγείο μπορεί να αναλάβει περαιτέρω δράση, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περισσότεροι γονείς εργάζονται και δε μπορούν να συμμετέχουν ενεργά κατά τη διάρκεια του ωραρίου του νηπιαγωγείου. Αυτή συνοψίζεται ακολούθως:

1. Δημιουργία επιπλέον φυλλαδίων με θέματα που απασχολούν τους γονείς, γνωστικά ή καλλιέργειας δεξιοτήτων. Για παράδειγμα, η επιθετικότητα των παιδιών, οι φυσικές επιστήμες στο νηπιαγωγείο, πώς μαθαίνουν τα παιδιά, κλπ.

2. Έκδοση εφημερίδας, με κοινή συμμετοχή της οικογένειας. Τα παιδιά και οι νηπιαγωγοί αναρτούν δραστηριότητες, δείγματα εργασιών, κειμένων, που φανερώνουν την πρόδό τους, καλύπτουν τα ενδιαφέροντά τους και καταδεικνύουν τις κλίσεις τους. Οι γονείς μπορούν να συμβάλλουν με τη δική τους σελίδα και να αναρτούν θέματα που θέλουν να μοιραστούν με τις άλλες οικογένειες, ιστορίες, έθιμα, δημιουργικές προτάσεις τέχνης, παρακολούθησης θεαμάτων, κλπ.

3. Δημιουργία ιστοσελίδας, στην οποία οι γονείς επίσης, μπορούν να έρχονται σε επαφή και να ενημερώνονται για τις δράσεις του νηπιαγωγείου και αναρτήσεις άρθρων που να απευθύνονται προς γονείς.

4. Οργάνωση ημερίδων στο χώρο του νηπιαγωγείου με ειδικούς επιστήμονες για θέματα που ενδιαφέρουν τους γονείς.

Η επαφή, η αλληλεπίδραση και η συνεργασία των γονέων με το νηπιαγωγείο είναι καθολικής σημασίας και εξασφαλίζει όχι μόνο την πρόοδο και εξέλιξη των νηπίων, αλλά και των γονέων και των εκπαιδευτικών.

7. 13^ο Νηπιαγωγείο Πατρών : «Σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου- γονέων»

Έκθεση «Συστηματικής Διερεύνησης»
--

Αριθμός διδασκόντων κατά το 2010-2011: 5 Αριθμός συμμετεχόντων στην ΑΕΕ: 5 Αριθμός μαθητών: 61 Αριθμός τμημάτων: 3 (2 κλασικά και 1 ολοήμερο)
--

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η έκθεση της συστηματικής διερεύνησης επιλεγμένων τομέων του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας που συνέταξε το 13^ο Νηπιαγωγείο Πατρών και περιγράφει τις διαδικασίες που ακολούθησε το νηπιαγωγείο για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 3.3 που αφορά τις σχέσεις νηπιαγωγείου και γονέων. Στο κείμενο αναφέρονται στοιχεία που αφορούν τη σύσταση της ομάδας της αυτοαξιολόγησης, τη σύνθεση της ομάδας, τον αριθμό και το αντικείμενο των συναντήσεων της ομάδας και τις συναντήσεις με τους γονείς για την ενημέρωση και τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Συμπεριλαμβάνονται στοιχεία που αφορούν το σχέδιο αξιολόγησης, δηλαδή το αντικείμενο, τον σκοπό και τους στόχους της διερεύνησης, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμησή του συγκεκριμένου δείκτη καθώς και τις πηγές και τις μεθόδους που αξιοποιήθηκαν για την άντληση των δεδομένων. Επίσης, γίνεται αναφορά στα κύρια αποτελέσματα της αξιολόγησης, όπου καταγράφονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα από τη διερεύνηση του δείκτη με βάση συγκεκριμένα δεδομένα. Τέλος, καταγράφονται οι προτεραιότητες για δράση που προκύπτουν από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων που θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης.

A. Διαδικασίες Αξιολόγησης

Η διαδικασία της έκθεσης Συστηματικής Διερεύνησης ξεκίνησε μετά την αντίστοιχη ενημέρωση, που πραγματοποιήθηκε από τη Σχολική Σύμβουλο της 64ης Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής κ.στο γραφείο της, μαζί με όλες τις νηπιαγωγούς των συμμετεχόντων Νηπιαγωγείων της ίδιας Σχολικής Περιφέρειας που συμμετέχουν στην Αυτοαξιολόγηση. Στη συνέχεια η σχολική μονάδα πραγματοποίησε 4 συνεδριάσεις (από 8/12/2010-24/01/2011) σε σχέση με τη Συστηματική Διερεύνηση δίωρης περίπου διάρκειας η κάθε μια. Στη 2η συνεδρία και αφού είχαν οριστικοποιηθεί οι προς διερεύνηση δείκτες παραβρέθηκαν οι κριτικοί φίλοι και Στη συνεδρίαση αυτή τέθηκαν τα ερευνητικά ερωτήματα προσδιορίστηκαν τα κριτήρια ποιότητας, κατεγράφησαν οι πηγές άντλησης των δεδομένων, συζητήθηκαν τα πιθανά εργαλεία συλλογής δεδομένων και τέλος συμφωνήθηκε ο τρόπος εργασίας και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Επειδή στο νηπιαγωγείο υπηρετούν 5 νηπιαγωγοί δεν ήταν εφικτό να γίνουν διαφορετικές ομάδες, έτσι όλες λειτούργησαν ως μια ομάδα. Σε συναντήσεις τα μέλη της ομάδας αρχικά οριστικοποίησαν τα ενδεικτικά εργαλεία που σχεδίασε η επιστημονική ομάδα των κριτικών φίλων μαζί με την Προϊσταμένη. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τους γονείς και των 3 τμημάτων, τους έγινε αρχικά γενική ενημέρωση σχετικά με την Αυτοαξιολόγηση της Σχολικής Μονάδας και στη συνέχεια έγινε διαλογική συζήτηση σε σχέση με τη Διερεύνηση του Δείκτη «Σχέσεις Νηπιαγωγείου–Οικογένειας» και την ενεργή συμμετοχή των γονέων στις επόμενες φάσεις του έργου για το συγκεκριμένο δείκτη. Τελειώνοντας αυτή τη συνάντηση οι νηπιαγωγοί έδωσαν στους γονείς τα προς συμπλήρωση ερωτηματολόγια. Όταν επιστράφηκαν συμπληρωμένα τα ερωτηματολόγια παραδόθηκαν όλα στην Προϊσταμένη για να κάνει την επεξεργασία με το στατιστικό πακέτο SPSS. Στην τελευταία συνάντηση, στην οποία παραβρέθηκαν και οι κριτικοί φίλοι, αφού παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα από την Προϊσταμένη συνέθεσαν το τελικό τους συμπέρασμα για το δείκτη που ερευνούσαν, και πρότειναν περαιτέρω δράσεις.

B. Σχέδιο Αξιολόγησης

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Στάσεις και αντιλήψεις των γονέων και των νηπιαγωγών για τις σχέσεις μεταξύ Νηπιαγωγείου– Γονέων και τρόποι βελτίωσης των σχέσεων.

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

- Να διερευνηθούν αν είναι αποτελεσματικοί οι μηχανισμοί τακτικής και

αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ νηπιαγωγείου και οικογένειας για την ανάπτυξη και την πρόοδο των μαθητών

Τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν είναι:

- η συχνότητα της ενημέρωσης των γονέων
- η διάρκεια ενημέρωσης των γονέων
- θέματα συζήτησης μεταξύ γονέων και νηπιαγωγών.
- λόγοι επικοινωνίας
- τρόποι επικοινωνίας
- καθοδήγηση των γονέων πώς να δράσουν συμπληρωματικά του εκπαιδευτικού στο σπίτι
- βαθμός ικανοποίησης των γονέων σε σχέση με τις απόψεις και κρίσεις των νηπιαγωγών για τα παιδιά τους
- συχνότητα και λόγοι διαφωνίας μεταξύ νηπιαγωγών και γονέων
- Να διερευνηθούν οι τρόποι με τους οποίους μπορεί να βελτιωθούν οι σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου και γονέων.

Τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν είναι:

- η ανάπτυξη δραστηριοτήτων στις οποίες θα εμπλακούν οι γονείς
- διοργάνωση τμημάτων «Συμβουλευτικής Γονέων» με αντικείμενο «Σχέσεις Νηπιαγωγείου–Οικογένειας»
- συχνότερη επικοινωνία
- μεγαλύτερη διάρκεια επικοινωνίας
- παροχή από τον εκπαιδευτικό πληροφοριών στους γονείς για παιδαγωγικά θέματα και θέματα ψυχολογίας του παιδιού επιδεικνύοντας ιδιαίτερη υπομονή στην εξήγηση
- Να διερευνηθεί πως αντιλαμβάνονται οι γονείς και πως οι νηπιαγωγοί το περιεχόμενο της γονεϊκής εμπλοκής στη σχολική μονάδα

Τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν είναι:

- ανοιχτό μάθημα για τους γονείς
- συμμετοχή των γονέων σε δράσεις του νηπιαγωγείου
- συμμετοχή σε βοηθητικές εργασίες του νηπιαγωγείου
- συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων για θέματα διοίκησης
- αξιοποίηση από τους γονείς Υπηρεσιών και Προσώπων προς όφελος του νηπιαγωγείου
- Να διερευνηθούν τα θέματα που θα επιθυμούσαν να αναπτυχθούν σε μια ομάδα Συμβουλευτικής Γονέων.

Τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν είναι θεματικές ενότητες που μπορούν να αναπτυχθούν στην ομάδα γονέων.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

1. ΔΕΙΓΜΑ

Το δείγμα μας για το πρώτο ερωτηματολόγιο⁴ αποτέλεσε το σύνολο των γονέων όλων των τμημάτων του νηπιαγωγείου. Για το δεύτερο ερωτηματολόγιο⁵ το δείγμα ήταν

4

5

όλες οι νηπιαγωγοί εκτός της Προϊσταμένης καθώς αυτή συμμετείχε στη κατασκευή του αντίστοιχου ερωτηματολογίου. Από τα 61 ερωτηματολόγια που δόθηκαν στους γονείς επεστράφησαν

συμπληρωμένα τα 53 ερωτηματολόγια γονέων, και τα 4 ερωτηματολόγια των υπηρετούντων νηπιαγωγών.

2. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

2.1 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΟΝΕΩΝ & ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Ως εργαλείο συλλογής δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο. Οι κριτικοί φίλοι σε συνεργασία με την Προϊσταμένη σχεδίασαν 2 ερωτηματολόγια, ένα κλειστό ερωτηματολόγιο για τους γονείς και ένα αντίστοιχο ανοιχτό ερωτηματολόγιο για τις νηπιαγωγούς.

2.1.1. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

Αναφορικά με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των ερωτηματολογίων, αυτή στηρίχθηκε αφενός στους προαναφερόμενους στόχους αφετέρου στη βιβλιογραφία και σε προ-ερευνητικές συζητήσεις με άτομα τα οποία ανήκαν στην ομάδα στόχο.

2.1.2. ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Προκειμένου να εξασφαλιστούν οι ειλικρινείς απαντήσεις, η δόμηση του ερωτηματολογίου στηρίχθηκε σε δοκιμασμένες από τις έρευνες πρακτικές σε αυτό τον χώρο. Στην αρχή τοποθετήθηκαν ερωτήσεις εύκολες που αφορούσαν προσωπικά στοιχεία και στη συνέχεια ακολούθησαν ερωτήσεις διερεύνησης. Η δομή του ερωτηματολογίου διαμορφώθηκε ως εξής:

- Στην αρχή υπάρχουν ερωτήσεις σχετικά με το προφίλ των γονέων, οι οποίες επιμερίζονται σε αυτές που αφορούν τα προσωπικά τους στοιχεία και στοιχεία σχετικά τα παιδιά τους (ερ. 1-8).
- Ερωτήσεις διερεύνησης για την αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας γονέων - νηπιαγωγών (ερwt. 9-12, 15-19).
- Ερωτήσεις διερεύνησης για τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να βελτιωθούν οι σχέσεις μεταξύ νηπιαγωγείου και γονέων (ερwt. 14, 20-23).
- Ερωτήσεις διερεύνησης για το πως αντιλαμβάνονται οι γονείς και πως οι νηπιαγωγοί το περιεχόμενο της γονεϊκής εμπλοκής στη σχολική μονάδα (ερwt. 24).
- Ερωτήσεις διερεύνησης για τις θεματικές ενότητες που θα ήθελαν να έχει ένα πρόγραμμα Συμβουλευτικής Γονέων (ερwt. 13)

2.1.3. ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Για την ανάλυση του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό στατιστικής ανάλυσης SPSS και προχωρήσαμε σε μονομεταβλητή ανάλυση για τη συγκεκριμένη φάση του έργου.

Γ. Κύρια Αποτελέσματα Αξιολόγησης

1. Από τη μονομεταβλητή ανάλυση των ερωτηματολογίων των γονέων προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Δημογραφικά Στοιχεία:

- Σε σχέση με το «Φύλο», το 71,7% (38 υποκείμενα) ήταν γυναίκες και το 28,3% (15 υποκείμενα) άντρες.
- Σε σχέση με την «Ηλικία», 2 υποκείμενα (3,8%) απάντησαν «<24», 17 υποκείμενα (32,1%) απάντησαν «25-34», 31 υποκείμενα (58,5%) απάντησαν «35-44» και 3 υποκείμενα (5,7%) απάντησαν «>45».
- Σε σχέση με το «Επάγγελμα» 20 υποκείμενα (37,7%) απάντησαν «Ιδ. Υπάλληλος», 13 υποκείμενα (24,5%) «Δημ. Υπάλληλος», 5 (9,4%) «Ελ. Επαγγελματίας» και Άνεργοι 15 υποκείμενα (28,3%).
- Σε σχέση με το «Επάγγελμα του/της συζύγου» 19 υποκείμενα (35,8%) απάντησαν «Ιδ. Υπάλληλος», 15 υποκείμενα (28,3%) «Δημ. Υπάλληλος», 9 (17%) «Ελ. Επαγγελματίας» και Άνεργοι 8 υποκείμενα (15,1%).

Αποτελέσματα Διερεύνησης:

- Σε σχέση με τη «Συχνότητα επισκέψεων στο νηπιαγωγείο για ενημέρωση» το 86,8% των γονέων (46 υποκείμενα) επισκέπτονται το νηπιαγωγείο και ενημερώνονται για την πρόοδο του παιδιού τους «μια φορά το μήνα». Το 7,5% (4 υποκείμενα) «σπάνια», και το 5,7% (3 υποκείμενα) απάντησαν «σπάνια».
- Σε σχέση με τους «Λόγους που δυσκολεύονται να επισκεφθούν το νηπιαγωγείο πιο συχνά» το 66% (35 υποκείμενα) απάντησε ότι «δεν έχουν κάτι να ρωτήσουν», το 32,1% (17 υποκείμενα) ότι «δεν έχουν χρόνο», ενώ το 1,9% (1 υποκείμενο) «με δυσκολεύει η φροντίδα των άλλων παιδιών».
- Σε σχέση με την «Επάρκεια του χρόνου στις προγραμματισμένες συναντήσεις με τη νηπιαγωγό» και τα 53 υποκείμενα 100% ότι «έχουν όσο χρόνο χρειάζεται στη διάθεσή τους».
- Αναφορικά με τα «Ζητήματα Ενημέρωσης στις συναντήσεις με τις νηπιαγωγούς» το 58,5% (31 υποκείμενα) απάντησε «για τις δυσκολίες του παιδιού», το 71,7% (38 υποκείμενα) «για τη συμπεριφορά του παιδιού», το 50,9% (27 υποκείμενα) για «τρόπους βοήθειας του παιδιού στο σπίτι» και το 62,3% (33 υποκείμενα) «το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου». Φαίνεται ότι οι γονείς ζητούν και ενημερώνονται για αρκετά από όσα συμβαίνουν καθημερινά στο νηπιαγωγείο.
- Αναφορικά με τα «Θέματα που θα ήθελαν οι γονείς να συζητηθούν στην ομάδα γονέων» το 56,6% (30 υποκείμενα) απάντησε «Γνωστική Ανάπτυξη του παιδιού», το 49,1% (26 υποκείμενα) «Συναισθηματική Ανάπτυξη του παιδιού», το 66% (35 υποκείμενα) «Κοινωνική Ανάπτυξη του παιδιού», το 79,2% (42 υποκείμενα) «Επικοινωνία γονέων –παιδιών», το 35,8% (19 υποκείμενα) «Οι σχέσεις ανάμεσα στα αδέρφια», το 41,5% (22 υποκείμενα) «Σχέσεις με συνομήλικους», το 22,6% (12 υποκείμενα) «Επιθετικότητα», το 30,2% (16 υποκείμενα) «Παιδικές Φοβίες», 13,2% (7 υποκείμενα) «Κοινωνική Απομόνωση», το 7,5% (4 υποκείμενα) «Υπερβολική δειλία-Συστολή», και τέλος το 18,9% (10 υποκείμενα) «Παραβατική Συμπεριφορά».
- Στην ερώτηση «Ποιες δραστηριότητες σας προτείνουν οι νηπιαγωγοί για την ενασχόληση σας με το παιδί σας» το 50,9% (27 υποκείμενα) απάντησαν «να διαβάζουμε βιβλία στο παιδί», το 18,9% (10 υποκείμενα) «να επισκεπτόμαστε με το παιδί Μουσεία, Βιβλιοθήκες, Θέατρα κ.λπ.», το 77,4% (41 υποκείμενα) απάντησαν «να συζητάμε μαζί του για όλα τα θέματα», το 58,5% (31 υποκείμενα)

απάντησαν «να παίζουμε μαζί του παιδαγωγικά παιχνίδια», το 11,3% (6 υποκείμενα) «να μη βλέπει μόνο τηλεόραση» και τέλος μόνο το 5,7% (3 υποκείμενα) ανέφεραν ότι «δε μας προτείνει τίποτα».

- Σε σχέση με τους «Λόγους επικοινωνίας με τη νηπιαγωγό» το 32,1% (17 υποκείμενα) ανέφεραν «για να ζητήσει βοήθεια για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος του παιδιού», το 90,6% (48 υποκείμενα) για να ρωτήσουν τη νηπιαγωγό σχετικά «με την εικόνα του παιδιού στην τάξη», το 18,9% (10 υποκείμενα) για να ρωτήσει σχετικά «με τη συμπεριφορά του ίδιου απέναντι στο παιδί» και τέλος το 37,7% (20 υποκείμενα) για να πάρει «συμβουλές για το πώς να βοηθήσει το παιδί στο σπίτι».
- Στο ερώτημα «Πόσες από τις απόψεις/κρίσεις της νηπιαγωγού για το παιδί σας είναι σωστές» το 92,5% (49 υποκείμενα) απάντησε «όλες» ή «οι περισσότερες» ενώ το 5,7% (3 υποκείμενα) «μερικές», και μόνο 1 υποκείμενο (1,9%) απάντησε «ελάχιστα».
- Αναφορικά με το αν «Εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους στη νηπιαγωγό για τη συμπεριφορά της απέναντι στο παιδί ή τον τρόπο εργασίας της» το 96,2% (51 υποκείμενα) απάντησαν «Ναι» και μόνο 2 υποκείμενα (3,8%) απάντησαν «Όχι».
- Στο ερώτημα που θέσαμε σχετικά με το αν «Οι γονείς έχουν διαφωνήσει ποτέ με τη νηπιαγωγό» μόνο 2 γονείς (3,8%) απάντησαν ότι έχουν διαφωνήσει με τη νηπιαγωγό, ο ένας σε σχέση με «τις απαιτήσεις της νηπιαγωγού από το παιδί» και ο άλλος σε σχέση με «τη συμπεριφορά της νηπιαγωγού απέναντι στο παιδί».
- Σε σχέση με το «Αν αισθάνονται οι γονείς ικανοποιημένοι από την επικοινωνία με τη νηπιαγωγό» το 96,2% (51 υποκείμενα) απάντησαν «πάρα πολύ» και «πολύ» ενώ λίγο απάντησαν μόνο 2 υποκείμενα (3,8%).
- Αναφορικά με το τι πιστεύουν οι γονείς για τον «πιο αποτελεσματικό τρόπο επικοινωνίας με το νηπιαγωγείο» κανένας γονέας δε θεωρεί αποτελεσματική την «τηλεφωνική επικοινωνία», το 56,6% (30 υποκείμενα) «με σύντομες συζητήσεις πριν την έναρξη και μετά τη λήξη των μαθημάτων», το 28,3% (15 υποκείμενα) «με ειδικό ραντεβού», το 37,7% (20 υποκείμενα) με «τις προγραμματισμένες συναντήσεις», και τέλος το 20,8% (11 υποκείμενα) με την «διοργάνωση από το νηπιαγωγείο προγράμματος Συμβουλευτικής».
- Σχετικά με το τι «πρέπει να κάνει το νηπιαγωγείο για να βελτιωθεί η επικοινωνία με την οικογένεια», το 34% (18 υποκείμενα) πιστεύει ότι «το νηπιαγωγείο πρέπει να αναπτύξει δραστηριότητες στις οποίες να εμπλακούν οι γονείς» το 52,8% (28 υποκείμενα) θέλει το νηπιαγωγείο «να διοργανώσει τμήματα Συμβουλευτικής Γονέων με αντικείμενο Σχέσεις Νηπιαγωγείου-Οικογένειας», το 18,9% (10 υποκείμενα) των γονέων προτείνει το νηπιαγωγείο να «προσκαλεί τους γονείς συχνότερα», το 20,8% (11 υποκείμενα) να «διαθέτουν περισσότερο χρόνο για συζήτηση», το 34% (18 υποκείμενα) θέλουν οι «νηπιαγωγοί να μην επικοινωνούν μαζί τους μόνο για αρνητικά ζητήματα» και τέλος το 37,7% (20 υποκείμενα) «να εξηγούν με υπομονή τα προβλήματα».
- Σε σχέση με το «τι θα ήθελαν από το νηπιαγωγείο αν είχαν τη δυνατότητα» το 26,4% (14 υποκείμενα) θέλουν να «μπουν στη τάξη και να παρακολουθήσουν μάθημα», το 32,1% (17 υποκείμενα) θέλουν «να συμμετέχουν ενεργά σε δράσεις του νηπιαγωγείου», το 22,6% (12 υποκείμενα) «να βοηθήσουν τη νηπιαγωγό σε εργασίες στην τάξη», το 11,3% (6 υποκείμενα) «να λάβουν μέρος στη λήψη αποφάσεων για θέματα διοίκησης», το 11,3% (6 υποκείμενα) «να αξιοποιήσουν Υπηρεσίες και Πρόσωπα προς όφελος του νηπιαγωγείου» και τέλος 37,7% «δεν θέλουν να εμπλακούν, γιατί άλλος ο ρόλος του νηπιαγωγείου και άλλος του γονιού».

2. Τα αποτελέσματα από το ερωτηματολόγιο των υπηρετούντων νηπιαγωγών επικεντρώνονται στα ακόλουθα:

Οι νηπιαγωγοί αναφέρουν ότι πραγματοποιούν 3 προγραμματισμένες ομαδικές συναντήσεις το χρόνο και υπάρχει προκαθορισμένη μέρα και ώρα κάθε εβδομάδα για ατομικές συναντήσεις. Θεωρούν ότι οι γονείς δυσκολεύονται να επισκεφθούν πιο συχνά τη νηπιαγωγό για ενημέρωση τόσο λόγω επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων όσο και λόγω του ότι δε θεωρούν σημαντικό το έργο του νηπιαγωγείου όπως αντίστοιχα θεωρούν του Δημοτικού Νηπιαγωγείου. Στις ομαδικές συναντήσεις ενημερώνουν τους γονείς σχετικά με το πρόγραμμα και τις μεθόδους διδασκαλίας ενώ στις ατομικές γίνεται ενημέρωση σε σχέση με την πρόοδο - εξέλιξη και συμπεριφορά των παιδιών. Προτείνουν στους γονείς δραστηριότητες για να βοηθήσουν και αυτοί την εξέλιξη του παιδιού τους και αναφέρουν ότι προτείνουν στους γονείς την ανάγνωση παραμυθιών, παιδαγωγικά παιχνίδια, παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων, να επισκέπτονται μουσεία και διάφορες εκθέσεις και να παρέχουν ψυχολογική υποστήριξη μέσω της συζήτησης για διάφορα θέματα που τα απασχολούν. Θεωρούν ότι οι γονείς τους επισκέπτονται τόσο για να ενημερωθούν για τη πρόοδο και συμπεριφορά του παιδιού τους όσο και για να διευθετήσουν κάποιο πρόβλημα του παιδιού τους σε σχέση με το σχολικό περιβάλλον. Σε σχέση με το αν μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα την άποψη τους στους γονείς, εμφανίζονται αρκετά επιφυλακτικές θεωρώντας ότι είναι πιο εύκολο να μιλήσουν ελεύθερα σε σχέση με το γνωστικό επίπεδο των νηπίων ενώ αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο να εκφράσουν στους γονείς προβλήματα συμπεριφοράς των παιδιών. Και αυτό γιατί θεωρούν ότι οι γονείς είτε δε δίνουν τη σημασία που πρέπει στη συμπεριφορά του παιδιού τους, είτε δυσκολεύονται να αποδεχτούν την προβληματική συμπεριφορά είτε εθελουφλούν. Δύο από τις νηπιαγωγούς ανέφεραν ότι διαφώνησαν με γονείς κατά τη φετινή χρονιά γιατί προσπάθησαν επιβάλλουν στις νηπιαγωγούς τη διοργάνωση μιας συγκεκριμένης σχολικής ζωής. Παρόλα αυτά όλες αισθάνονται πολύ ικανοποιημένες από την επικοινωνία με τους γονείς. Οι νηπιαγωγοί θεωρούν ότι για να βελτιωθεί η επικοινωνία μεταξύ νηπιαγωγείου-οικογένειας θα πρέπει σε κάποιες σχολικές δραστηριότητες οι γονείς να εμπλακούν ενεργά. Προτείνουν επίσης τη διοργάνωση προγράμματος Συμβουλευτικής Γονέων όπου στην ίδια ομάδα θα συμμετέχουν τόσο οι γονείς του νηπιαγωγείου όσο και οι νηπιαγωγοί. Δεν φαίνονται ιδιαίτερα ανοιχτές σε διευρυμένες πρακτικές επικοινωνίας όπως σε «ανοικτό μάθημα» για τους γονείς ή «συμμετοχή των γονέων στη λήψη αποφάσεων για θέματα διοίκησης της σχολικής μονάδας» ενώ θα ήθελαν οι γονείς να συμμετέχουν ενεργά τόσο σε δράσεις του νηπιαγωγείου όσο και να τις βοηθήσουν για εργασίες στη τάξη (π.χ. κατασκευές)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από τις απαντήσεις των γονέων προκύπτει ότι αυτοί επισκέπτονται το νηπιαγωγείο συχνά, μια φορά το μήνα και ενημερώνονται για την πρόοδο του παιδιού τους. Επειδή η ενημέρωση αυτή είναι ικανοποιητική δε χρειάζεται να επισκεφθούν το νηπιαγωγείο

πιο συχνά. Η ικανοποίηση από την επικοινωνία προκύπτει και από το γεγονός ότι όλοι οι γονείς απάντησαν ότι έχουν όσο χρόνο χρειάζονται για να μπορέσουν να συζητήσουν με τη/το νηπιαγωγό. Οι περισσότεροι γονείς ζητούν να ενημερώνονται για τη συμπεριφορά του παιδιού στο νηπιαγωγείο, αλλά και για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει. Αυτό είναι πολύ λογικό, αφού στην ηλικία αυτή είναι η ηλικία του πρώτου αποχωρισμού του παιδιού από την οικογένεια. Αρκετοί ενδιαφέρονται επίσης για το πρόγραμμα που εφαρμόζεται στο νηπιαγωγείο, αλλά και πώς θα βοηθήσουν το παιδί τους στο σπίτι. Μάλιστα αναφέρουν ότι οι νηπιαγωγοί προτείνουν συνήθως να συζητούν μαζί με τα παιδιά, να παίζουν παιδαγωγικά παιχνίδια, να τους διαβάζουν κάποια βιβλία. Λιγότερο προτείνουν να επισκέπτονται Μουσεία και Βιβλιοθήκες ή να μη βλέπει το παιδί μόνο του τηλεόραση. Γενικά σχεδόν όλοι απάντησαν ότι τους ενδιαφέρει η εικόνα του παιδιού στην τάξη. Γνωρίζουμε από την εμπειρία ότι αρκετά παιδιά έχουν διαφορετική συμπεριφορά στο σπίτι από το νηπιαγωγείο. Π.χ. εάν μια οικογένεια λειτουργεί πάρα πολύ αυστηρά, το μικρό παιδί προσπαθεί να ξεπεράσει τα όρια, να εκτονώσει την ενεργητικότητά του στο χώρο του νηπιαγωγείου. Οι γονείς θα ήθελαν να παρακολουθήσουν μια ομάδα γονέων στην οποία θα συζητούνται θέματα που αφορούν κυρίως στην επικοινωνία μέσα στην οικογένεια και την κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. Ακόμα ενδιαφέρονται για θέματα σχετικά με τη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη καθώς και την επιθετικότητα του παιδιού, ένα ζήτημα που αντιμετωπίζουν αρκετές οικογένειες καθημερινά.

Ένα σημαντικό εύρημα είναι ότι μόνο δύο γονείς απάντησαν ότι θεωρούν πως ελάχιστες είναι οι σωστές κρίσεις της νηπιαγωγού για το παιδί του. Όλοι οι άλλοι απάντησαν ότι εμπιστεύονται την κρίση και άποψη της νηπιαγωγού. Αυτοί οι δύο γονείς διαφώνησαν ο ένας σχετικά με τις απαιτήσεις της νηπιαγωγού από το παιδί και ο άλλος για τη συμπεριφορά της. Θα μπορούσαμε να σταθούμε περισσότερο στο ζήτημα αυτό, αλλά θεωρούμε ότι πρόκειται για δύο μεμονωμένα περιστατικά. Μόνο δύο γονείς επίσης απάντησαν ότι δεν μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα την άποψή τους. Αυτό είναι ένα ακόμα δείγμα της ποιότητας που υπάρχει στην επικοινωνία των γονέων με τις νηπιαγωγούς, το οποίο άλλωστε εξέφρασαν, υποστηρίζοντας σε ποσοστό 96% ότι είναι πάρα πολύ ικανοποιημένοι από την επικοινωνία. Προτείνουν όμως όλοι ότι δεν είναι σωστό να ενημερώνονται τηλεφωνικά. Θεωρούν ως αποτελεσματικότερο τρόπο επικοινωνίας τις σύντομες συζητήσεις πριν και μετά τη λήξη του προγράμματος του νηπιαγωγείου, καθώς και τις προγραμματισμένες συναντήσεις. Περισσότεροι από τους μισούς προτείνουν να διοργανώσει το νηπιαγωγείο τμήμα συμβουλευτικής. Για να βελτιωθεί ακόμα η επικοινωνία μαζί τους προτείνουν επιπλέον, να μην επικοινωνούν οι νηπιαγωγοί μαζί τους μόνο για τα αρνητικά, να μην αισθάνονται δηλαδή ότι κατηγορούνται, να τους εξηγούν με υπομονή τα προβλήματα και να τους αφιερώνουν επιπλέον χρόνο. Αυτό βέβαια έρχεται σε αντίθεση με την προηγούμενη απάντησή τους ότι επιθυμούν να ενημερώνονται στην αρχή ή το τέλος του προγράμματος. Στην περίπτωση αυτή είναι δύσκολο να διατεθεί επιπλέον χρόνος. Πάντως οι περισσότεροι απάντησαν ότι δεν επιθυμούν να εμπλακούν σε διάφορες δραστηριότητες του νηπιαγωγείου γιατί επιθυμούν οι ρόλοι να είναι διακριτοί. Από τους υπόλοιπους περισσότερο θέλουν

να συμμετέχουν ενεργά στις δράσεις του νηπιαγωγείου. Συμπερασματικά, η επικοινωνία είναι αμφίδρομη και ικανοποιητική. Περισσότερες δυσκολίες αντιμετωπίζουν οι νηπιαγωγοί κυρίως να εκφράσουν τις απόψεις τους σε ζητήματα που αφορούν στη συμπεριφορά των παιδιών και να δεχθούν την πιο ενεργή συμμετοχή και παρουσία των γονέων στο νηπιαγωγείο.

Δ. Προτεραιότητες για Δράση

Από τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης που παρουσιάσαμε πιο πάνω διαπιστώθηκε ότι η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ του νηπιαγωγείου και των γονέων δεν παρουσιάζει ιδιαίτερα προβλήματα. Η επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων, είναι αμφίδρομη και υπάρχει εμπιστοσύνη. Το σημείο που χρειάζεται να εστιάσουμε την προσοχή μας αφορά στα στερεότυπα των εκπαιδευτικών για τους γονείς αλλά και στην αναγκαιότητα υλοποίησης προγράμματος Συμβουλευτικής Γονέων, για να ενημερωθούν οι γονείς για ζητήματα που αφορούν στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών τους. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, αποφασίστηκε ότι τον πρώτο χρόνο εφαρμογής του προγράμματος είναι σημαντικό να επιλεγεί ως προτεραιότητα να υλοποιήσουμε μία δράση σε δύο επίπεδα: α) σε πρώτο επίπεδο θα αφορά στην υλοποίηση προγράμματος 20 ωρών Συμβουλευτικής Γονέων, και β) σε δεύτερο επίπεδο στην υλοποίηση ενδοσχολικού σεμιναρίου 20 ωρών το οποίο θα αφορά στις αντιλήψεις και αναπαραστάσεις των νηπιαγωγών για τους γονείς. Και οι δύο δράσεις θα είναι εστιασμένες στη μεγαλύτερη συμμετοχή των γονέων στις δραστηριότητες του νηπιαγωγείου. Εντός του μηνός Φεβρουαρίου θα σχεδιαστούν αναλυτικά οι δύο δράσεις.

9. 1^ο Νηπιαγωγείο Κορινού Πιερίας :
**«Ανάπτυξη και Εφαρμογή Παιδαγωγικών Πρακτικών
και Αξιολόγηση των Μαθητών»**

Έκθεση «Συστηματικής Διερεύνησης»

Αριθμός διδασκόντων κατά το 2010-2011: 3

Αριθμός συμμετεχόντων στην ΑΕΕ: 3

Αριθμός μαθητών: 34

Αριθμός τμημάτων: 2

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η έκθεση της συστηματικής διερεύνησης επιλεγμένων τομέων του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας που συνέταξε το 1ο Νηπιαγωγείο Κορινού και περιγράφει τις διαδικασίες που ακολούθησε το νηπιαγωγείο για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 4.3 που αφορά την ανάπτυξη και εφαρμογή Παιδαγωγικών Πρακτικών και Πρακτικών Αξιολόγησης των Μαθητών. Στο κείμενο αναφέρονται στοιχεία που αφορούν τη σύσταση της ομάδας της αυτοαξιολόγησης, τη σύνθεση της ομάδας, τον αριθμό και το αντικείμενο των συναντήσεων της ομάδας και τις συναντήσεις με τους γονείς για την ενημέρωση και τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Συμπεριλαμβάνονται στοιχεία που αφορούν το σχέδιο αξιολόγησης, δηλαδή το αντικείμενο, τον σκοπό και τους στόχους της διερεύνησης, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμησή του συγκεκριμένου δείκτη καθώς και τις πηγές και τις μεθόδους που αξιοποιήθηκαν για την άντληση των δεδομένων. Επίσης, γίνεται αναφορά στα κύρια αποτελέσματα της αξιολόγησης, όπου καταγράφονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα από τη διερεύνηση του δείκτη με βάση συγκεκριμένα δεδομένα. Τέλος, καταγράφονται οι προτεραιότητες για δράση που προκύπτουν από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων που θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης

A. Διαδικασίες Αξιολόγησης

Η συστηματική διερεύνηση του δείκτη που αφορά την Ανάπτυξη και Εφαρμογή Παιδαγωγικών Πρακτικών και Πρακτικών Αξιολόγησης των Μαθητών πραγματοποιήθηκε κατά τους μήνες Δεκέμβριο και Ιανουάριο. Δημιουργήθηκε μια (1) ομάδα εργασίας στην οποία συμμετέχουν οι τρεις εκπαιδευτικοί του νηπιαγωγείου.....,καικαθώς και η εκπρόσωπος του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων του νηπιαγωγείου,

Η ολομέλεια της παιδαγωγικής ομάδας συνεδρίασε επτά φορές και είχε ως αντικείμενο συζήτησης τα ζητήματα που αφορούσαν την διαδικασία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, τη συμπλήρωση των δεικτών αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου, τη λήψη της απόφασης για συστηματική διερεύνηση του δείκτη 4.3. Ανάπτυξη και εφαρμογή Παιδαγωγικών Πρακτικών και Πρακτικών Αξιολόγησης των μαθητών. Η ολομέλεια της παιδαγωγικής ομάδας πραγματοποίησε συνάντηση με τους γονείς η οποία είχε ως αντικείμενο συζήτησης την μέχρι τώρα πορεία του προγράμματος της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας αλλά και την επίδοση ερωτηματολογίου για να διερευνηθούν παράμετροι σχετικοί με την αξιολόγηση της σχολικής μονάδας αλλά και τον ατομικό φάκελο των νηπίων (portfolio). Επίσης οι εκπαιδευτικοί κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής του ωρολογίου προγράμματος και ιδιαίτερα κατά την ώρα των ελεύθερων δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο προέβησαν σε ατομικές συνεντεύξεις των νηπίων προς διερεύνηση των απόψεων των νηπίων για το περιβάλλον, τις σχέσεις και τις δράσεις στο χώρο του νηπιαγωγείου.

B. Σχέδιο Αξιολόγησης

Ο δείκτης αξιολόγησης τον οποίο ερευνήσαμε αφορά την οργάνωση και λειτουργία της τάξης και περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν στην ανάπτυξη και στην εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών και πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών.

Οι στόχοι που θέσαμε ήταν οι εξής:

1. η διερεύνηση της ανάπτυξης και της εφαρμογής παιδαγωγικών πρακτικών αξιολόγησης των μαθητών στο νηπιαγωγείο.
2. η συγκριτική αξιολόγηση
3. η πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχεδίων δράσης στη σχολική μονάδα

Τα κριτήρια τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση του δείκτη ήταν :

1. Η Χρήση του ατομικού Φακέλου Αξιολόγησης του παιδιού (portfolio)
2. Έμφαση στη θετική ενίσχυση
3. Παιδαγωγική σχέση νηπιαγωγού- νηπίου

4. Συστηματική καταγραφή της προόδου των μαθητών
 5. Χρήση διαφόρων μεθόδων αξιολόγησης
 6. Ενημέρωση των μαθητών για την ποιότητα της εργασίας
 7. Αξιοποίηση των πληροφοριών για ανατροφοδότηση της διδασκαλίας.
- Για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη χρησιμοποιήσαμε τις εξής πηγές:

- Αρχείο του νηπιαγωγείου
- Καταγραφές των νηπιαγωγών
- Ατομικός φάκελος των νηπίων
- Οδηγός της νηπιαγωγού

Τα μέλη της ομάδας αξιοποιώντας τα αρχεία του νηπιαγωγείου συλλέξανε και επεξεργάστηκαν τα στοιχεία που αφορούν στα επιμέρους κριτήρια του συγκεκριμένου δείκτη. Διαμορφώσανε ερωτηματολόγια για τους γονείς⁶ και σχέδια συνέντευξης για τα νήπια⁷ και εξέτασαν, ανέλυσαν και σύγκριναν τα αποτελέσματα του δείκτη μ' αυτά άλλων δεικτών. Τέλος διερευνήσαμε την πιθανή σύνδεση του δείκτη με την ανάπτυξη σχετικών σχεδίων δράσης στο νηπιαγωγείο.

Γ. Κύρια Αποτελέσματα Αξιολόγησης

Κατά τη διάρκεια συνάντησης που είχαμε με τους γονείς των νηπίων δώσαμε τα ερωτηματολόγια που διαμορφώσαμε για να διερευνήσουμε τον δείκτη και μετά τις απαραίτητες οδηγίες οι γονείς τα συμπλήρωσαν. Το κλίμα σε όλη τη διάρκεια της συνάντησης ήταν πολύ καλό και εποικοδομητικό. Οι γονείς έδειξαν ενδιαφέρον για τη διαδικασία της αξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια με ευχαρίστηση και χωρίς να δυσανασχετήσουν.

Μετά την επεξεργασία που κάναμε σ' αυτά, βγάλαμε τα εξής συμπεράσματα:

1. Η πλειοψηφία των γονιών συμφωνεί ότι από την αρχή της χρονιάς το νηπιαγωγείο ενημερώνει για τους κανονισμούς λειτουργίας του νηπιαγωγείου, για το αναλυτικό πρόγραμμα, τις διδακτικές μεθόδους που εφαρμόζει, για την αυθεντική αξιολόγηση, τη χρησιμότητα και τη χρήση του φακέλου αξιολόγησης.
 2. Επίσης όλοι οι γονείς πιστεύουν ότι τα παιδιά νιώθουν άνετα στο νηπιαγωγείο και οι φάκελοι αξιολόγησης είναι πολύ χρήσιμοι γιατί βλέπουν την εξέλιξη και την αυθεντική δουλειά των παιδιών, καταγράφουν τα μαθησιακά επιτεύγματά τους αλλά και ότι αποτελούν μια σοβαρή πηγή πληροφοριών και προίκα για τη μαθησιακή τους εξέλιξη καθώς και ότι αναδεικνύουν σημαντικά το παιδαγωγικό και διδακτικό έργο στο νηπιαγωγείο.
 3. Την πλειοψηφία των γονιών δεν φοβίζει η ύπαρξη του φακέλου αξιολόγησης
- Από τις συνεντεύξεις με τα παιδιά (28) βγήκαν τα εξής συμπεράσματα:
1. Στην πλειοψηφία των παιδιών αρέσει να παίζουν στο νηπιαγωγείο (τουβλάκια, παζλ, υπολογιστή, ζωγραφική, μπακάλικο) στις διάφορες γωνιές με φίλους.
 2. Για τα περισσότερα παιδιά δεν υπάρχει κάτι ή κάποιος που να τα στεναχωρεί με εξαίρεση τις εξής περιπτώσεις: «όταν με χτυπούν», «όταν δεν με παίζουν» ή

όταν «δεν μ' έχουν φίλο».

3. Όλα τα παιδιά συμφωνούν με τους κανόνες του νηπιαγωγείου και προσπαθούν να τους τηρούν, και νιώθουν πολύ καλά όταν καταφέρνουν να κάνουν γρήγορα και σωστά μια εργασία.
4. Τα περισσότερα παιδιά χαίρονται να δείχνουν τις εργασίες τους στους φίλους και στους γονείς και λιγότερο στην κυρία ή σε κάποιον άλλον.
5. Επίσης δηλώνουν ότι τους αρέσει να επιλέγουν μαζί με την κυρία τους τις εργασίες τους και να τις βάζουν στον φάκελο αξιολόγησης.
6. Τέλος, η πλειοψηφία των παιδιών νιώθει πολύ καλά όταν οι γονείς έρχονται στο νηπιαγωγείο και μόνο ένα παιδί νιώθει άσχημα.

Θεωρώντας απαραίτητο στοιχείο και τα συμπεράσματα από μιας μορφής αυτοαξιολόγησης των εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας, προχωρήσαμε στη συμπλήρωση ενός ερωτηματολογίου σχετικό με την αυτοαξιολόγηση παρέμβασης εκπαιδευτικού. Αφού τα επεξεργαστήκαμε καταλήξαμε στα εξής συμπεράσματα ανά άξονα:

1. Όσο αφορά την οικοδόμηση αμοιβαίων σχέσεων, όλοι οι εκπαιδευτικοί σχημάτισαν θετικές σχέσεις εμπιστοσύνης με κάθε παιδί αλλά και με τις οικογένειές τους. Η συνεργασία με συναδέλφους και εκπροσώπους της κοινότητας καθώς και η υλοποίηση δραστηριοτήτων για την υποστήριξη των παιδιών και των οικογενειών τους παρουσιάζει κάποια προβλήματα.
2. Στο σχεδιασμό και την οργάνωση αναπτυξιακά κατάλληλου προγράμματος έχουμε μια εικόνα χωρίς προβλήματα.
3. Στην εξασφάλιση της ανάπτυξης και της μάθησης των παιδιών έχουμε επίσης μια εικόνα χωρίς προβλήματα.
4. Όσον αφορά στην ενημέρωση πάνω σε θέματα προσχολικής εκπαίδευσης η εικόνα στην πλειοψηφία είναι θετική εκτός από το κομμάτι της συμμετοχής των εκπαιδευτικών σε επαγγελματικούς οργανισμούς σχετικούς με την προσχολική εκπαίδευση.
5. Θετική εικόνα, χωρίς προβλήματα έχουμε και στον άξονα που αφορά την υποστήριξη επαγγελματικών σταθερών προτύπων.

Προτεραιότητες για Δράση

Μετά τη συστηματική διερεύνηση και την εκτίμηση των αποτελεσμάτων ως προς το δείκτη που αφορά στην Ανάπτυξη και Εφαρμογή Παιδαγωγικών πρακτικών Αξιολόγησης Μαθητών προτείνουμε τις εξής δράσεις:

1. Δημιουργία Ιστοσελίδας του νηπιαγωγείου
 2. Βελτίωση του ατομικού φακέλου Αξιολόγησης των νηπίων.(portfolio)
- Η αναγκαιότητα της υλοποίησης της δράσης που αφορά στη δημιουργία της ιστοσελίδας, έγκειται στην προβολή του εκπαιδευτικού έργου του νηπιαγωγείου, στην επικοινωνία με τους γονείς αλλά και με άλλα σχολεία, και τέλος στην ανάδειξη των καλών πρακτικών και το άνοιγμα του νηπιαγωγείου στην κοινωνία με σύγχρονα εργαλεία και μέσα επικοινωνίας.

Ο ατομικός φάκελος αξιολόγησης των νηπίων αποτελεί αναγκαίο και χρήσιμο μέσο συλλογής ποικίλων στοιχείων για τα μαθησιακά επιτεύγματα των παιδιών. Γι' αυτό θεωρούμε απαραίτητη την ενσωμάτωσή του στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η

βελτίωσή του συνίσταται :

1. Στην καταγραφή πληροφοριών με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων (κάμερα, Η/Υ, φωτογραφική μηχανή)
2. Στις πρακτικές αξιολόγησης που ενισχύουν την αυτοεκτίμηση των παιδιών
3. Σαν εργαλείο επικοινωνίας ανάμεσα στα παιδιά, τους οικείους τους και τους εκπαιδευτικούς
4. Σαν σύνδεσμος μεταξύ γνώσεων που αποκτήθηκαν στο παρελθόν και μάθησης που αποκτάται στο παρόν
5. Στην ανατροφοδότηση προς τους εκπαιδευτικούς για τον έλεγχο και τη βελτίωση της διδασκαλίας στην τάξη.

10. 4^ο Νηπιαγωγείο Κοζάνης : «Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων»

Έκθεση «Συστηματικής Διερεύνησης»

Αριθμός διδασκόντων κατά το 2010-2011: 3

Αριθμός συμμετεχόντων στην ΑΕΕ: 3

Αριθμός μαθητών: 40

Αριθμός τμημάτων: 2

Το κείμενο που ακολουθεί είναι η έκθεση της συστηματικής διερεύνησης επιλεγμένων τομέων του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας που συντάξε το 4ο Νηπιαγωγείο Κοζάνης και περιγράφει τις διαδικασίες που ακολούθησε το νηπιαγωγείο για τη συστηματική διερεύνηση του δείκτη αξιολόγησης 4.4 που αφορά την ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων. Στο κείμενο αναφέρονται στοιχεία που αφορούν τη σύσταση της ομάδας της αυτοαξιολόγησης, τη σύνθεση της ομάδας, τον αριθμό και το αντικείμενο των συναντήσεων της ομάδας και τις συναντήσεις με τους γονείς για την ενημέρωση και τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Συμπεριλαμβάνονται στοιχεία που αφορούν το σχέδιο αξιολόγησης, δηλαδή το αντικείμενο, τον σκοπό και τους στόχους της διερεύνησης, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμησή του συγκεκριμένου δείκτη καθώς και τις πηγές και τις μεθόδους που αξιοποιήθηκαν για την άντληση των δεδομένων. Επίσης, γίνεται αναφορά στα κύρια αποτελέσματα της αξιολόγησης, όπου καταγράφονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα από τη διερεύνηση του δείκτη με βάση συγκεκριμένα δεδομένα. Τέλος, καταγράφονται οι προτεραιότητες για δράση που προκύπτουν από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων που θα αποτελέσουν τη βάση για τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης.

A. Διαδικασίες Αξιολόγησης

Η πρώτη ενημέρωση στο 4^ο ολόημερο Νηπιαγωγείο Κοζάνης για το πιλοτικό έργο του Υπουργείου Παιδείας και που αφορά την αυτοαξιολόγηση (Α.Ε.Ε.), έγινε τον Μάιο του 2010 (Δευτέρα 17 Μαΐου 2010) από την Σχολική Σύμβουλο κ..... Στη συνάντηση – ενημέρωση διατυπώθηκαν απόψεις δισταγμού και επιφύλαξης ως προς: την δυνατότητα να ανταποκριθούν οι εκπαιδευτικοί σε μια τέτοια καινοτομία, την ιδεολογία και τους φόβους μιας αξιολόγησης όποιας μορφής, ως προς τον χρόνο και κόπο που απαιτούνταν για μια τέτοια συμμετοχή.

Δόθηκε το υλικό που είχε η Σύμβουλος μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή στα χέρια της, για ενημέρωση.

Τελικά ο Σύλλογος Διδασκόντων συμφώνησε ομόφωνα να συμμετάσχει σε μία νέα εμπειρία της Σχολικής Μονάδας, απόφαση η οποία καταγράφεται στο Πρακτικό, αρ. 6 / 20 Μαΐου 2010.

Η διάρκεια του έργου θα διαρκέσει δύο σχολικά έτη και το έργο ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2010.

Το διδακτικό προσωπικό άλλαξε το Σεπτέμβριο του 2010 κατά 30 % (1 στους 3).

Παρουσιάστηκαν πάλι ενδοιασμοί και εκφράστηκαν δικαιολογημένες ανασφάλειες ως προς τις απαιτήσεις του έργου, οι οποίες δεν ήταν ακόμη αρκετά σαφείς. Το 4^ο Νηπιαγωγείο συντάσσει νέο πρακτικό μετά από τη συνάντηση με τη Σχολική Σύμβουλο τον Σεπτέμβριο του 2010, το οποίο δήλωνε τη συγκατάθεση όλων των μελών Δ. Π. για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα.

Έχοντας υπόψη τις οδηγίες του έργου οι οποίες δόθηκαν από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας στην Περιφερειακή Συνάντηση Σχολικών Μονάδων Δυτικής Μακεδονίας (Κοζάνη, 11 Νοεμβρίου 2010), στην δική μας Σχολική Μονάδα και με τον αριθμό των εκπαιδευτικών έπρεπε να επιλέξουμε να διερευνήσουμε με τα εργαλεία που προτείνονται από το υλικό του Υπουργείου (μικρή σχολική μονάδα) έναν τομέα από ένα πεδίο.

Μετά την Περιφερειακή επιμορφωτική συνάντηση το διδακτικό προσωπικό αποφάσισε σε συνεδρίαση, στις 10-12 2010 / αρ. πρ. 3, να εργαστεί ως μια ομάδα α) για τη σύνταξη της Έκθεσης Γενικής Εκτίμησης της Εικόνας του Νηπιαγωγείου και β) για τη Συστηματική Διερεύνηση Επιλεγμένου Τομέα του Ε.Ε. της Σχολικής Μονάδας. Κι αυτό διότι ο αριθμός του Δ.Π. είναι μικρός και οι ολομέλειες ήταν εύκολες και ευέλικτες. Παρόλα αυτά αποφασίστηκε να μοιράζονται οι υποχρεώσεις του προγράμματος σε όλα τα στάδια.

Το πεδίο που επιλέχθηκε είναι το 4^ο με την ονομασία: Εκπαιδευτικές Διαδικασίες και αναφέρεται στην εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών (ΑΠΣ & ΔΕΠΠΣ).

Ο Τομέας που επιλέχθηκε να διερευνηθεί (ένας) αναφέρεται στις Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες (4^{ος}).

Ο Δείκτης που θα αξιολογηθεί (4.4.) περιγράφεται:

Ανάπτυξη και Εφαρμογή Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων και Παρεμβάσεων.

Στον δείκτη αυτόν θα πρέπει να αποτιμήσουμε ποιες πρωτοβουλίες αναπτύσσει το νηπιαγωγείο μας για να υλοποιηθούν εκπαιδευτικές δραστηριότητες και παρεμβάσεις, ώστε να βελτιωθεί ποιοτικά το Πρόγραμμα Σπουδών. Αυτές μπορεί να είναι: υλοποίηση καινοτομιών, πολιτιστικές εκδηλώσεις, συμμετοχή σε προαιρετικά εκπαιδευτικά προγράμματα κ.λπ.

Στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες οι οποίες βελτιώνουν ποιοτικά το Πρόγραμμα Σπουδών κατατάχθηκε η Λειτουργία της Δανειστικής Βιβλιοθήκης και η σχέση της με τη γλωσσική και πολιτιστική ανάπτυξη των παιδιών. Από την καταγραφή της έκθεσης γενικής εικόνας του νηπιαγωγείου η οποία συντάχθηκε με τη συνεργασία και των τριών μελών του διδακτικού προσωπικού του νηπιαγωγείου, διαπιστώθηκαν σημαντικές ελλείψεις στην αποτελεσματική λειτουργία της Δανειστικής Βιβλιοθήκης. Παρόλο που στο νηπιαγωγείο μας η οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος είναι πολύ καλή (γνωστικές περιοχές-γωνιές), θεωρήσαμε πως η διερεύνηση όλων των παραγόντων για την ποιοτική λειτουργία της Δανειστικής Βιβλιοθήκης είναι προτεραιότητα. Έτσι στην ολομέλεια της 10^{ης} Δεκεμβρίου 2010 μοιράστηκαν επιμέρους καθήκοντα με υποχρέωση όλων για συχνές συναντήσεις όπου θα συζητούνταν η εξέλιξη της διερεύνησης.

Τα μέλη του διδακτικού προσωπικού τα οποία κλήθηκαν να αναλάβουν επιμέρους υποχρεώσεις είναι:

- 1): Προϊσταμένη
- 2): Μέλος
- 3): Πρακτικογράφος

Η ομάδα είναι ευέλικτη και βρίσκεται σε επικοινωνία σχεδόν καθημερινή, με συχνές ανατροφοδοτήσεις μετά τη λήξη του διδακτικού ωραρίου.

B. Σχέδιο Αξιολόγησης

Στο μέρος αυτό θα πρέπει να παρουσιάσουμε :

- α) Το αντικείμενο που θα αξιολογηθεί
- β) Τους στόχους που διερευνήσαμε
- γ) Τα κριτήρια που χρησιμοποιήσαμε ώστε να γίνει η αποτίμηση του μετά τη διερεύνηση
- δ) Οι μέθοδοι που αξιοποιήσαμε
- ε) Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν

Έτσι αναλυτικά αναπτύσσεται το σχέδιο δράσης.

α) Το αντικείμενο που θα αξιολογηθεί είναι το περιεχόμενο της Βιβλιοθήκης, το δανειστικό σύστημα, η αναγνωστική κίνηση, η φιλιαναγνωσία, η εμπλοκή των γονέων και γενικά η ποιοτική λειτουργία της Δ.Β. ως εκπαιδευτική δραστηριότητα και παρέμβαση που διαπερνά ολόκληρο το Πρόγραμμα Σπουδών.

β) Οι στόχοι που τέθηκαν περιγράφονται:

1. Να συνδεθεί λειτουργικά η ανάπτυξη της γλώσσας του παιδιού με τη Δανειστική Βιβλιοθήκη.
2. Να οργανωθεί καλύτερα το δανειστικό της σύστημα.
3. Να εμπλουτιστεί ποιοτικά και ποσοτικά το περιεχόμενο της Βιβλιοθήκης.
4. Να ξεκινήσει μια κατηγορία βιβλίων για τους γονείς τα οποία θα βοηθήσουν τους γονείς στο ρόλο τους συμβουλευτικά (ψυχολογικά, παιδαγωγικά, κοινωνικά)
5. Να γίνει ο δανεισμός βιβλίων από τα παιδιά συνήθεια, εξοικείωση και ανάγκη, ώστε να αποκτήσουν μια θετική στάση ζωής στη σχέση τους με το βιβλίο.
6. Να εμπλακούν οι γονείς στην υπόθεση του βιβλίου και να στηρίζουν κάθε δραστηριότητα γύρω από αυτήν.
7. Να οργανώνονται συχνές εκδηλώσεις, δράσεις γύρω από το βιβλίο.
8. Να ασκηθούν τα παιδιά σε ένα απλό και λειτουργικό σύστημα δανεισμού, ώστε να αποκτήσουν αυτόνομα δεξιότητες γύρω από αυτό (όπως: εξοικείωση με τις καρτέλες δανεισμού, με την προστασία του βιβλίου, με τη συνέπεια της επιστροφής, με την παρακίνηση ανάγνωσης στο σπίτι κ.λπ.)
9. Να καλλιεργηθεί στα παιδιά η φιλαναγνωσία και η ανάγκη συχνής επίσκεψης τους σε άλλες βιβλιοθήκες, σε βιβλιοπωλεία και να γίνει το ίδιο «διαφημιστής του βιβλίου στην οικογένεια»
10. Να αποτελέσει το βιβλίο σημείο και κέντρο αναφοράς της γνώσης του νηπιαγωγείου, πόλο έλξης των εκπαιδευτικών και των γονέων ώστε να εμπλουτίζει το Πρόγραμμα Σπουδών καθημερινά.

γ) Τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των δεικτών ήταν τα εξής:

- Πόσα βιβλία έχει η βιβλιοθήκη του νηπιαγωγείου
- Σε πόσες θεματικές κατηγορίες αναφέρονται τα βιβλία της Δ.Β. (στηριχθήκαμε κυρίως στο δεκαδικό σύστημα ταξινόμησης βιβλίων του Dewey)
- Πόσα από αυτά ανήκουν στο υλικό του νηπιαγωγείου και πόσα έχουν παραχωρηθεί από τους γονείς.
- Ποια είναι τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς, όταν πρόκειται να αγοράσουν βιβλία για παιδιά
- Πόσο συχνά δανείζονται τα παιδιά βιβλία από το νηπιαγωγείο
- Ποια είναι συνήθως η χρονική διάρκεια δανεισμού
- Πόσο συχνά αναπτύσσονται δραστηριότητες γύρω από το βιβλίο (όπως: Συναντήσεις ενημερωτικές με τους γονείς, κατασκευή χειροποίητων βιβλίων, ανακοινώσεις παιδιών μετά από το δανεισμό ενός βιβλίου, επίσκεψη σε άλλες μεγάλες βιβλιοθήκες, προσκλήσεις συγγραφέων κ.λπ.)
- Το βιβλιοθηκονομικό υλικό (καρτέλες βιβλίου, αναγνώστη κ.λπ.) είναι λειτουργικό και εάν πρέπει να βελτιωθεί.
- Σε ποιο βαθμό επηρεάζει τη γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών (ανάγνωση, αναδυόμενη γραφή, τρόπος σκέψης, δημιουργικότητα)

δ) Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν η εξής:

1. Καταγραφή όλων των υλικών της Βιβλιοθήκης με ταξινόμηση σύμφωνα με το δεκαδικό σύστημα του Dewey (κατά προσέγγιση για τα βιβλία που αφορούν την προσχολική ηλικία). Επίσης θα καταγραφούν και άλλα εποπτικά υλικά τα οποία αναφέρονται σε πληροφορίες και σε γνώσεις που υποστηρίζουν τους

- γενικότερους σκοπούς της Βιβλιοθήκης του νηπιαγωγείου, όπως (χάρτες, CD, ...)
2. Καταγραφή της αναγνωστικής κίνησης των παιδιών αξιοποιώντας το βιβλιοθηκονομικό υλικό το οποίο χρησιμοποιείται για τη συλλογή στοιχείων όπως: α) κάρτα βιβλίου, β) κάρτα παιδιού/αναγνώστη, γ) καρτέλα αναγνωστικής κίνησης.
Ειδικότερα: α) ποια παιδιά διάβασαν/δανείστηκαν το κάθε βιβλίο, β) Ποια βιβλία διάβασε/δανείστηκε το κάθε παιδί, γ) Πόσα βιβλία διάβασε κάθε παιδί σε άμιλλα με τα άλλα παιδιά. Επίσης: Πόσος περίπου είναι ο χρόνος δανεισμού και ποιες κατηγορίες βιβλίων προτιμώνται.
 3. Καταγραφή των κριτηρίων επιλογής για την αγορά βιβλίων για παιδιά από τους γονείς. Αυτό διερευνάται μέσα από ένα ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους γονείς με όλους τους σχετικούς παράγοντες που επηρεάζουν συνήθως τους αγοραστές βιβλίων για παιδιά – ίσως και γενικότερα – (όπως: συγγραφέα, τιμή, εκδοτικός οίκος, εικονογράφηση, αισθητική, συστάσεις από ειδικούς, κ.λπ.)
 4. Καταγραφή αναγνωστικής στάσης των γονέων ως πρότυπα για τα παιδιά τους μέσα από 12 ερωτήσεις. Μέσα από αυτό μπορεί να αναδυθεί η συμπεριφορά των γονέων γύρω από το βιβλίο, όπου με έμμεσο τρόπο προτείνονται δράσεις γι' αυτούς. (Ενδεικτικές Ερωτήσεις: πόσο συχνά διαβάζουν βιβλία στο παιδί τους, πόσο συχνά επισκέπτονται βιβλιοπωλεία, αν παρακινούν το παιδί τους να δανειστεί βιβλία από το νηπιαγωγείο, κ.λπ.)
 5. Επίσης γίνεται προσπάθεια να καταγραφούν οι δραστηριότητες οι οποίες αναπτύσσονται στο χώρο του νηπιαγωγείου κυρίως, ή και σε άλλους σχετικούς με το βιβλίο χώρους, όπως: ποιοτική οργάνωση της «γωνιάς του βιβλίου, «της γωνιάς της γλώσσας», ανακοινώσεις των παιδιών μετά από το δανεισμό και ανάγνωση βιβλίων, κατασκευή χειροποίητων βιβλίων, επισκέψεις σε άλλες βιβλιοθήκες, σε βιβλιοπωλεία, τυπογραφεία, κ.λπ.
 6. Καταγραφή της συμπεριφοράς των παιδιών ως προς τη στάση τους με το βιβλίο (φιλαναγνωσία, άμιλλα, συζητήσεις, γνώση των τεχνικών στοιχείων γύρω από το βιβλίο – συγγραφέας, εικονογράφος, βιβλιοδέτης, βιβλιοπώλης, τυπογράφος, ...)
 7. Ενημερωτική συνάντηση με τους γονείς, στην οποία θα συζητηθούν οι στόχοι του τομέα διερεύνησης που αναλάβαμε και αφορά την εκπαιδευτική δραστηριότητα της ποιοτικής λειτουργίας της Δανειστικής Βιβλιοθήκης.

Γ. Κύρια Αποτελέσματα Αξιολόγησης

Εδώ θα διατυπώσουμε τα σημαντικότερα συμπεράσματα ως προς τον δείκτη που διερευνάται με βάση τα δεδομένα που διαθέτει το νηπιαγωγείο και τις δυνατότητες και τους περιορισμούς α) από το χρόνο που είχαμε στη διάθεση μας και β) τη δυσκολία καταγραφής περισσότερων ποιοτικών στοιχείων.

Συνεπώς τα αποτελέσματα αναφέρονται έχοντας υπόψη τη μεθοδολογία και τα εργαλεία (ερωτηματολόγια, κ.λπ.) που χρησιμοποιήθηκαν.

1. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

1.Α.ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΥΛΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Από την καταγραφή της Σχολικής Βιβλιοθήκης, με ταξινόμηση σύμφωνα με το δεκαδικό σύστημα του Dewey, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν:

131 βιβλία που είναι παραμύθια (σύγχρονα ή παραδοσιακά)

98 βιβλία που αναφέρονται σε γενικότητες ή είναι εγκυκλοπαίδειες

40 βιβλία που είναι επιστημονικά, παιδαγωγικά ή βοηθήματα για νηπιαγωγούς

13 βιβλία που αναφέρονται στη θρησκεία (και μυθολογία)

11 βιβλία που αναφέρονται στη γλώσσα ή είναι λεξικά

1 βιβλίο θετικών επιστημών

1 βιβλίο τέχνης

1 βιβλίο που αναφέρεται σε γεωγραφία ή ιστορία

1 βιβλίο για γονείς (συμβουλευτική γονέων)

Επίσης υπάρχουν: 4 χάρτες, 30 CD, κασέτες (ηχητικό αρχείο), που περιέχουν τραγούδια και παραμύθια, 6 βιντεοκασέτες και DVD, 5 σειρές σλάιτς

1.Β.ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Διαπιστώνεται ότι υπάρχουν συνολικά 40 βιβλία.

Εξ' αυτών: 29 είναι παραμύθια (παραδοσιακά ή σύγχρονα)

4 είναι γενικότητες και εγκυκλοπαίδειες

4 αναφέρονται σε θρησκεία και μυθολογία

1 αναφέρεται σε γλώσσες-λεξικά

1 αναφέρεται σε θετικές επιστήμες

1 αναφέρεται σε γεωγραφία-ιστορία

Επισημαίνεται ότι και τα 40 βιβλία είναι βιβλία που φέρνουν τα νήπια στο νηπιαγωγείο το Σεπτέμβριο και τα ξαναπαίρνουν πίσω τον Ιούνιο.

1. ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ

Από την καταγραφή της αναγνωστικής κίνησης με καταμέτρηση που έγινε έως 27/1/2011 από τα δύο τμήματα (κλασικό και ολοήμερο) με βάση το βιβλιοθηκονομικό υλικό που χρησιμοποιείται για τη συλλογή στοιχείων όπως: α) κάρτα βιβλίου, β) κάρτα παιδιού/αναγνώστη, γ) καρτέλα αναγνωστικής κίνησης διαπιστώνεται ότι:

- η συχνότητα δανεισμού είναι: μία φορά την εβδομάδα
- η χρονική διάρκεια του δανεισμού είναι: 4 ημέρες (από Πέμπτη έως Δευτέρα)
- ο μικρότερος αριθμός βιβλίων που δανείστηκε για το α' τετράμηνο ένα παιδί είναι: 4
- ο μεγαλύτερος αριθμός βιβλίων που δανείστηκε ένα παιδί είναι: 10
- ο μέσος όρος αριθμού βιβλίων που δανείστηκαν τα παιδιά είναι: 9
- η κατηγορία βιβλίων που κινήθηκε περισσότερο είναι κατά 90% παραμύθια (σύγχρονα και παραδοσιακά) καθώς επίσης μυθολογία και εγκυκλοπαίδειες

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ «Κριτήρια επιλογής βιβλίων για παιδιά»

Στην προσπάθεια μας να διερευνήσουμε τα κριτήρια και τους παράγοντες που επηρεάζουν στην επιλογή/αγορά βιβλίων για παιδιά, οι γονείς καλούνται να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο. Επιλέγουν ανάμεσα στους χαρακτηρισμούς «καθόλου», «λίγο», «πολύ» και «πάρα πολύ» για κάθε παράγοντα που εξετάζουμε.

Τα αποτελέσματα της διερεύνησης δείχνουν πως η πλειοψηφία των γονέων: α) δεν επηρεάζονται καθόλου από: 1) τον συγγραφέα του βιβλίου (30%), 2) τον εκδότη (50%) και 3) τον τόπο και το χρόνο έκδοσής του (55%), β) επηρεάζονται λίγο από: 1) την τιμή του βιβλίου (47,5%), 2) την άποψη του βιβλιοπώλη (42,5%), γ) τους ενδιαφέρει πολύ: 1) η άποψη του εκπαιδευτικού (50%), 2) ο τίτλος του βιβλίου (50%), 3) το να έχει σκληρό εξώφυλλο (δεμένο) (45%), 4) η εικονογράφηση (52,5%), 5) γενικά η αισθητική του (χαρτί, χρώματα) (37,5%), 6) το περιεχόμενο του βιβλίου να αναφέρεται σε μία οικεία κατάσταση για το παιδί (42,5%), 7) το οικείο σκηνικό (45%), δ) τους επηρεάζει πάρα πολύ: 1) η άποψη του παιδιού τους (57,5%), 2) η έντονη, αστεία ή φανταστική δράση (50%), 3) το ευχάριστο τέλος (40%)

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ «ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΣΤΑΣΗ ΓΟΝΕΩΝ»

Όλοι οι γονείς του 4^{ου} Νηπιαγωγείου Κοζάνης συμφωνούν με τη λειτουργία της Δανειστικής Βιβλιοθήκης στο νηπιαγωγείο, παροτρύνουν το παιδί τους να δανείζεται βιβλία από αυτή και αφιερώνουν στο σπίτι χρόνο για να τα διαβάσουν.

Στο ερώτημα εάν έχουν παιδικά βιβλία στο σπίτι τους και πόσα, το 50% των γονέων απαντούν πως έχουν λίγα (8-30 βιβλία), το 25% πως έχουν αρκετά (50-150 βιβλία) και το υπόλοιπο 25% αναφέρουν ότι έχουν πολλά (200-500 βιβλία).

Η πλειονότητα των γονέων (50%) διαβάζουν βιβλία στα παιδιά τους 2-3 φορές την εβδομάδα. Το 25% των γονέων τους διαβάζει καθημερινά και το άλλο 25% αναφέρουν πως διαβάζουν στο παιδί τους βιβλία μία φορά την εβδομάδα.

Άλλου είδους έντυπα που διαβάζουν οι γονείς στα παιδιά τους κατά σειρά προτίμησης είναι: οι πινακίδες (ποσοστό 31,4%), οι τίτλοι στην TV (ποσοστό 27%), οι συσκευασίες προϊόντων (ποσοστό 20%), περιοδικά (ποσοστό 18%) και μόνο το 4% διαβάζουν στα παιδιά τους εφημερίδες.

Το 25% των γονέων έχουν επισκεφθεί τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης (Κοβεντάρειος) μαζί με τα παιδιά τους και δανείζονται βιβλία. Ένα 5% δεν δανείζονται βιβλία από κανέναν φορέα ή πρόσωπο. Κατά πλειονότητα πάντως (ποσοστό 70%) προτιμούν να δανείζονται βιβλία από οικεία πρόσωπα.

Σχεδόν όλα τα παιδιά ζητούν από τους γονείς τους να τους διαβάζουν βιβλία. Μόνο το 10% των γονέων απαντά αρνητικά στο σχετικό ερώτημα.

Στην ερώτηση εάν οι γονείς επισκέπτονται συχνά βιβλιοπωλεία και εάν ξεναγούν το παιδί τους σε αυτά, οι μισοί δίνουν θετική απάντηση, ενώ οι άλλοι μισοί απαντούν αρνητικά.

Αναφορικά με τις κατηγορίες βιβλίων που τα παιδιά προτιμούν, όλα επιλέγουν να διαβάζουν παραμύθια και οι αμέσως επόμενες κατηγορίες προτίμησης είναι τα βιβλία γνώσης και η μυθολογία. Τέσσερις μόνο γονείς απαντούν πως τα παιδιά τους διαβάζουν όλες τις κατηγορίες παιδικών βιβλίων.

Το 20% των γονέων αναφέρουν πως στο σπίτι δεν διαβάζουν κάποιου είδους έντυπα, ενώ το 80% αναφέρουν πως διαβάζουν, αποτελώντας θετικά αναγνωστικά πρότυπα για τα παιδιά τους.

Τέλος, όλοι οι γονείς έχουν παρατηρήσει βελτίωση της γλωσσικής ανάπτυξης των

παιδιών τους μετά από συστηματική ενασχόληση τους με την ανάγνωση βιβλίων, συζήτηση, κ.λπ.

5. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΣΧΕΤΙΚΟΥΣ ΜΕ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

1. Στη «γωνιά του βιβλίου» κάθε τάξης τα βιβλία συνεχώς ανανεώνονται ανάλογα με τη θεματική ενότητα που αναπτύσσεται.
2. Αυθόρμητα σχόλια σχετικά με το περιεχόμενο του βιβλίου που δανείστηκαν και ζωγραφιές με ότι τους εντυπωσίασε.
3. Χειροποίητα βιβλία στη «γωνιά της γλώσσας» με στόχο την εξοικείωση του με την αλφάβητο.
4. Κατασκευή χειροποίητων βιβλίων, σχετικών με τη θεματική ενότητα που αναπτύσσεται. Η εικονογράφηση γίνεται από τα παιδιά και οι λεζάντες-σχόλια από τα νήπια όταν μπορούν, και από τη νηπιαγωγό (π.χ. θεματική ενότητα: διατροφή, σώμα, σύμπαν)

Δ. Προτεραιότητες για Δράση

Από την εκτίμηση των αποτελεσμάτων διερεύνησης, τα οποία οφείλουμε να διευκρινίσουμε ότι δεν υπήρξε αρκετός χρόνος να καταγραφούν και να ερμηνευτούν όπως θα θέλαμε, αποφασίσαμε να αναπτύξουμε τις παρακάτω δράσεις:

- Συχνές ενημερωτικές συναντήσεις με τους γονείς, στις οποίες θα προσκαλέσουμε και εξωτερικούς συνεργάτες σχετικούς με το θέμα
- Πρόταση στους γονείς να στηρίξουν τη λειτουργία της Δ.Β. του νηπιαγωγείου μας α) με βιβλία, β) με παρακίνηση των παιδιών τους να δανείζονται βιβλία, γ) μεγαλύτερη ενασχόληση των παιδιών στο σπίτι με το βιβλίο και δ) βελτίωση των κριτηρίων επιλογής βιβλίων για τα παιδιά τους
- Αναζήτηση πηγών χρηματοδότησης ή δωρεών για την ποιοτική και ποσοτική βελτίωση του περιεχομένου της Δ.Β.
- Πρόσκληση – Συνεργασία με μια Βιβλιοθηκονόμο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης της Κοζάνης για την καλύτερη λειτουργικότητα της Δ.Β.
- Συναντήσεις με τη Σχολική Σύμβουλο για βιβλιογραφικές προτάσεις στον τομέα της επιλογής βιβλίων καθώς και για τη γενικότερη λειτουργία της Δ.Β.
- Ποιοτικότερη ανάπτυξη της Γωνιάς του Βιβλίου και της Γωνιάς της Γλώσσας και συσχετισμός αυτών των δύο περιοχών με σκοπό την ανάπτυξη της Φιλαναγνωσίας και της γλώσσας των παιδιών (ακρόαση, κατανόηση, ανάγνωση, αναδυόμενη γραφή, αφήγηση, δραματοποίηση του λόγου, εικονογράφηση του λόγου, κ.λπ.)
- Προσκλήσεις προσώπων σχετικών με το βιβλίο, όπως (συγγραφείς, βιβλιοπώλης, τυπογράφος)
- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων γύρω από την ιστορία του βιβλίου και της γραφής. Δανεισμός της «Βιβλιοβαλίτσας, μουσειοσυσκευής», από το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα: «ΠΑΜΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ» του Ινστιτούτου Βιβλίου και Ανάγνωσης της Κ. Γκουργκούτα
- Επισκέψεις σε χώρους σχετικούς με το βιβλίο, όπως: Βιβλιοπωλείο, Τυπογραφείο, Δημοτική Βιβλιοθήκη